

VIRÁGJUDIT GALÉRIA
www.viragjuditgaleria.hu

TÉLI AUKCIÓ 2020

VIRÁG JUDIT GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

65

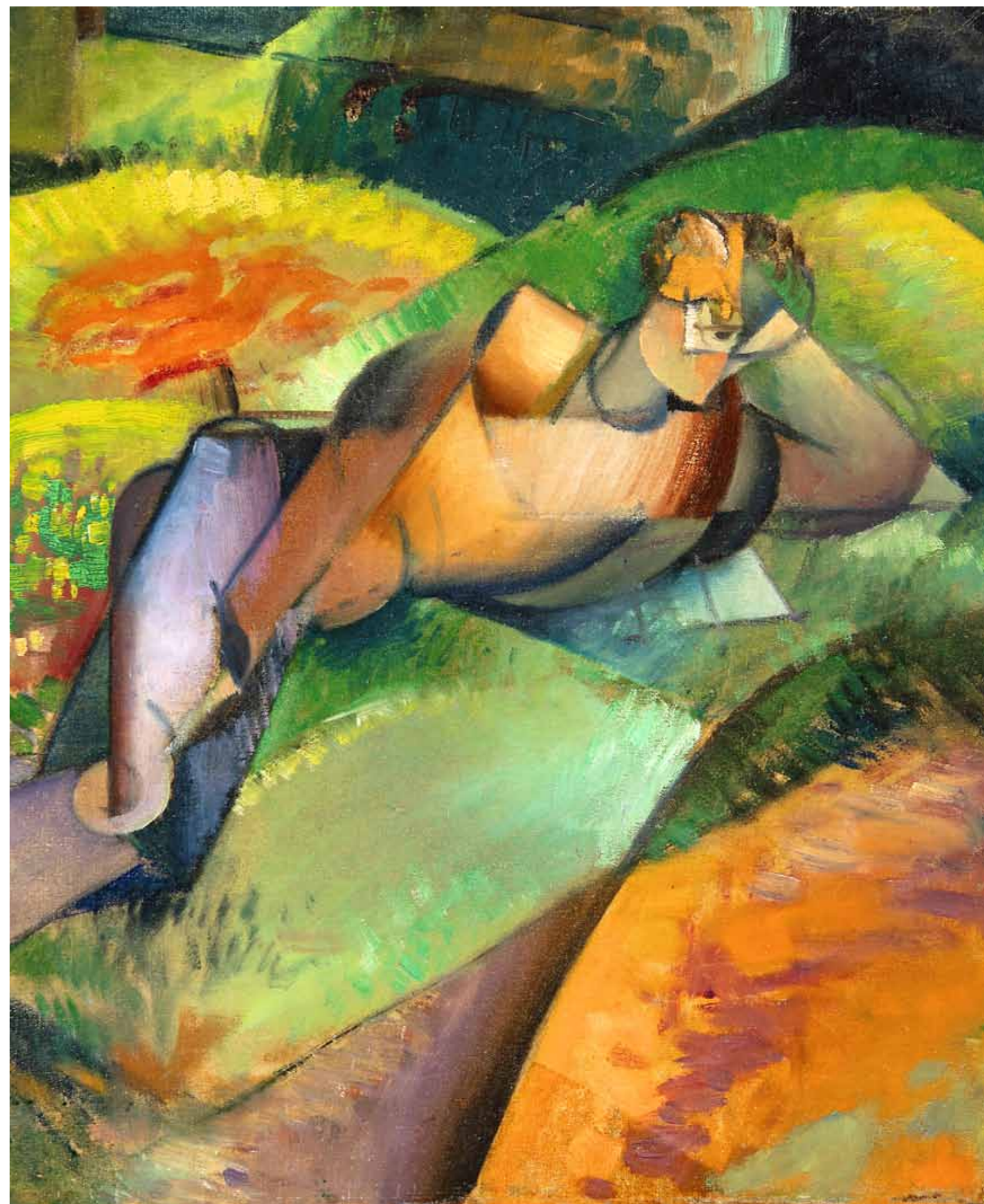

VIRÁGJUDIT GALÉRIA
www.viragjuditgaleria.hu

TÉLI AUKCIÓ 2020

VIRÁG JUDIT GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

VIRÁGJUDIT GALÉRIA
www.viragjuditgaleria.hu

TÉLI AUKCIÓ 2020

VIRÁG JUDIT GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

65

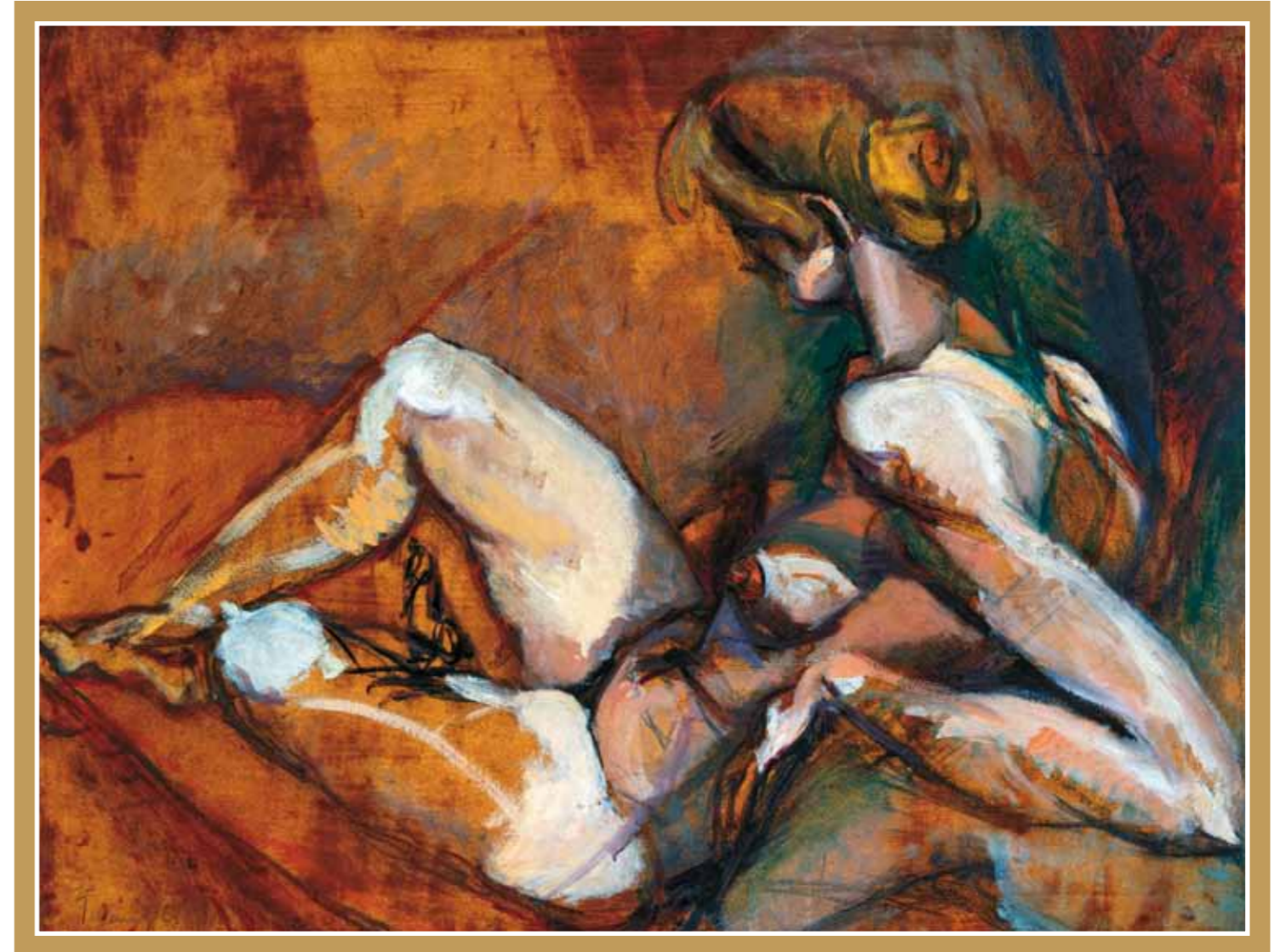
VIRÁGJUDITGALÉRIA
www.viragjuditgaleria.hu

VIRÁG JUDIT GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ TÉLI AUKCIÓ 2020

65

VIRÁGJUDITGALÉRIA

VIRÁGJUDIT GALÉRIA

19. ÉS 20. SZÁZADI MAGYAR FESTÉSZET

65 ONLINE

TÉLI AUKCIÓ

2020. DECEMBER 19-ÉN (SZOMBATON)

19 órakor ONLINE

Az árverést vezeti:
KELEN ANNA

KIÁLLÍTÁS:

2020. december 1-17. között,
minden nap 10-től 18 óráig a VIRÁG JUDIT Galériában

WINTER SALE

DECEMBER 19 (SATURDAY)

AT 7 p.m. ONLINE

The auction is held by:
KELEN ANNA

PREVIEW:

December 1-17, 2020
daily from 10 a.m. to 6 p.m. at the VIRÁG JUDIT Gallery

KATALÓGUS ÉS INFORMÁCIÓ

H-1055 Budapest, Falk Miksa u. 30. Tel/Fax: 36-1-312-2071, 269-4681

CATALOGUE AND INFORMATION:

E-mail: info@viragjuditgaleria.hu [http:// www.viragjuditgaleria.hu](http://www.viragjuditgaleria.hu)

TIHANYI LAJOS (1885-1938)
 Akt studium (Akttanulmány, Aktstudie, Akt, Etude de nu, Etude nu, Nude Woman, Nude of a Woman), 1917
 Hátoldalon | On the reverse: Pöttös ruhás nő portréja, 1917 előtt | Portrait of a Woman wearing a dotted Dress, before 1917

ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)
 Székely falu (Tótfalu), 1930-as évek |
 Székely Village (Tótfalu), 1930s

SZOBOTKA IMRE (1890-1961)
 Fekvő alak, 1912-1914 körül |
 Figure laying down, around 1912-1914

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)
 Világváros (Potsdamer Bahnhof), 1926 körül |
 Metropolis (Potsdamer Bahnhof), around 1926

Váza, mákvirággal, Zsolnay, 1899 |
 Vase decorated with Poppies, Zsolnay, 1899

SZERZŐK ABC-SORRENDJÉBEN

A. Tóth Sándor.....	128	Kosztai József.....	74, 163, 174
Aba-Novák Vilmos.....	97	Krón Jenő.....	89
Ámos Imre.....	129, 142	László Fülöp.....	117
Anna Margit.....	139, 140	Ligeti Antal.....	70, 157
Bánk Ernő.....	82	Márfy Ödön.....	125, 159
Barabás Miklós.....	69	Mattis Teutsch János.....	87, 141
Basilides Barna.....	86	Mednyánszky László.....	67, 73, 147
Batthyány Gyula.....	124, 169	Mészöly Géza.....	72
Beerstraaten, Jan Abrahamsz.....	161	Molnár C. Pál.....	184
Berkes Antal.....	96	Molnár József.....	99
Bernáth Aurél.....	77, 93, 182	Munkácsy Mihály.....	146
Biai Föglein István.....	65	Nagy István.....	80, 150, 173
Bornemisza László.....	85, 171	Nagy Oszkár.....	127, 167, 180
Boromisza Tibor.....	149	Neogrády László.....	156
Bortnyik Sándor.....	104	Ország Lili.....	143
Canzi Ágost.....	134	Paál László.....	102, 164
Czene Béla.....	76, 95	Pap Géza.....	126
Csók István.....	110	Patkó Károly.....	78, 88
Csortos Elek József.....	75	Perlrott Csaba Vilmos.....	101
Egry József.....	114, 162	Rippl-Rónai József.....	118, 119
Emőd Aurél.....	121	Rónai József.....	107
Fémes Beck Vilmos.....	106	Scheiber Hugó.....	62, 138, 166, 188, 190
Fonó Lajos.....	172	Schéner Mihály.....	120
Gábor Jenő.....	94	Schönberger Armand.....	92, 112, 113, 187
Gimes Lajos.....	81	Schubert Ernő.....	165
Glatz Oszkár.....	111	Swoboda, Rudolf.....	105
Gráber Margit.....	191	Szinyei Merse Pál.....	154
Háry Gyula.....	176	Szobotka Imre.....	130
Istókovits Kálmán.....	64, 153	Tahsin, Diyarbakirli.....	66
Iványi Grünwald Béla.....	181	Telepy Károly.....	79
Jándi Dávid.....	136, 179	Tihanyi Lajos.....	90, 115
Járitz Józsa.....	155, 189	Tipary Dezső.....	91
Jaschik Ámos.....	123	Tornai Gyula.....	131, 132
K. Spányi Béla.....	68, 152	Tóth Menyhért.....	148, 160, 170
Kádár Béla.....	109, 122, 183	Vaszary János.....	84, 151, 193
Kádár Géza.....	137, 168	Vedres Márk.....	177
Kaufman, Karl.....	98	Vértes Marcell.....	63
Kernstok Károly.....	175	Vörös Géza.....	100
Kisfaludi Strobl Zsigmond.....	178	Zichy Mihály.....	71, 135
Klie Zoltán.....	103	Ziffer Sándor.....	83, 192
Kmetty János.....	116, 133	Zsolnay.....	60, 61, 108, 144, 145, 158, 185, 186

FONTOS INFORMÁCIÓK

KEDVES BARÁTAINK, ÜGYFELEINK, VÁSÁRLÓINK, LÁTOGATÓINK!

A DECEMBER 19-ÉN
MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ AUKCIÓNKON

KIZÁRÓLAG

ONLINE,
TELEFONON,
VAGY
VÉTELI MEGBÍZÁS
FORMÁJÁBAN
LEHET LICITÁLNI!

VIRÁGJUDITGALÉRIA

FONTOS INFORMÁCIÓK

LICITÁLNI CSAK REGISZTRÁCIÓ UTÁN LEHET!

HOGYAN LEHET LICITÁLNI

AZ ONLINE AUKCIÓS FELÜLETEN?

1. Az aukciót az **élő aukció menüpont** alatt éri el.
2. Az aukció során a tételek a katalógus sorrendben szerepelnek.
3. A rendszer a felső csíkban folyamatosan jelzi a tétel **kezdő árát**, az **aktuális árat**, illetve a **következő licit összegét**.
5. Ha a következő licit elküldése gombra kattint, a rendszer automatikus elküldi ajánlatát.
6. Az összeg alatti csíkban a rendszer **zöld színnel jelzi, ha Ön a legmagasabb licitáló és lila színnel, ha Önt túllicitálták**.
7. Az egyes tételek leütése előtt 3 kalapácsjel jelenik meg. Az első **zöld kalapács jelzi az "elsőzör"**, a második **sárga kalapács a "másodsor"**, a harmadik **piros kalapács a "harmadszor"** elhangzását. Licitálásra a 2. sárga kalapácsnál van utoljára lehetőség. Amikor a harmadik, piros kalapács is megjelenik, a tétel lezárult.

HOGYAN ADHAT VÉTELI MEGBÍZÁST?

1. **telefonon**
2. **emailben,**
3. **személyesen,**
4. **az online aukciós felületen keresztül,** melyet a rendszer automatikus kezel az árverés során.

Az élő aukciót és telefonos megbízásokat a képernyő jobb oldalán, a licitek alakulását a képernyő baloldalán követheti.

ÚJ VÁSÁRLÓ

1. A Virág Judit Galéria honlapján kattintson az **ÉLŐ AUKCIÓ gombra** vagy a **www.viragjuditgaleria.com honlapra**
2. Megjelenik az online aukciós felület
3. Kattintson a jobb felső sarokban lévő **REGISZTRÁCIÓ gombra**
4. Adja meg személyes adatait, email címét és jelszavát
5. A sikeres regisztrációról emailben fog megerősítést kapni

MÁR REGISZTRÁLT VÁSÁRLÓ

1. Amennyiben Ön egyszer már regisztrált, a továbbiakban a **BELÉPÉS gombra** kattintva tud belépni az online aukciós felületre.
2. A már meglévő felhasználónévvel és jelszóval bármelyik online aukciónkon részt tud venni, az egyes aukciók alkalmával nem szükséges újra regisztrálnia.
3. Amennyiben elfelejtette jelszavát, kérhet jelszóemlékeztetőt, vagy tőlünk is kérhet segítséget

A regisztráció során az Ön által megadott adatokat az Adatvédelmi Szabályzat szerint eljárva, bizalmasan kezeljük. Regisztrációvak kapcsolatos kérdéseire szívesen válaszolunk személyesen, telefonon, vagy emailben.

Köszönjük, hogy regisztrált a Virág Judit Galéria online aukciós rendszerébe!

REGISZTRÁLNI UTOLJÁRA AZ AUKCIÓ KEZDETE ELŐTT 24 ÓRÁVAL LEHET, AZAZ DECEMBER 18-ÁN, 19 ÓRÁIG.

VIRÁGJUDITGALÉRIA

Jó egészséget kívánunk, vigyázzanak magukra! Üdvözlettel: A Virág Judit Galéria csapata

60 tétel

Díztál táncoló nőalakokkal, Zsolnay, 1904 körül | Centerpiece decorated with Dancing Female Figures, Zsolnay, around 1904

FORMATERV | FORM PLAN BY: MACK LAJOS, 1904

Keménycserep, öntött forma, ráillesztett, összedolgozott plasztikus elemekkel. A savmaratott felületen színes, opak eozinmázás festés.

Fazonszám | Form number: 7093

Magasság | Height: 20,5 cm, szélesség | width: 29,5 cm

Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 7093 szám | Signed with raised round stamp and impressed number of 7093

Kezdő ár | Starting price: 1 100 000 Ft | 3 014 EUR

Becsérték: 1 600 000 – 2 000 000 Ft

Estimate: 4 384 – 5 479 EUR

61 tétel

Bacchus-gyümölcsöstál, Zsolnay, 1909 | „Bacchus” Fruitbowl, Zsolnay, 1909

FORMATERV | FORM PLAN BY: KAPÁS NAGY MIHÁLY, 1909

Keménycserep, összedolgozott ráillesztésekkel, opak és transzparens, színes eozinmázás festés, savmaratott felület.

Fazonszám | Form number: 8301

Magasság | Height: 35,5 cm, átmérő | diameter: 24,2 cm

Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 8301, 48, 36 számok |

Signed with raised round stamp and impressed numbers of 8301, 48, 36

Kezdő ár | Starting price: 2 000 000 Ft | 5 479 EUR

Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft

Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

62 tétel

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Kán-kán | *Can-can*

Pasztell, szén, papír | Pastel, charcoal on paper, 41,5x30 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Scheiber H.

Kezdő ár | Starting price: 950 000 Ft | 2 603 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 500 000 Ft
Estimate: 4 384 – 6 849 EUR

63 tétel

VÉRTES MARCELL (1895-1961)

Kán-kán a Moulin Rouge-ban | *Can-Can in the Moulin Rouge*

Gouache, fedőfehér, papír | Gouache, white cover on paper, 54x68,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Le Can Can Moulin Rouge
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Vértés

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

64 tétel

ISTÓKOVITS KÁLMÁN (1898-1990)

Jégpálya | Icerink

Olaj, karton | Oil on cardboard, 24x34 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Istókovits

Kezdő ár | Starting price: 100 000 Ft | 274 EUR
Becsérték: 200 000 – 300 000 Ft
Estimate: 548 – 822 EUR

65 tétel

BIAI FÖGLEIN ISTVÁN (1905-1974)

Jégrevü | Ice Revue

Olaj, fa | Oil on wood, 60x80 cm
Jelezve balra fent | Signed above left: Biai

Kezdő ár | Starting price: 380 000 Ft | 1 041 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimate: 1 918 – 2 738 EUR

65 | 66
aukción | tétel

DIYARBAKIRLI TAHSIN (1875-1937)

Viharos tengerek | Stormy seas, 1922

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80x120 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Tahsin 1922.

Kezdő ár | Starting price: 4 000 000 Ft | 11 111 EUR

Becsérték: 8 000 000 – 14 000 000 Ft

Estimated value: 22 222 – 38 889 EUR

TAHSIN BÉG, A TENGEREK FESTŐJE

Az 1875-ben Diyarbakir városában született Tahsin béget az egyik legnevesebb, huszadik századi török tengerfestőként tartják számon. Tahsin az isztambuli Kuleli Katonai középiskolában tanult, így a Boszporusz szomszédságban már korán lehetősége nyílt tanulmányozni a tengerszoros állandó mozgásban lévő szépségét, az oszmán birodalom hadiflottájának hajóit és teherhajóit. Ekkor készült szépen kidolgozott, részletgazdag vázlatrajzaira felfigyeltek, és Tahsin katonai karrierje mellett a festészeti tanulmányait is nagyon komolyan vette. 1895-ben belépett a hadseregbe és különböző kontinenseken szolgált. Kapitányi rangra emel-

kedett, 1914-ben pedig őrnaggyá léptették elő, ezért szerepel szignóin neve mellett a magas rangú török tisztek és tisztviselők egykori megszólítása, a bej, magyarul a bég. Utazásainak és tanulmányainak köszönhetően egyre inkább megismerte a nyugati festészet eredményeit, így 1914-től kezdve festészetet is tanított. Tahsin műveinek fő megrendelője a hadsereg és a Palota volt – nagy számban kérték tőle a tengeri csaták megörökítését, erre példa Tahsin monumentális alkotása a Dardanellák ostromáról (Tengerészeti Múzeum, Isztambul). Tahsin stílusára az impresszionizmus szín-és atmoszférakezelése, illetve a romantikusok drámai

fényjátéka volt nagy hatással. Példaként tekintett Ajvazovszkijra is, az orosz romantikus tájképfestészet ikonikus alakjára, aki Abdul-Aziz szultán meghívására érkezett Isztambulba.

A *Viharos tengerek* című képén Tahsin szintén a romantikus tengerábrázolók kedvelt motívumaiból merít: a hajó és legénységének keserves küzdelmét a hatalmas tenger, a természet elsőprő erejével szemben. Míg a nemzetközi piacon folyamatos érdeklődés övezi Tahsin felbukkanó műveit, a legmagasabb árat mégis itt, Budapesten sikerült elérni az 55 milliós álmotár átlépésével.

HÁRSFALVI MAGDOLNA

1. Bahriyeli İsmail Hakkı: Háborgó tenger
Tengerészeti Múzeum, Isztambul

2. A HMS Irresistible – A Brit Királyi flotta hajója süllyed a Dardanellák ostromában, 1915. március 18.
archív fotó

3. Ivan Ajvazovszkij: Hajótörés, 1894
Tengerészeti Múzeum, Isztambul

67
tétel

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Tavaszi virágzás, 1910 körül | *Spring Blooming, around 1910*

Olaj, fa | Oil on wood, 32,5x44 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Dr. Scharl Pál orvos úrnak Mednyánszky

Kezdő ár | Starting price: 1 600 000 Ft | 4 384 EUR

Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft

Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

68
tétel

K. SPÁNYI BÉLA (1852-1914)

Lápvidék | *Swamp*

Olaj, fa | Oil on wood, 26x35 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: K. Spányi B.

Kezdő ár | Starting price: 280 000 Ft | 767 EUR

Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft

Estimate: 1 096 – 1 644 EUR

1. Ferenczy Béni: Dr. Scharl Pál emlékérem
Magyar Nemzeti Galéria, Éremtár ltsz: 82.5-P

Mednyánszky e művét még bizonyosan az első világháború kitörését megelőző években, 1910 körül festette. Így írt 1908. április 27. naplóbejegyzésében Beckó-Vágújhelyről:

„Beckón tegnapelőtt láttam a téren egy különös, szép színhatást. A két zöld között voltak hideg és meleg szürkék, világosabb foltokat képezve a gye-
pen. A gyöngéd, meleg világos zöld fátyolt képez a fákon és bokrokon, a gyeperősebb, hidegebb és sötétebb zöld, közte fehér, virágzó fák, közte a sok szürke törzs és ág. [...] Tavaszi impressziók a leg-

erősebbek, a legkellemesebbek és egyszersmind a legmelankolikusabbak.”

1909. április 23. Budapest: „Most először rajzoltam egy viruló cseresznyefát ez esztendőben. [...] Gyönyörű volt ma délután a hangulat, kissé beborult, finom meleg szürke tónusok, itt-ott az élénk ifjú zöld. A fák kezdenek virágzani. A Hármashatár-hegy a háttérben oly szép, oly gyengéd színben, fent egész szürke. [...] Két év előtt is ide jöttem egyszer estefelé, fák, bokrok, aljnövényzet vegyesen jelenik meg. Ezek az általában nem túl

1910. április 17. Beckó: „Ezen elmúlt hét gyönyörű volt, különösen az eleje, minden gyümölcsfa virágzott.”

Mednyánszky művészetének egyik tartópillérét jelenti az a különleges műcsoport, melyben a képek állandó szereplői: folyó vagy patak, mely az előtérből indulva kanyarog a távolba; a víztömeg két partján pedig, mintegy színpadi függönyként keretozve a kompozíciót, dús vagy ritkásabb vegetáció, fák, bokrok, aljnövényzet vegyesen jelenik meg. Ezek az általában nem túl

nagy méretű művek apró részletekben és festői finomságokban olyan gazdagok, melyeknek alig van párja a magyar festészetben. Mednyánszkyhoz a tétéles vallások közül a buddhizmus állt legközelebb és ez festészetében is egyértelműen megnyilvánult. A különböző évszakokban megfestett tájrészletei mintha különleges imák lennének, melyek a természet megfoghatatlan szépségéről, kimeríthetetlen gazdagságáról val-
lanak.

A festmény ajánlása utal rá, hogy első tulajdo-

nosa nem kiállításról, vagy aukción vásárolta meg a gyönyörű képet, hanem ajándékba, esetleg orvosi szolgáltatást kiegyenlítő, korabeli szokásnak megfelelő, úgynevezett ellenszám-laként kapta a művésztől. Dr. Scharl Pál (1879-1923) tüdőgyógyász ekkor már (1909-től haláláig) a budakeszi Erzsébet Királyné Szanatórium igazgató főorvosa volt, a modern tüdőgyógyászat egyik úttörője, egészségügyi főtanácsos, egyetemi magántanár és legalább egy, igazi Mednyánszky-remekmű birtokosa.

RUM ATTILA

69

tétel

BARABÁS MIKLÓS (1810-1898)

Női képmás | *Young Lady, 1842*

Akvarell, fedőfehér, papír | Aquarelle, white cover on paper, 18,5x14 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Barabás 1842

Kezdő ár | Starting price: 280 000 Ft | 767 EUR
Becsérték: 550 000 - 800 000 Ft
Estimate: 1 507 - 2 192 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Gróf Almásy-Teleki Éva IV. Nagy Művészeti Aukció (volt Ernst Múzeum),
Budapest, 1940. december, katalógus: 23. (*Fiatal lány fehérben* címen)

70

tétel

LIGETI ANTAL (1823-1890)

Piros ruhás ülő nő (Albano-i asszony, Piroska, Olasz virágárusleány) | *Sitting Woman in a Red Dress (Lady of Albano, Piroska, Italian florist Girl)*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 37x26 cm
Jelzés nélkül | Not signed
Jobbra lent felirat | Inscription bottom right: Albano

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 287 EUR
Becsérték: 2 000 000 - 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 - 8 219 EUR

AUKCIONÁLVA ÉS REPRODUKÁLVA | AUCTIONED AND REPRODUCED:

| Az Ernst-Múzeum aukciói XLII. Rákosi Jenő művészi hagyatéka. 1929., 71. tétel
| A Magyar Királyi Postatakarékpénztár Árverési Csarnokának XCVII. Aukciója.
Budapest, 1941. március, katalógus: 366.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Ligeti Antal hátrahagyott műveinek kiállítása. Múcsarnok, Budapest, 1980. (*Albanoi népviselet* címmel)

65 | 71
aukción | tétel

ZICHY MIHÁLY (1827-1906)

Bacchānsnő | *Bacchante*

Akvarell, kréta, ceruza, papír | Aquarelle, crayon, pencil, paper, 27x43 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Zichy

Kezdő ár | Starting price: 8 500 000 Ft | 23 288 EUR

Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft

Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

█ egykor Mauthner Zoltán tulajdonában

AUKCIONÁLVA | AUCTIONED:

█ Két grófi hagyatékból valamint főúri és más magánbirtokból származó festmények, műtárgyak és bútorok.
Az Ernst Múzeum aukciói XLVI. Budapest, 1931., 546. tétel

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

█ Akt-kiállítás. Műcsarnok, Budapest, 1925. december – 1926. január, katalógus: 308. (*Álom* címen)

█ Zichy Mihály-émlékkiállítás. Ernst Múzeum, Budapest, 1927. június, katalógus: 59.

1. Correggio: *Vénusz, Cupido és Szatír*
Louvre, Párizs

2. Zichy Mihály: *Bacchus megkoronázása*, 1879
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

3. Lotz Károly: Pihenő bacchánsnő, 1890-es évek
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

4. Zichy Mihály: Etudes de Femmes. N. 10.
Publié par Beggrow, A., St. Petersburg, 1885

„Női aktot annyit, mint ő, a mi művészetünkben még legföljebb csak Lotz Károly rajzolt. S miként emez; Zichy Mihály is késő öreg koráig ifjú érzékiséggel tudott ebben a motívumban gyönyörködni és meg-megújítani.” – írta a művész születésének centenáriumán, 1927-ben Elek Artúr.¹ A 19. századi reprezentatív művészet koordinátarendszerében a nyílt erotikus felhang, illetve az aktábrázolás szinte kizárólag történeti vagy mitológikus összefüggésben volt elképzelhető. Zichy első, az orosz cári udvarban készített erotikus alkotásai esetében is a történeti-mitológiai díszletek, illetve a látszólagos morális példázat biztosítja az ürügyet az olykor sikamlós zsánerjelenetek ábrázolására.² A grafikai műfaj intimitása továbbá kellő teret biztosított a nézővel összekacsintó, rejtőzködő érzékiség megjelenítésének. Zichy erotikus tárgyú művészetében az 1870-es évektől az anekdotikus hangvétel helyét a kifinomult, akadémikusabb felfogás és klasszicizálóbb formaképzés vette át. A hetvenes-nyolcvanas években, nagyrészt párizsi tartózkodása alatt festett monumentális kompozícióin az allegorikus-mitológikus környezetben megjelenített női akt kiemelt szerepet játszott. A *Bacchus megkoronázása* (1879), a *Hulló csillagok* (1879) vagy *A modern szirén* (1881) szárnyképeinek esetében az aktábrázolás egyúttal Zichy akadémiai felkészültségének bizonyítására is szolgált.³

Az akt az anatómiai-technikai tudás igazolásának objektív és reprezentatív eszköze volt a 19. században. „A rajznak próbaköve az emberi akt, s ebben Zichy mesteri dolgokat alkotott. Az emberi test arányait, vonalait, mozgásait, a mozgással és helyzettel járó formai változásait bámulatosan biztos kézzel veti elének” – írta Lándor Tivadar a művész munkáiról 1902-ben.⁴ Zichy 1885-ös, erotikus rajzait egybegyűjtő és Szentpétervárot kiadott albuma tanúsítja, hogy az akadémikusabb, letisztultabb felfogás grafikai munkásságában is megjelent.⁵ A realista szemlélet erősödését és Zichy szabados szellemét mutatják azonban azok a „szerelem művészetét” ábrázoló, nyíltan erotikus grafikák, melyekből 1895-ben, majd halála után, 1911-ben Lipcsében jelent meg egy-egy válogatás. Beszédesebb, hogy az előbbi műveket először 1913-ban állították ki, ahol továbbra is csak külön engedéllyel voltak megtekinthetők.⁶ Zichy *Bacchánsnő* című képének fő témája – bár a bőségszaru és a vadszőlő indák egyértelműen Bacchus papnőjeként azonosítják a nőalakot, biztosítva ezzel a mitológiai védőcímkét – továbbra is a meztelen női test ábrázolása, kihívást jelentő, perspektivikus beállításban. A képen az akt akadémikus pontosságú kidolgozása a szörme és repkény-levelek könnyed, virtuóz rajzolatával párosul. Akár a *Bacchánsnő* leírása is lehetne Lándor a művész technikai bravúrája

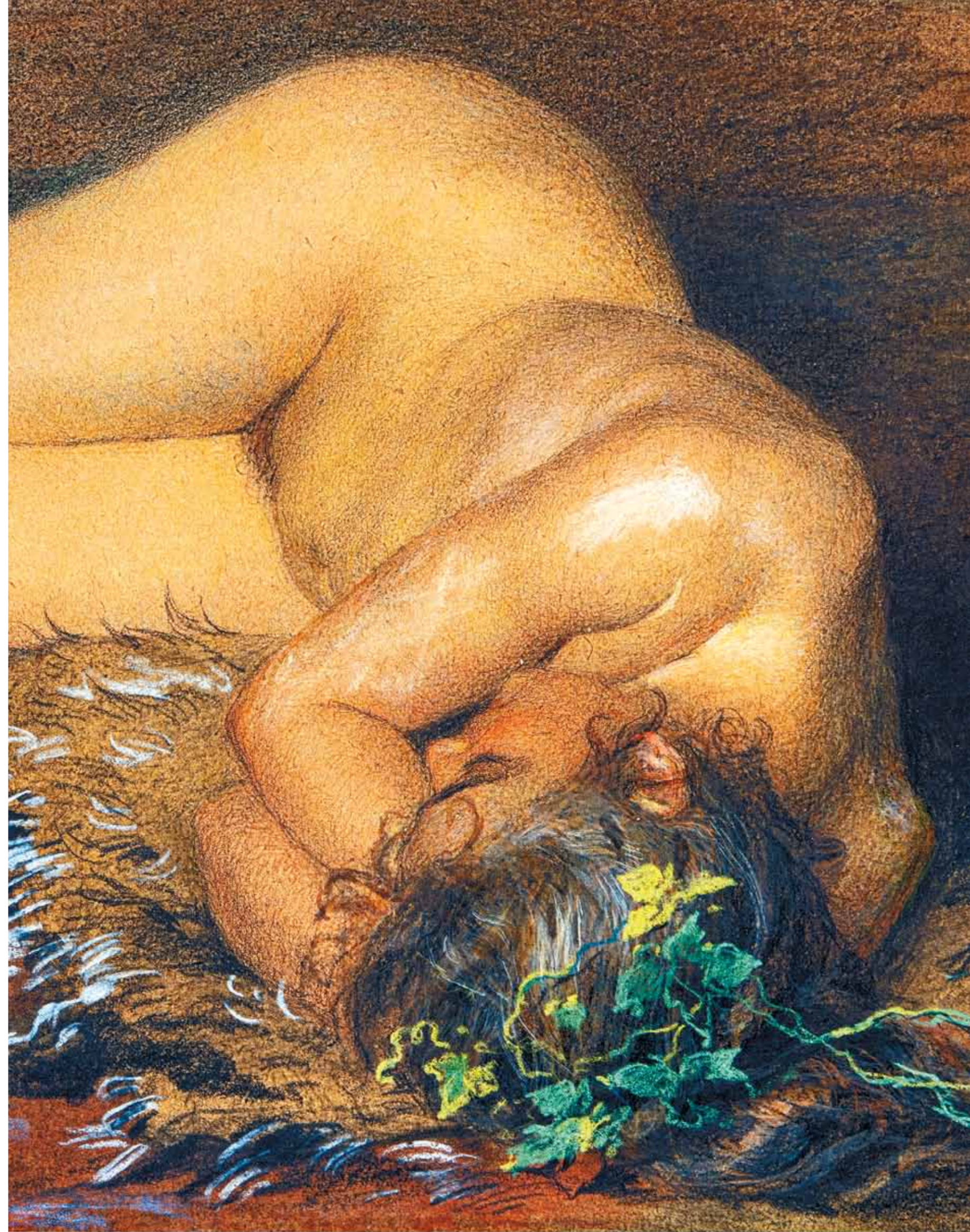
rávilágító megállapítása: „A [...] rendkívül lágyan hajló kontúron belül csodálatos finomsággal és modulációval osztja el a fényeket és az árnyékokat, a rajz plasztikai elemeit, olyannyira, hogy a legszárabb ábrázoló anyaggal is szemünk elé veti a női idomok formális és perspektivikus finomságait.”⁷

A bacchánsnő nem csupán Zichy életművében visszatérő motívum; a magyar művészetben többek között Benczúr Gyula is feldolgozta a témát;⁸ a jelen képhez hasonló, a dionüszoszi ünnep után mámoros álomba merülő vagy megpihenő bacchánsnő alakját pedig Györgyi Giergl Alajos és Grimm Rezső ugyancsak megfestette,⁹ valamint Lotz Károly is előszeretettel ábrázolta.¹⁰ Bacchus papnőinek alakjában a tiszta, az ösztön által vezérelt érzékiség, a nyers erotikum ölthetett testet az akadémikus művészet keretei között is igazolható módon, a mitológia eszközeivel.

Zichy *Bacchánsnője* szerepelt az 1926-ban, a Múcsarnokban rendezett, nagy sikerű *Aktkiállítás* grafikai szekciójában. A katalógus szerint a kép ekkor Mauthner Zoltán tulajdonában volt.¹¹ Mauthner a magyar gyűjtéstörténet mindaddig kevésbé ismert alakja, holott kiemelkedő 19. századi kollektívával rendelkezett: gyűjteményében Zichy alkotása mellett például Benczúr Gyula, Székely Bertalan és Paál László művei is megtalálhatók voltak.¹²

SODICS DOMINIKA

1 Elek Artúr: Zichy Mihály születésének századik évfordulóján. *Nyugat*, 18. évfolyam (1927), 12. szám <http://epa.oszk.hu/00000/00022/00421/13165.htm> (2020.11.01.)
2 Gellér Katalin: Zichy Mihály erotikus témájú művei. In: *A modell. Női akt a 19. századi magyar művészetben*. Szerk.: Imre Györgyi, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2004., 306.
3 Zichy Mihály: *Bacchus megkoronázása*, 1879, Magyar Nemzeti Galéria; *Hulló csillagok*, 1879, Magyar Nemzeti Galéria – Zichy Mihály Emlékmúzeum Zala; *A csábítás (A daloló szirén)*, 1881; *Bűnhődés (Az áldozat)*, 1881, Magyar Nemzeti Galéria – Zichy Mihály Emlékmúzeum Zala
4 Lándor Tivadar: Zichy Mihály és az illusztráció. *Művészet*, 1. évfolyam (1902), 4. szám, 250.
5 *Etudes de Femmes. 12 facsimiles* [par le procédé Photohalyotypique]. Publié par Beggrow, A. 1885 St. Petersburg.
6 Gellér 2004, 307.; Zichy, Michael von: *Vierzig Zeichnungen*. Dr. R. L. előszavával. Leipzig 1911.; *A Nemzeti Szalon jubilánis téli kiállításának és a Zichy Mihály gyűjteménynek katalógusa*, 1913. december. katalógus I-XXIV.
7 Lándor 1902, 250.
8 Benczúr Gyula: *Bacchánsnő*, 1881, Magyar Nemzeti Galéria; Lásd: Bellák Gábor: Benczúr Gyula: Bacchánsnő. In: *A modell*. 2004., 363-364.
9 Györgyi Giergl Alajos: *Bacchánsnő*, 1855, Magyar Nemzeti Galéria; Grimm Rezső: *Alvó bacchánsnő*, Magyar Nemzeti Galéria; Lásd: Lindner Magdolna: Györgyi Giergl Alajos: Bacchánsnő. In: *A modell*. 2004., 304.
10 Lotz Károly bacchánsnő-ábrázolásaihoz lásd: Veszprémi Nóra: Lotz Károly: Pihenő bacchánsnő. In: *A modell*. 2004., 255-256.
11 *Akt-kiállítás*. Múcsarnok, Budapest, 1925. december – 1926. január, katalógus 308.
12 Két nagyszabású gyűjtemény Ernstéknél. *Műgyűjtő*, 4. évfolyam (1930), 4. szám, 115.

72
tétel

MÉSZÖLY GÉZA (1844-1887)

Szénahordás | *Haymaking*

Olaj, fa | Oil on wood, 14x18,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Mészöly

Kezdő ár | Starting price: 550 000 Ft | 1 507 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimate: 2 192 – 3 288 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

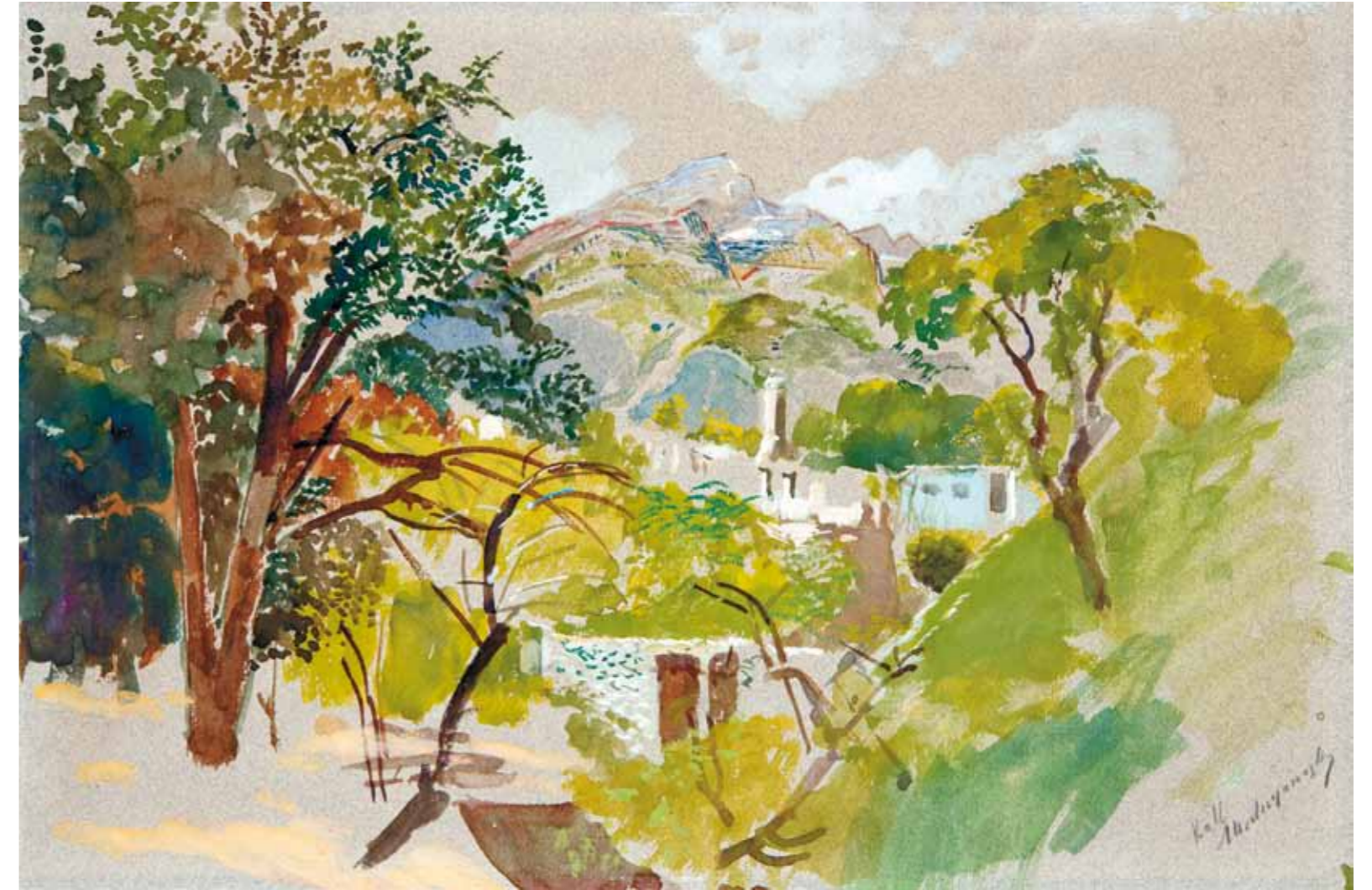
- Karácsonyi kép-kiállítás. Múcsarnok, Budapest, 1880. december – 1881. január
- Képes tárgymutató az O. M. Képzőművészeti Társulat fennállásának negyedszázados évfordulója alkalmából rendezett 1886. évi őszi kiállításának második sorozatára. Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, Budapest, 1886., 105. tétel

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- Országos Magyar Képzőművészeti Társulat. Őszi kiállítás II. 1886., 12. oldal

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- Vasárnapi Ujság, 34. évfolyam, 47. szám, 1887. november 20., 778.
- Szana Tamás: A Múcsarnokból. In: Magyar Salon 4. évfolyam, 6. kötet (1886-1887/1), 12. oldal
- Szana Tamás: Száz év a magyar művészet történetéből. 1800-1900., Budapest, 1901., 219. oldal

73
tétel

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Kall

Akvarell, fedőfehér, papír | Aquarelle, white cover on paper, 31,5x47 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Kall Mednyánszky

Kezdő ár | Starting price: 700 000 Ft | 1 918 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 500 000 Ft
Estimate: 2 740 – 4 110 EUR

KOSZTA JÓZSEF (1861-1949)

Berekháti tanya | Farm in Berekhát

Olaj, vászon | Oil on canvas, 62,5x77,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Koszta

Kezdő ár | Starting price: 5 500 000 Ft | 15 068 EUR
Becsérték: 8 000 000 – 10 000 000 Ft
Estimate: 21 918 – 27 397 EUR

1. Koszta József portréja, 1920-as évek

„AMI JÓ, AZT ITT CSINÁLTAM...” – A BEREKHÁTI MALMOS KÉPEK

A brassói születésű Koszta József az 1910-es évek elején költözött az Alföldre. Innentől kezdve otthont adó tanyája, közvetlen környezete és helyi modelljei váltak festészetének elsődleges forrásává, ezért szentesi korszaka egységesnek mondható. Az itt készült művekkel sikerült Kosztának végképp karakteressé, másokéval össze nem téveszthetővé tennie saját stílusát, és ezt pár évvel később a nagyközönség előtt is bemutathatta. 1917-es Ernst Múzeumbeli kollektív kiállításával pedig, amelynek hatása egészen kivételes volt, hiszen két nap alatt 63 képét vásárolták meg, sikeres és elismert művésszé vált. Egy 1921-ben készült interjún, mikor már kilenc éve élt és dolgozott a szentes melletti tanyán, így vallott: *„Ami jó, azt itt csináltam, – mondja. – Ami igazán sikerült, az itt lett, ebben a környezetben...”*¹

Mielőtt saját *“birtokra”* tett volna szert a Szentes melletti Várfokon, Berekháton bérelt magának műteremmel járó tanyát Szentes város egykori polgármesterétől, dr. Lakos Imrétől. Ez a Lakos-tanyai bérlemény a Szentes határában

húzódo lápos-vizes, Berekhátnak vagy Arany-szigetnek nevezett területen helyezkedett el, egy a vidéket uraló hatalmas szélmalom és egy cigánytelep szomszédságában. *„Csak itt érzem magam jól. És csak itt tudok igazán dolgozni. Összes munkáim, amelyekkel feltűnést keltettem, mind-mind tanyai alkotásaim. A magyar táj színei, hangulatai annyira lenyűgöző hatással vannak rám és annyira idekötnek, hogy úgy érzem, másutt nem is igen tudnék dolgozni.”*² Koszta a tízes évek közepén, és jó pár évvel később is több képén megörökítette a lápvidéket, a malom sötét tömbjének tövében gubbasztó házikók fehérre mázolt falait és a cigányok színes életét. A képünk háttérében magasodó épületet is – mely az előtérben álló bokorral vertikális hangsúlyt ad a kompozíciónak – valószínűleg a berekháti malom alkonyi sziluettje ihlette. Bár a vitorla nem jelenik meg markánsan, az épület formája, arányai és fehér ablakai nem hagynak kétséget afelől, hogy Koszta egyik malmát látjuk. A szentesi levéltárban őrzött archív fotók a külteleki szélmalomokról és a mellettük meghúzódo tanyákról remek párhuzamai Koszta lírai

alkotásainak. Látszik, hogy habár Koszta érzéken és invenciózusan komponált, különösen a színek terén, teljesen hű maradt a látványhoz. *„Hallom néha, hogy transzponálom képeimen a színeket. Csodálkozom rajta, ha azt mondják, hogy nem olyan a kép, mint ahogy a természetben van. Pedig én csak azt csinálom ami, ott van! Persze nem szoktam nézni a részleteket, hanem az egészet. Nem egy színt, egy tónust külön, hanem együtt a mellette lévővel. Így aztán az ég néha azért sötétebb, hogy a fehér fal, amelyre rásüt a nap, ‘kiblicceljen’ (villámként ragyogjon ki). A képen a természet együttes megjelenése legyen.”*³ – vallja Herman Lipótnak 1932-ben.

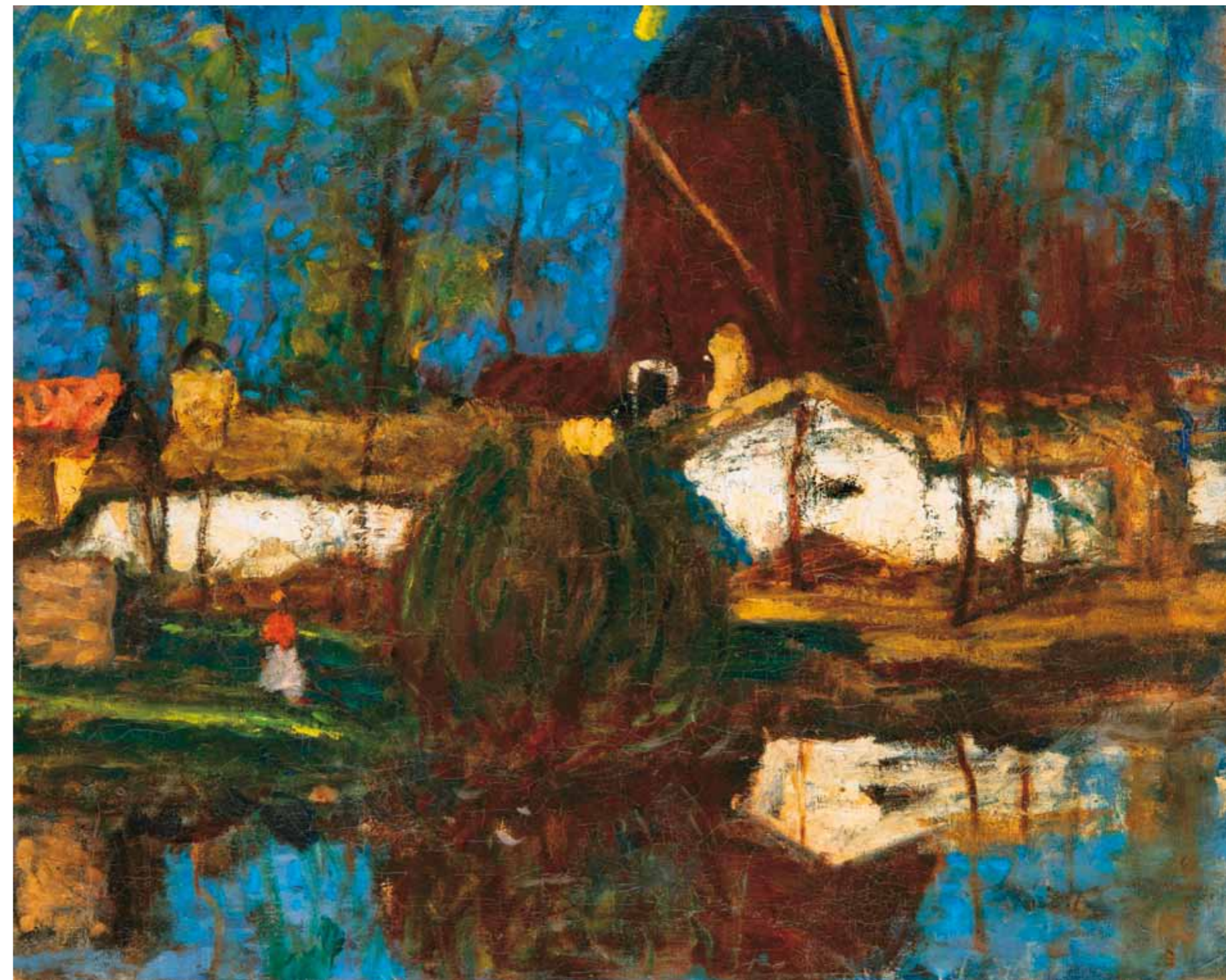
Koszta legmarkánsabb stílusváltását a festészetében monográfusai éppen *“malmos”* képeihez kötik. E képtípus jellemzői, ahogyan a *Berekháti tanyán* is felfedezhetjük, a lilás-rózsaszínes reflexekkel tarkított, borongós, alkonyati égbolt, a lemenő nap megvilágította vakítóan fehér házfalak és a ragyogó piros kötényes vagy fejkenődös staffázsfigurák. Ezek a motívumok együtt először alföldi *“malmos”* festményein tűntek föl.

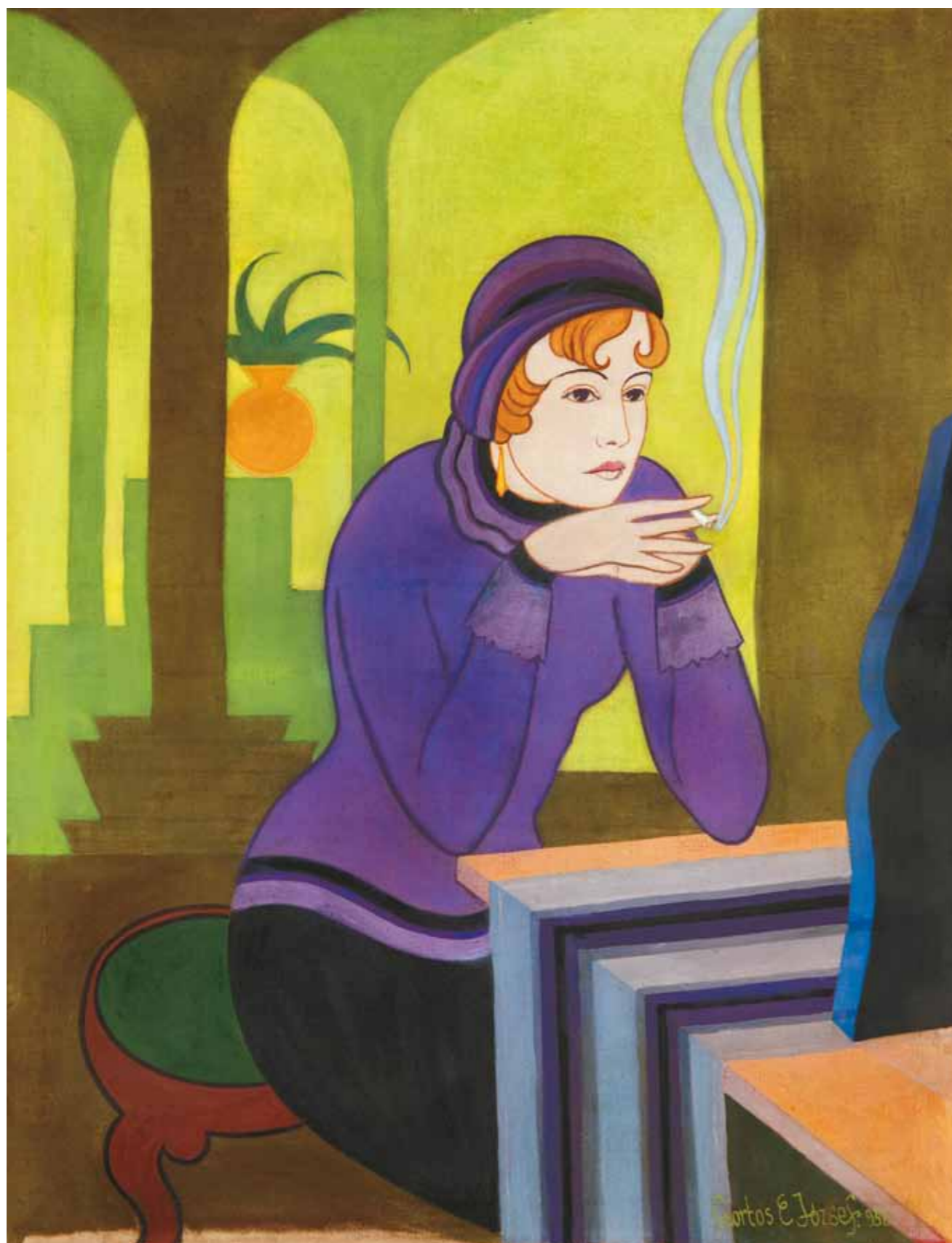
HÁRSFALVI MAGDOLNA

2. Az egykori berekháti Aranysziget malmai

1 Lestyán Sándor: Koszta Józsefnél, a tanyai műteremben. In.: *Világ*, 1921. augusztus 28.
2 Koszta József. A magyar piktúra Cincinnatusa, huszadik éve él vidéki tanyáján. In.: *Nemzeti újság*, 1933. január 1.
3 Herman Lipót: Művészek munka közben. Koszta József. In.: *Pesti Napló*, 1932. február 21. 1

75
tétel

CSORTOS ELEK JÓZSEF (1875-1934)

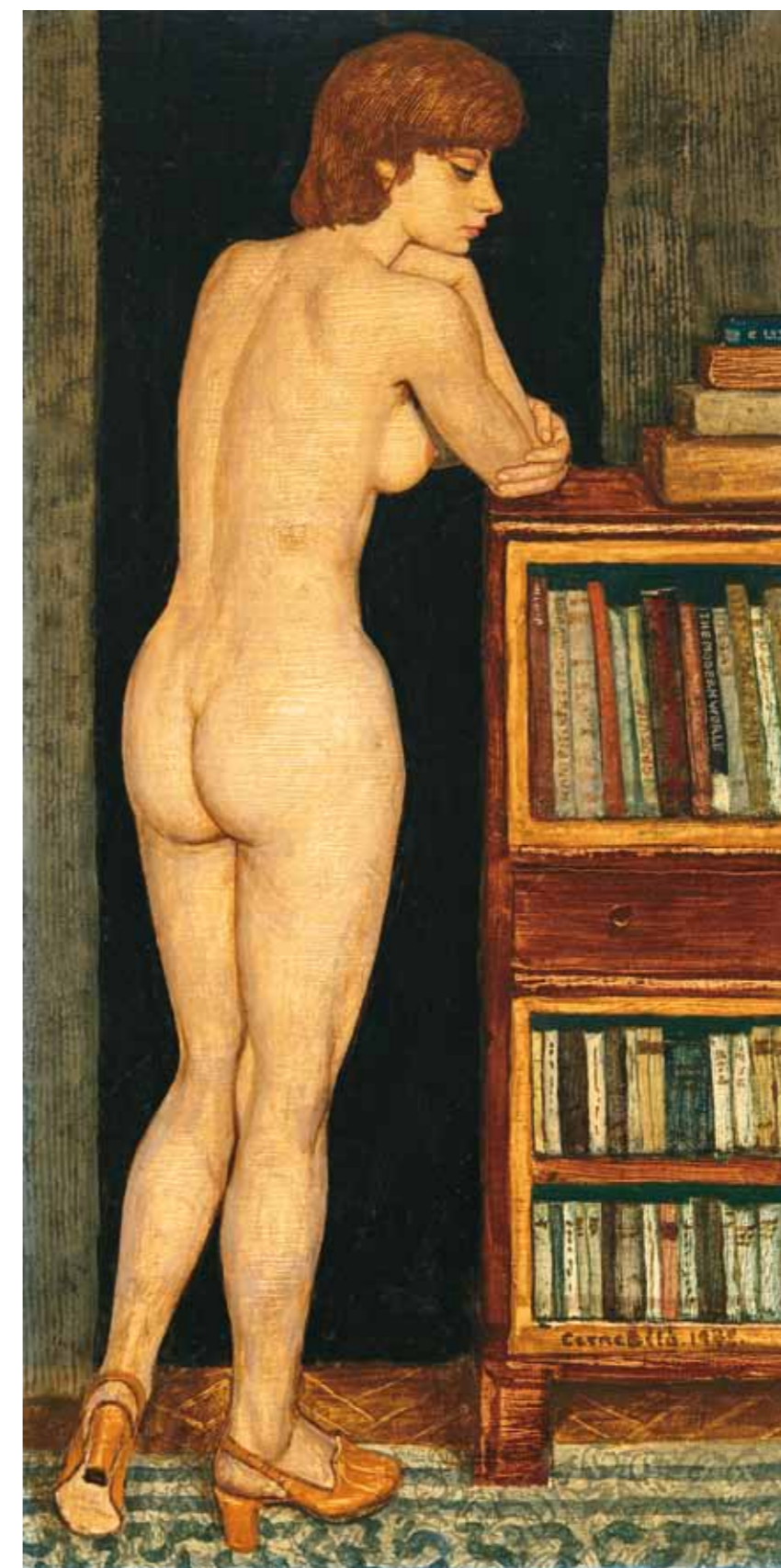
Baba, 1932

Tempera, vászon | Tempera on canvas, 92x72 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Csontos E József. 932.

Kezdő ár | Starting price: 750 000 Ft | 2 055 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 2 740 – 5 479 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| VII. Tavasz Szalon a Szinyei Merse Pál Társaság rendezésében,
Nemzeti Szalon, Budapest, 1932. április,
katalógus: 26/a (*Baba* címen)

76
tétel

CZENE BÉLA (1911-1999)

Hátakt könyvespolc előtt | Standing Nude by the Bookshelf, 1978

Olaj, farost | Oil on wood-fibre, 100x50 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Czene Béla 1978

Kezdő ár | Starting price: 850 000 Ft | 2 329 EUR
Becsérték: 1 400 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 3 836 – 5 479 EUR

77 tétel

BERNÁTH AURÉL (1895-1982)

Lago Maggiore sötét hegyekkel (Brissago) | Lago Maggiore with Dark Mountains (Brissago), 1963

Akvarell, papír | Aquarelle on paper, 41,5x56 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: 1969/19 BA

Kezdő ár | Starting price: 800 000 Ft | 2 192 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 3 288 – 5 479 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: 1963/19

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- Bernáth Aurél kiállítása. Marcali Múzeum, 1976. október, katalógus: 35.
- Bernáth Aurél festőművész kiállítása. Tihanyi Múzeum, 1977. május 28. – július 24., katalógus: 13.
- Bernáth Aurél gyűjteményes kiállítása. Somogyi Képtár, Kaposvár, 1980. október 24. – november 30., katalógus: 19.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- Bernáth Aurél festőművész kiállítása. Tihanyi Múzeum, 1977., kiállítási katalógus: oldalszám nélkül

78 tétel

PATKÓ KÁROLY (1895-1941)

Marcali, 1932

Akvarell, papír | Aquarelle on paper, 50,5x72 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Marcali 1932 II/27 (kétszer | twice)

Kezdő ár | Starting price: 1 500 000 Ft | 4 110 EUR
Becsérték: 2 500 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 6 849 – 10 959 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

- egykor Paumkirchner Rudolf, majd Reinhold Hofstätter (Bécs) tulajdonában

79
tétel

TELEPY KÁROLY (1828-1906)

Sümegegy vára | *Castle of Sümegegy, 1891*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 76x142,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Telepy K. 891

Kezdő ár | Starting price: 4 000 000 Ft | 10 959 EUR

Becsérték: 8 000 000 – 12 000 000 Ft

Estimate: 21 918 – 32 877 EUR

AUKCIONÁLVA | AUCTIONED:

| BÁV 82. Aukció, 191. tétel (1990), (*Sümegegy vára* címen)

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

| Telepy kiállítás az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat rendezésében, Múcsarnok, Budapest, 1906.,

katalógus: 340. (*Sümegegyi várrom* vagy 352. *Sümegegy vára* címen)

| Telepy Károly hagyatékának kiállítása, Könyves Kálmán Szalon, Budapest, 1907. február, katalógus: 8. (*Sümegegy vára* címen)

80 tétel

NAGY ISTVÁN (1873-1937)

Patak a kert végén | *Brook by the end of the Garden*

Pasztell, papír | Pastel on paper, 45,5x63,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Nagy István

Kezdő ár | Starting price: 850 000 Ft | 2 329 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 500 000 Ft
Estimate: 4 110 – 6 849 EUR

81 tétel

GIMES LAJOS (1886-1945)

Téli napsütés | *Winter Sunshine, 1929*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 55,5x69 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Gimes Lajos 1929

Kezdő ár | Starting price: 280 000 Ft | 767 EUR
Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft
Estimate: 1 096 – 1 644 EUR

82 tétel

BÁNK ERNŐ (1883-1962)

Trencsénteplői villák | *Villas of Trencsénteplíc, 1935*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 68x82,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Bánk Ernő

Kezdő ár | Starting price: 950 000 Ft | 2 603 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Bánk Ernő (1883-1962) emlékkiállítás. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1978. április - május, 78. tétel (*Trencsénteplői villák, 1935* címmel)
- | Bánk Ernő festőművész kamarakiállítás, Budapesti Történeti Múzeum, Budapest, 1984.

83 tétel

ZIFFER SÁNDOR (1880-1962)

A református templom Nagybányán | *The Calvinist Church in Nagybánya (Baia Mare), 1938*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 42,5x53 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Ziffer Sándor 1938

Kezdő ár | Starting price: 1 800 000 Ft | 4 932 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

65 | 84
aukción | tétel

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Macska | Cat

Pasztell, papír | Pastel on paper, 37x48 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Vaszary J

Kezdő ár | Starting price: 8 500 000 Ft | 23 288 EUR
Becsérték: 12 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimate: 32 877 – 41 096 EUR

Vaszary J.

1. Vaszary János és felesége cicáikkal
tatai kertjükben, 1935.

2. Pierre-August Renoir: Alvó macska, 1862
magántulajdon

3. Berény Róbert: Macskás csendélet, 1929-1930
magántulajdon

85
tétel

BORNEMISZA LÁSZLÓ (1910-1995)

Lemenő nap | *Sunset*

Olaj, zománc, arany, fa | Oil, enamel, gold, wood, 10,5x7,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Bornemisza

Kezdő ár | Starting price: 80 000 Ft | 219 EUR
Becsérték: 160 000 – 280 000 Ft
Estimate: 438 – 767 EUR

86
tétel

BASILIDES BARNA (1903-1967)

Vadászat | *The Hunt*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 100,5x80 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Basilides Barna

Kezdő ár | Starting price: 950 000 Ft | 2 603 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 500 000 Ft
Estimate: 4 110 – 6 849 EUR

65 | 87
aukción | tétel

MATTIS TEUTSCH JÁNOS (1884-1960)

Lélekvirágok | *Soul Flowers*, 1923

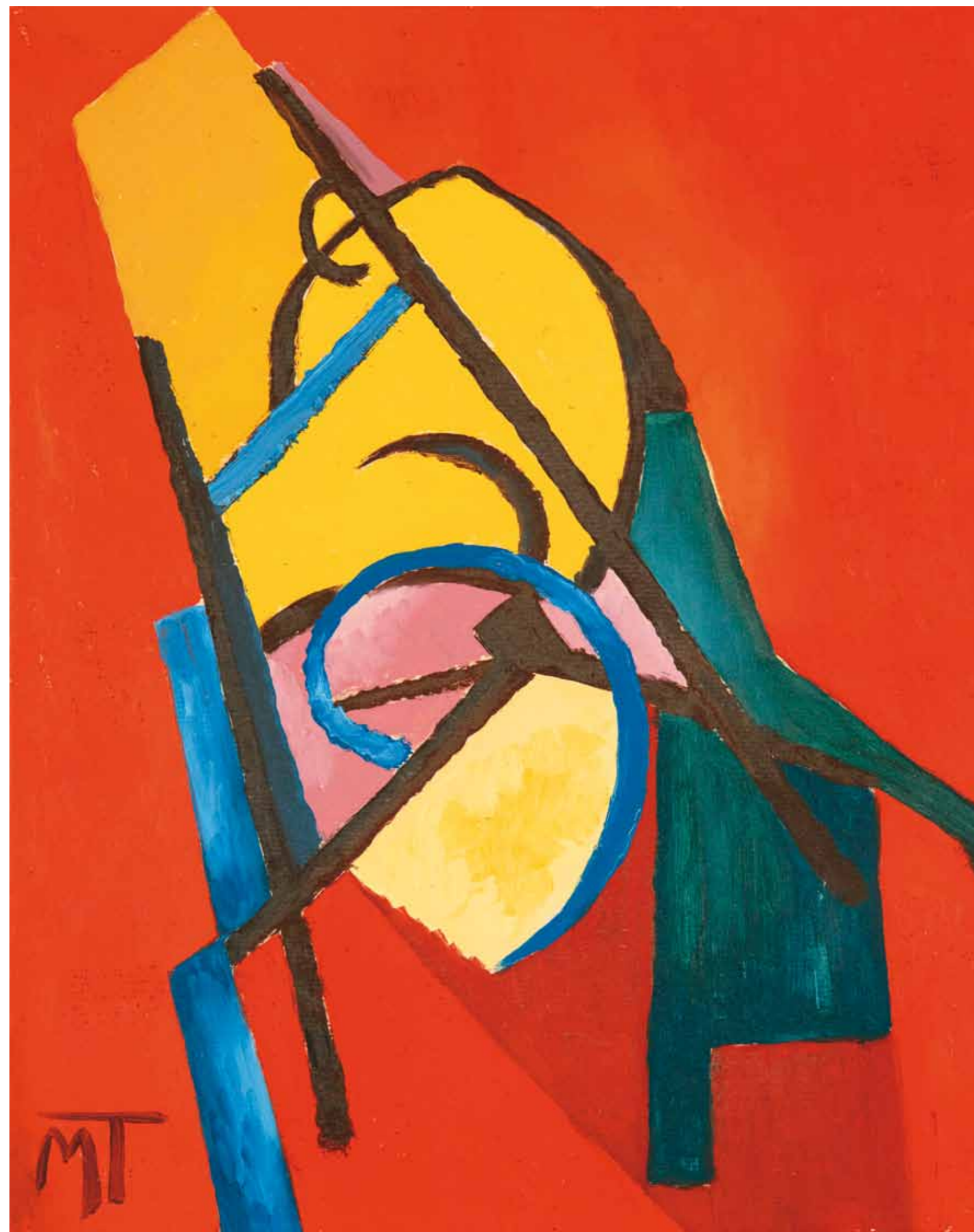
Olaj, karton vászonon | Oil, cardboard on canvas, 36x29 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: MT

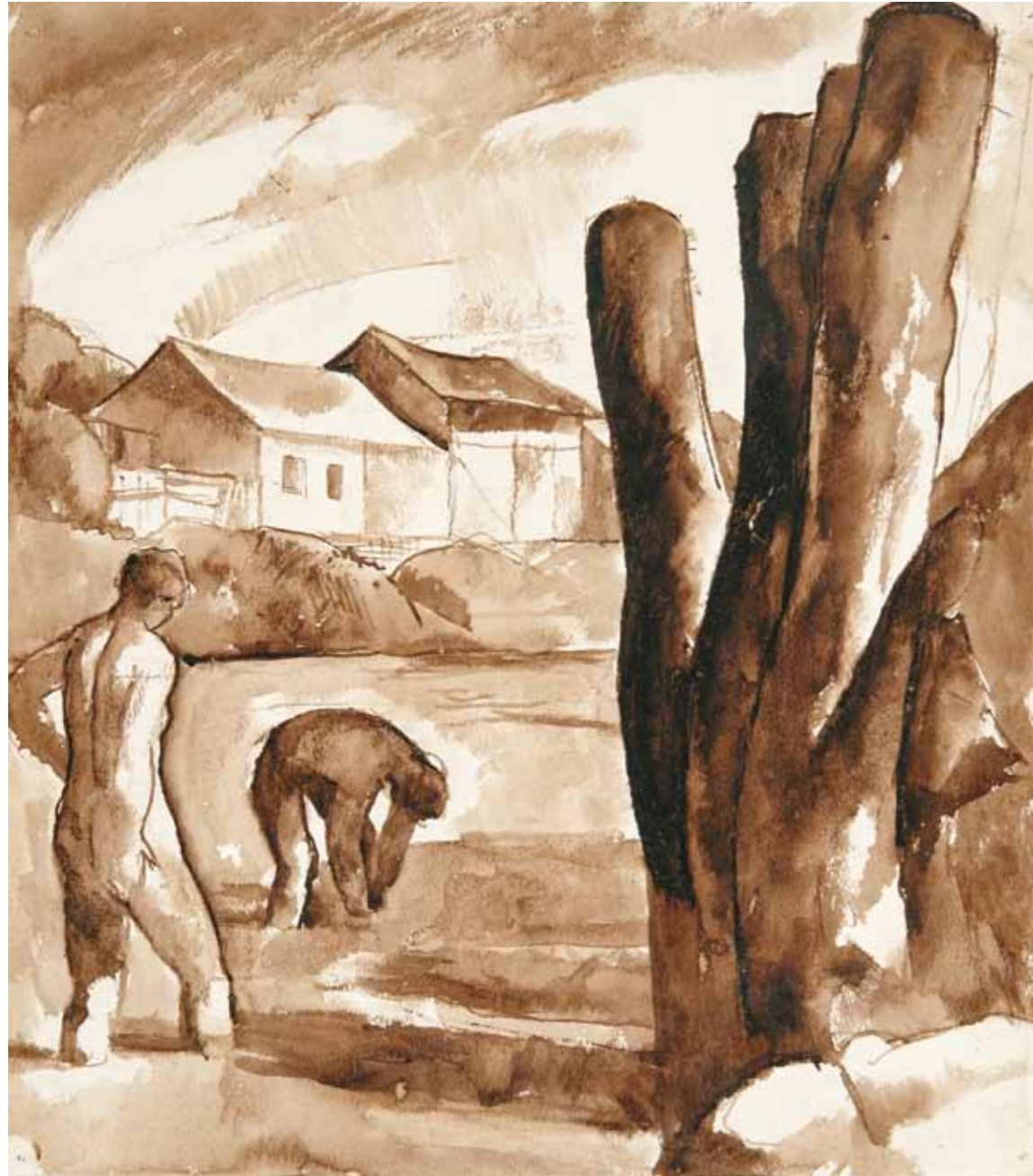
Kezdő ár | Starting price: 5 000 000 Ft | 13 699 EUR
Becsérték: 7 000 000 – 10 000 000 Ft
Estimate: 19 178 – 27 397 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- Seelenblumen János Mattis Teutsch 1884-1960.
Ungarisches Kulturinstitut Collegium Hungaricum, Bécs, 2002. október 10-30., katalógus: 25.
- Seelenblumen János Mattis Teutsch 1884-1960.
Botschaft der Republik Ungarn, Berlin, 2002. november 11. – 2003. január 10.
- Seelenblumen János Mattis Teutsch 1884-1960.
Kulturinstitut der Republik Ungarn, Stuttgart, 2003. január 22. – március 7.
- Törésvonalak 1908-1928. Avantgárd művészet Közép-Európában.
Janus Pannonius Múzeum, Pécs, 2019 december – 2020 március, katalógus: 178.

MI

88

tétel

PATKÓ KÁROLY (1895-1941)

Fürdőzők | *Bathers*

Diópác, papír | Walnut mordant on paper, 44,5x39,5 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 340 000 Ft | 932 EUR
Becsérték: 600 000 – 800 000 Ft
Estimate: 1 644 – 2 192 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| egykor Paumkirchner Rudolf, majd Reinhold Hofstätter (Bécs) tulajdonában

89

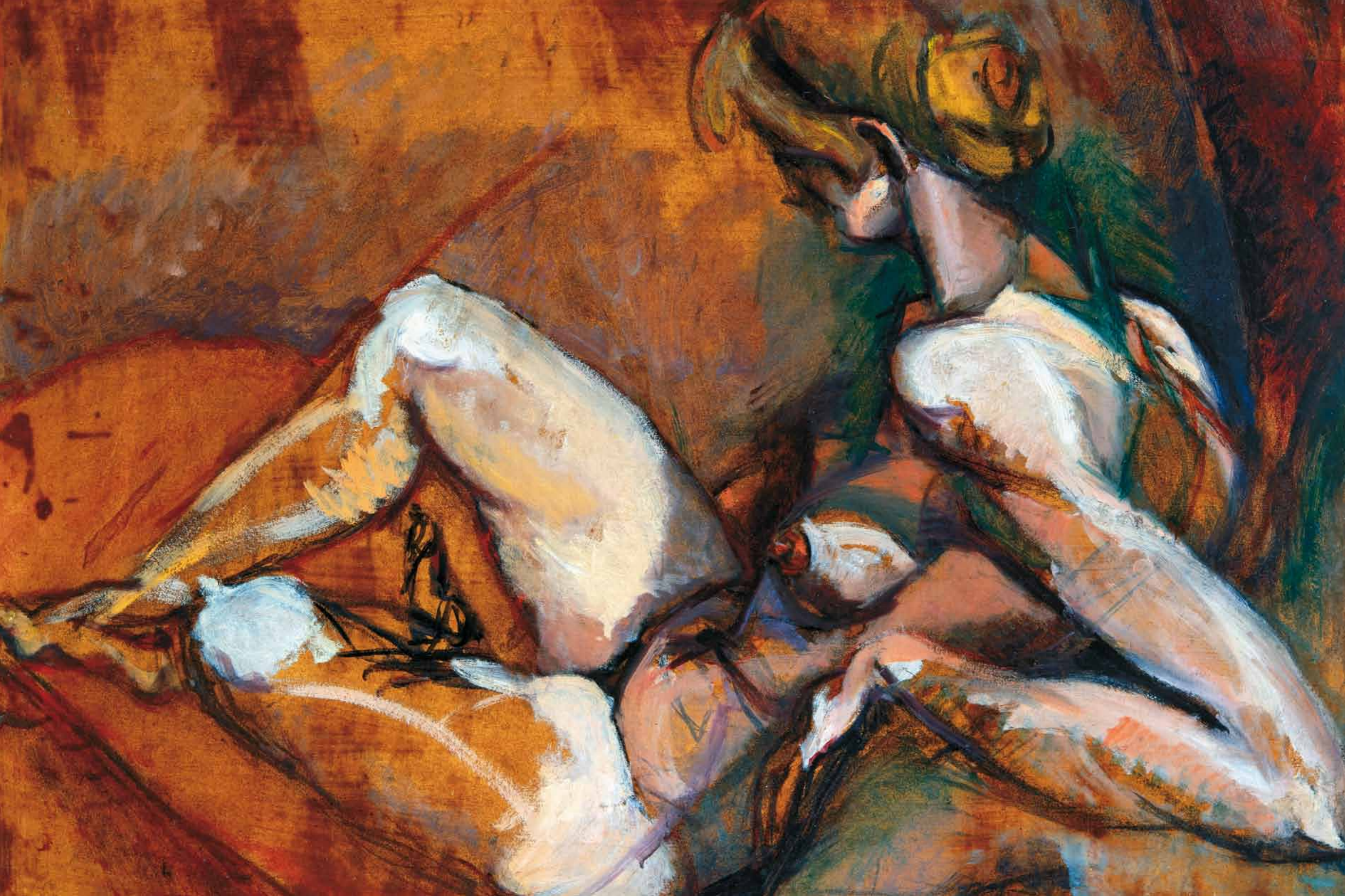
tétel

KRÓN JENŐ (1882-1974)

Jelenet | *Scene, 1925*

Lavírozott tus, papír papírlémezen, |
Washed ink paper on paperboard, 65x89,5 cm
Jelzve jobbra lent | Signed bottom right: Krón Jenő 25.

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

65 | 90
aukción | tétel

TIHANYI LAJOS (1885-1938)

Akt studium (Akttanulmány, Aktstudie, Akt, Etude de nu, Etude nu, Nude Woman, Nude of a Woman), 1917

Hátoldalon | On the reverse: *Pöttyös ruhás nő portréja, 1917 előtt* | *Portrait of a Woman wearing a dotted Dress, before 1917*

Olaj, karton | Oil on cardboard, 66,5x83,5 cm (hátoldalon | on the reverse: 83,5x66,5 cm)

Jelezve balra lent | Signed bottom left: Tihanyi Lajos 917

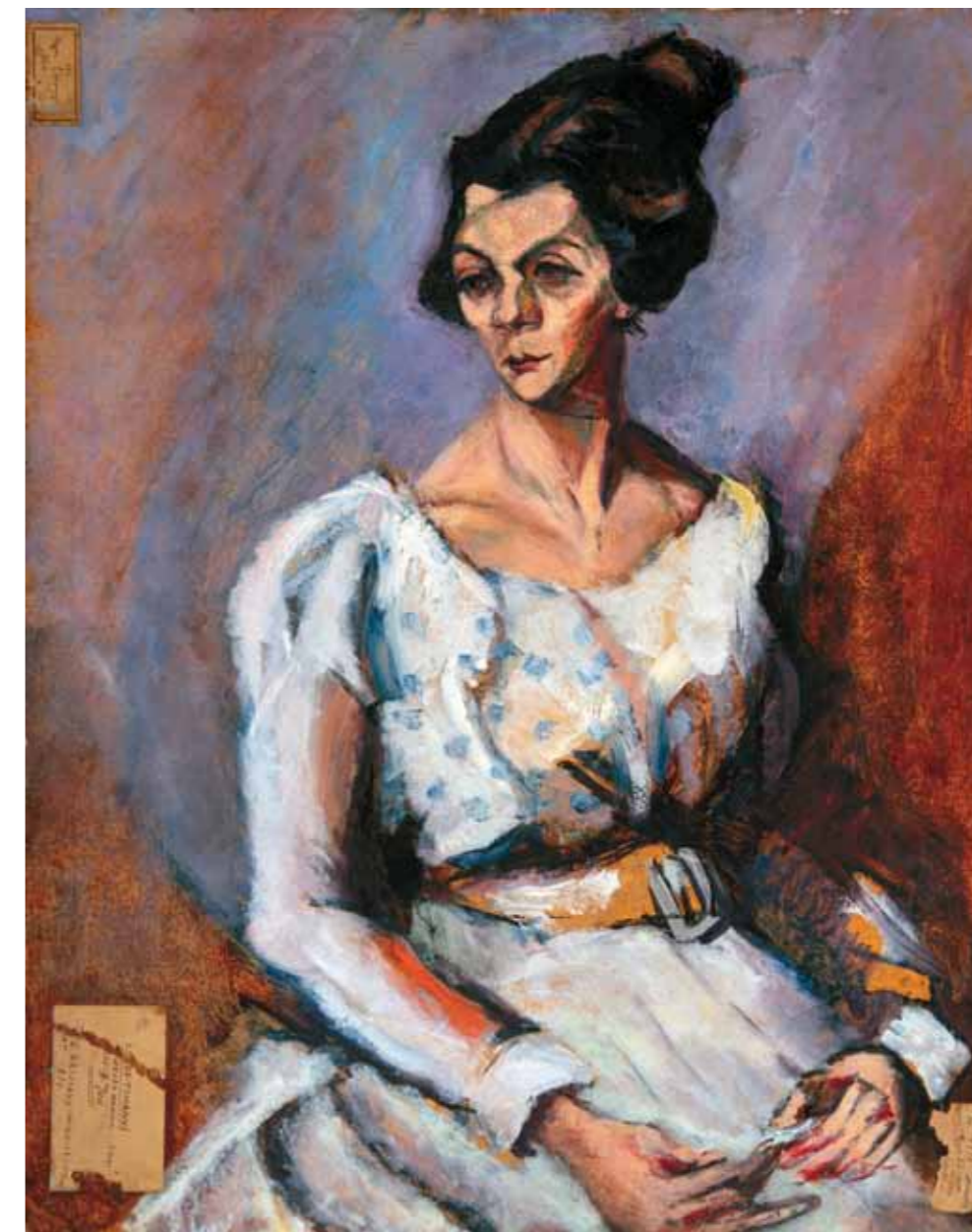
Kezdő ár | Starting price: 40 000 000 Ft | 109 589 EUR

Becsérték: 80 000 000 – 120 000 000 Ft

Estimate: 220 000 – 330 000 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

- Az 1930-as évektől (1936-tól biztosan) Sir Alexander Korda tulajdona, közvetlen vásárlás útján a festőtől. Halálát követően öccséhez, Korda Zoltánhoz került, akitől fia, David Korda örökölte meg.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- Tihanyi Lajos kollektív kiállítása. MA, Budapest, 1918. október, katalógus: 10. (*Aktvázlat* címen)
- Lajos Tihanyi – Erste Ausstellung der Modernen Galerie Kunst und Wohnung R. Lorenz Ges.M.b.h., 1920. március – április, katalógus: 25. (*Aktstudie* címen)
- Lajos Tihanyi. Galerie Ferdinand Möller, Berlin, 1921. április – május, katalógus: 10. (*Aktstudie* címen)
- Eröffnungsausstellung der „Modernen Abteilung“ Kunstsalon Dr. Fritz Goldschmidt – Dr. Victor Wallerstein (Galerie Goldschmidt & Wallerstein), Berlin, 1921. szeptember 1-től, katalógusa nem ismert.
- Exposition Tihanyi – Œuvres 1914-1925. Au Sacre du Printemps, Párizs, 1925. április 25. – május 10., katalógus: 9. (*Etude Nu* címen)
- Ludwig Tihanyi (feltehetően Massimo Campigli kiállításával egy időben), Galerie Baumbach, Drezda, 1927., katalógusa nem ismert.
- Group Exhibition of Paintings, sculptures and Drawings by American and Foreign Artists. Brooklyn Museum of Art, New York, 1929. június 1. – október 1., katalógus: 343. (*Nude Woman* címen)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- Ernst Kállai: Ludwig Tihanyi, Der Ararat, II. 1921/10. 259.
- Ernst Kállai: Ludwig Tihanyi, Der Cicerone, XV. 1924/8. 359.
- Ernst Kállai: Ludwig Tihanyi, Jahrbuch der Jungen Kunst, 1924. 107.
- Kállai Ernő: *Új magyar piktúra 1900 – 1925*, Budapest, 1925. 8. kép
- Robert Desnos: Tihanyi. Peintures 1908-1922, Párizs, 1936. XVI. képtábla
- Dévényi Iván: Tihanyi Lajos, Budapest, 1968. 22.
- Majoros Valéria Vanília: Tihanyi Lajos írásai és dokumentumok. Monument-Art, Budapest, 2002. 57. kép
- Passuth Krisztina: Tihanyi Lajos. Egy bohém festő Budapesten, Berlinben és Párizsban, Kogart, Budapest, 2012. 65. kép

1. André Kertész: Tihanyi a párizsi műtermében [Tihanyi Akt studiumával], 1926. PIM

Lost and found / Super surprise

Több mint 100 éve nem került magyar közönség elé a most aukcióra bocsátott Tihanyi festmény, s minden bizonnyal nem csupán hosszú lappangása okán, hanem kimagasló kvalitása és többszörösen unikális jellege miatt is az idei aukciós szezon (egyik) legnagyobb meglepetése lesz. A művész 2002-ben, illetve 2004-ben megjelent kétkötetes monográfiájában¹ Majoros Valéria Vanília lappangó műként reprodukálta és dokumentálta az *Akt studium*-ot, tehát még másfél évtizede is Tihanyi elveszett alkotásai között volt számon tartva. Az igazsághoz tartozik, hogy néhányan, szerencsések pár évvel a könyv megjelenése után kapcsolatba kerültünk a tulajdonossal, így azóta magam is több alkalommal szemügyre vehettem a képet a Korda család londoni otthonában, ahonnan egy remekbe szabott, korábban szintén elveszettnek hitt tájképet sikerült kölcsönözni a Nyolcak festőcsoport tevékenységét bemutató vándorkiállításunkra. Utoljára Professor Peter Vergóval, a modernizmus világszerte elismert angol szaktekinthelyével jártam Kordáéknál, akivel egy pohár borral a kezünkben hosszasan adózhattunk az igazi műélvezetnek, egyszerre ízlelgettük Tihanyi artiztikus ecsetvonásainak impulzív szertelenségét, a kép buján érzéki felületének zamatait kitöltött borunkkal.

Az akt rendkívüli kvalitása ellenére, csakis későbbi dátuma okán, sajnos nem kerülhetett e kiállítási sorozat beválogatott művei közé és ki tudja, hogy mikor derült volna fény arra, hogy nem is egy, hanem két elveszett műről van szó, egyetlen kartonlapon. Londoni látogatásaim során – szokásomhoz híven – természetesen a kép háta mögé is benéztem, de mivel a hátoldal teljesen el volt takarva a kíváncsi szemek elől, igyekeztem nem visszaélni a házigazda előzékenységével, így nem forszíroztam a takarólap elbontását. Most azonban az a szerencsés helyzet állt elő, hogy a kép aukciós házba való bekerülése segített ahhoz, hogy alaposabban is megvizsgálhassuk a művet, tehát a tudományos feldolgozáshoz ismét a műkereskedelem felhajtó ereje nyújtott extra muníciót. A takarólap elbontása után nem csupán a mű kiállítás-történetének gazdag dokumentumtára tárult elénk, etikettek, vignetták és egyéb ragaszok formájában, hanem – még a kép tulajdonosát is meglepve – egy korábban teljesen ismeretlen, soha nem reprodukált női portré is előkerült, amelyről a későbbiekben még esik szó. Az akt előkerülése és hazakerülése önmagában is szenzáció, hiszen e téma is igen ritka, szinte páriát ritkítja a Tihanyi oeuvre-ben. Míg többalakos aktos kompozíciók sorra kerültek ki a festő keze alól, főleg a Nyolcakhöz kapcsolódó

időszakában, addig a korai életműből összesen még három olyan olajfestménye maradt ránk, amelyen csupán egy nőalak látható. A későbbi évekből ismeretes még egyetlen női akt olajképe, illetve továbbra is lappang az egyik, szintén a Nyolcak periódusához köthető atk képe, a csoport harmadik kiállításán bemutatott *Akt tanulmány* című festménye, de mindössze ennyi női aktot számlál a teljes Tihanyi oeuvre.² A most előkerült festmény jelentőségét tovább fokozza, hogy párdarabja a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményét gyarapítja,³ de a mű leendő vásárlója nem egy jelentős múzeumi darab válatát tudhatja majd magáénak, hanem – meggyőződésem szerint – a festő eredeti intencióit hívebben tükröző remekművet, amely egyes kvalitásait tekintve bizonyos értelemben felül is szárnyalja az MNG-be került olajképet, arról nem is beszélve, hogy a most kalapács alá kerülő mű mérete is nagyobb annál. Tihanyi a jelek szerint maga is fontos alkotásának ítélte *alla prima* stúdiumát hiszen a róla megjelent publikációkban is többször szerepeltette. Emlékezetből összeállított autográf oeuvre-jegyzékében is a lajstrom elején áll, és egy archív fénykép tanúsága szerint évtizednyi távlatból is személyes kedvencei közé tartozott, hiszen annak a párizsi *atelier*-nek a falán ugyancsak hangsúlyos helyen őrizte, amely élete utolsó műtermének bizonyult.⁴

¹ Majoros Valéria Vanília: *Tihanyi Lajos írásai és dokumentumok*. Monument-Art, 2002. (a továbbiakban MUV 2002.) és Majoros Valéria Vanília: *Tihanyi Lajos. A művész és művészete*. Monument-Art, 2004. (a továbbiakban MUV 2004.)
² Tihanyi Lajos 1936-ban összeállított autográf oeuvre-jegyzékében (MNG Adattára, Ltsz.: 18803/73-7-16.) [a továbbiakban Tihanyi oeuvre-cat. 1936] még további tételként is előfordul a címben az *akt*, de ezen művek azonosítását nehezebb, hogy még reprodukciókról sem ismerjük.
³ Tihanyi Lajos: *Akt*, 1917. o.v.; 50 65,1 cm; j.b.f.: Tihanyi L. 1917; MNG, Ltsz.: 5502.
⁴ André Kertész: Tihanyi a párizsi műtermében, 1926. PIM, Ltsz.: 4439.

2. Korda Sándor [Sir Alexander Korda]

A Korda testvérek, Sándor, Vince és Zoltán a nemzetközi filmművészet meghatározó, és kiemelkedő személyiségei. Korda Sándor, későbbiekben Sir Alexander Korda, már fiatal korában nagy érdeklődést mutatott a filmművészet iránt: újságíróként filmes szaklapokat adott ki. A kamera mögé először 1914-ben állt, majd 1917-ben megvásárolta a Corvin filmgyárat és egy korszerű, grandiózus filmstúdióvá alakította. A harmincas évek elején, számos külföldi útját követően Londonban telepedett le és hamar az angol filmipar egyik legkiemelkedőbb alakjává vált. A *VIII. Henrik magánélete* vagy *A bagdadi tolvaj* producereként Korda Sándor a filmgyártásba a testvéreit is bevonta. Korda Zoltán 1917-től a bátyja tulajdonában lévő Corvin filmgyárban dolgozott, a harmincas években pedig, bátyjához hasonlóan, Angliába költözött. 1932-ben a London Films stúdiónál tevékenykedett. A négy Oscar-díjra jelölt *A dzsungel könyve* című (1942) filmjével beveste nevét a filmtörténetbe. Korda Vince, Oscar-díjas díszlettervező és festő a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán diplomázott, majd Bécsben, Firenzében, valamint Párizsban élt. Ő is bátyja, Sándor, hatására telepedett le Londonban, ahol 1939-ben a London Films igazgatója lett. Számos közös projektben vett részt testvéreivel és máig az angol-amerikai filmművészet egyik leginvenciósabb díszlettervezőjeként tartják számon.

ERDÉLYI REBEKA

Kordáék Tihanyi-gyűjteménye / REKONSTRUKCIÓS KÍSÉRLET

3. A három Korda testvér, Zoltán, Sándor [Sir Alexander] és Vince

A most árverésre bocsátott Tihanyi festmény jelentőségét tovább fokozza elit pedigrije, hiszen az 1930-as években közvetlen a festőtől vásárolta a korszak legendás híré filmese, Sir Alexander Korda és azóta is a család birtokában volt.

A Korda testvérek a Tihanyi életmű legjelentősebb gyűjtői közé sorolhatók, az egykori Kordagyűjtemény(ek) rekonstruálására korábban mégsem vállalkoztak Tihanyi monográfiái, s ma is keveset tudunk a festő és mecénásai viszonyáról. Majoros Valéria Vanília könyvében az olvasható, hogy „Tihanyi nem csak a levetett ruhákat és a vacsorai meghívásokat köszönhetné Kordának [Korda Sándornak]. Sok festménye került a rendező tulajdonába, ami arról árulkodik,

hogy pénz is üthette a festő markát. Vince és Zoltán szintén a filmszakmában dolgoztak, Zoltán maga is híres rendező volt, de Tihanyinak ők inkább csak barátai és nem mecénásai lehettek.”⁵

Ehhez szolgál adalékként, a festő egy másik párizsi barátja és támogatója, Jacques de la Frégonnière naplójának egy részlete:

„1932. augusztus 20.

*Viszontlátom Tihanyit a Dôme kávéházban. Elmegyünk a műtermébe a rue Froidevaux-ba, ahol elsősorban non-figurális képek vannak. Tihanyi nem gazdag, de műterme kényelmes. Képei már berlini, budapesti és new york-i múzeumokban vannak. Vincent és Alexandre Korda jó barátai, Alexandre gyakran vesz tőle képeket londoni galériájába.*⁶

E források azonban nem fedik a teljes valósá-

got, hiszen pusztán Sándort, azaz Sir Alexander Kordát, a szintén Oscar-díjas rendezőt nevezik meg Tihanyi gyűjtőjeként, holott a festő saját kezű feljegyzéseiből egyértelműen kiderül, hogy a középső testvér, Zoltán birtokában is voltak festményei.⁷ Tihanyi jegyzeteiből nem lehet egészen pontosan rekonstruálni, hogy összesen hány műve került Sándorhoz, s hány Zoltánhoz, sőt az sem zárható ki, hogy esetleg kollégájánál, Vincénél is landolt egy-egy műve.

Kétségtelen Sándor gyűjteménye volt a jelentősebb. Hozzá oly fontos Tihanyi-művek kerültek, mint az utóbbi évtizedek aukcióin szenzációként szereplő 1912-es *Bölöni portré*, az 1911-12-es *Kompozíciós vázlat*, melyek szintén a Virág Judit Galériában cseréltek gazdát.

⁵ MUV 2004. 108.

⁶ Idézi Molnos Péter Tihanyi Lajos Jacques de la Frégonnière-ről festett portréjáról írt elemzésében a Kieselbach Galéria 32. Aukciójának katalógusában.

⁷ Tihanyi oeuvre-cat. 1936

4. Tihanyi Lajos: Akt tanulmány, 1911 körül, lappang

5. Tihanyi Lajos: Kis aktkép, 1911, Magántulajdon

Tihanyi autográf oeuvre-jegyzékében szerepel egy tájkép is Korda megjegyzéssel, így: 53. *Erdős tájkép Szepesi 1912 (?)* Korda és az amerikai útjához írt angol nyelvű jegyzékében pedig egy másik eképpen: 28. *LANDSCAPE O.P. 26 - 35 without frame (Z. Korda London)*⁸

Ezen művek bonyolult azonosítását már pár évvel ezelőtt elvégeztem, így most csak utalok rájuk, s ahogy akkor is, most is arra a következtetésre kell jutnom, hogy a listán kívül is került még két másik Tihanyi tájkép Kordáékhoz.⁹ Ezek mellett a Virág Judit Galéria 13. árverésén felbukkant még egy női portré is, amely szintén kimaradt Tihanyi autográf oeuvre-jegyzékből, holott ugyanabban az évben, amikor a lajstrom készült, reprodukálta

a róla készült monográfiában is, feltüntetve a tulajdonos, Korda nevét.¹⁰

A már említett tájkép mellett Zoltán birtokában volt egy 1912-es pasztell *Őnarckép* is, amelyet korábban Sándor gyűjteményi darabjaként tartotta számon a szakirodalom.¹¹ Utóbbi mű szintén a Virág Judit Galéria aukcióján került eladásra. Az említett művek keletkezési évszámából is kiténik, hogy Kordáékhoz különös módon Tihanyi korai, főleg a Nyolcak periódusából és az első világháború alatti évekből származó művei kerültek, holott ezek a vásárlások feltehetően mind az 1930-as években történtek.¹² Hogy Kordáékkal mikor és hol ismerkedett meg a festő, arról nincs megbízható adatunk, de talán

már odahaza, Pesten is tudhattak egymásról. A bécsi, majd berlini emigráció időszakában is érintkeztek, de az elmélyült barátság minden bizonnyal csak később, Párizsban, a Dôme Kávéház magyar törzsszatala körül alakult ki, ahol Tihanyi megismerkedett más, utóbb szintén Londonban letelepedett magyar mecénásával, többek között Goldfinger Ernő építésszel és feleségével, az akkor Párizsban festőnek tanuló Ursula Blackwell-lel is.

Tihanyi rajongott a moziért, és természetesen a Korda testvérek akkor már világhírnevet hozó filmjeit is mind láthatta párizsi filmszínházakban, sőt néhány az utóbbi időben megismert korabeli amatőr filmfelvételtől, amelyekben

Tihanyi az egyik „főszereplő”, szintén az sejthető, hogy a Korda fivérekhöz köthető.¹³

Egy 1932 novemberében Károlyi Mihályhoz írott levelében is lelkesen írt a filmekről és Kordáékról: „Némi változatosságot a Kordáék stúdiójában találtam – ahol, sajnos, csak mint néző szerepelek és ahol most sok szép nő, magyar cigány, French cancan stb. jők »forognak«.

A Montparnasse-on van még élet és a krízis dacára sok a »nedves«.

Szép szovjet filmet láttam a majmokról. Ismeri? »L'homme et la singe« a címe.»¹⁴

Hogy tárgyalt művünk pontosan mikor kerülhetett Korda Sándor birtokába, arra nézve csak közvetett forrásaink vannak.

Az bizonyos, hogy 1926-ban még Tihanyi műtermét díszítette, hiszen a már említett enteriőr-fotót 1926-ban készítette André Kertész. Még 1929-ben is a festő birtokában kellett lennie, hiszen a Brooklyn Museumban rendezett csoportos kiállításon igyekezett áruba bocsátani.¹⁵ További érdekes adattal szolgál egy 1936-os újságr riport, mely Korda Sándor londoni villájában készült.¹⁶ A magyar újságíró alaposan körülnézett a házban, és tudósítása szerint főleg Korda testvérétől, Vincétől, valamint Kmetty Jánostól származó művek díszítették a falakat, érdekes mód Tihanyi festményeket egyáltalán nem említett, csupán egy bronz büsztöt, melyet a magyar festőről formált egy japán szobrász. Azóta

persze tudjuk, hogy ez a Tihanyi-mellszobor Isamu Noguchi 1928-29 körül készült műve.¹⁷ Biztosra vehető azonban, hogy a fenti riport idejében már számos Tihanyi mű Korda tulajdonában volt, többségük, összesen 5 festmény – köztük az *Akt studium* is – reprodukálásra került a művész első, Párizsban megjelent monográfiájában, amely szintén 1936-ban jelent meg.¹⁸ Korda Sándor a Robert Desnos előszavával ellátott könyv megjelenéséért felelős hivatagú bizottság egyik tagja volt, tehát nem csupán képvásárlásaival, ebédmeghívásaival és ruhaajándékaival segítette az akkor már igen szerény anyagi körülmények között élő művészt, hanem igyekezett művészetét is propagálni.

8 Tihanyi oeuvre-cat. 1936, valamint Tihanyi 1929-es autográf angol nyelvű műjegyzéke, MNG Adattára, Ltsz.: 18803/73-4. [A továbbiakban Tihanyi angol lista 1929.]

9 Barki Gergely: Tihanyi Lajos *Tájkép Szécsénykóvácsi II*, 1913. A Kieselbach Galéria 55. Tavaszi Aukciójának katalógusa, 177. tétel.

10 Robert Desnos: *Tihanyi. Peintures 1908-1922*, Párizs, 1936. [A továbbiakban Desnos 1936.], XV. tábla

11 A monográfiában (MNV 2002.) között 14. számú képen reprodukált mű adatai között Majoros Korda Sándor gyűjteményéhez sorolja, de Tihanyi saját, angol nyelvű képjegyzékében Korda Zoltán tulajdonként tüntette föl (Tihanyi angol lista 1929.)

12 A már említett jegyzékekben Tihanyi némely esetekben a Korda-féle vásárlások pontos évszámát is feljegyezte.

13 Az egyik filmszalagot az MNG Adattárban őrzik, a másik, mozgalmassabb, több jelenetből álló film pedig a Petőfi Irodalmi Múzeum tulajdona.

14 Idézi MNV 2002. 250.

15 A festmény hátoldalán előkerült raglap tanúsága szerint 700 Dolláros árat szabott képeinek Tihanyi.

16 Paizs Ódón: 200 holdas ősparkban épül Korda Sándor londoni filmirodalma, *Magyarország*, 1936. június 4. 13.

17 Reprodukálva: MNV 2004. belső címlap.

18 Desnos 1936, A VI, VII, X, XV, XVI. képtáblákon szereplő művek Korda Sándor birtokában voltak.

Böske, a titokzatos

Nem lehet tudni, hogy vajon Korda Sándor számára is érdekes lehetett-e a mű hátoldala, vagy ő csupán az aktban gyönyörködött, mindenesetre a mű rejtélyét tovább fokozza a most napvilágra került, korábban ismeretlen női portré. A Tihanyiival kapcsolatos források között nem ismerünk olyan adatot, amely erre az arcképre utalna, de a festő autográf oeuvre-jegyzékében szerepel egy felettébb titokzatos tétel, melynek fotóját is közöljük. A nehezen olvasható kézírás egy áthúzott névvel kezdődik, majd ezt felülírva így folytatódik: *női portr. befejezetlen Bpest Korda* [felette kérdőjel] *Paris*. A vezetéknev kiolvasása sajnos igen nehézkes és bizonytalan, de a szintén áthúzott keresztnév Böske névére olvasható.

Ahogy már fentebb is említettem, Korda Sándor tulajdonába került egy női portré, de ez a lajstromtétel nem vonatkozhat arra a műre, hiszen az ő birtokába került arckép szignóval ellátott, befejezett festmény. A most előkerült portré ellenben valóban nem teljesen befejezett, így nagyon is elképzelhető, hogy a Tihanyi oeuvre-jegyzék 201-es tétele erre a női portréra vonatkozhat.

A nyári fehér-kékpöttyös ruhában ábrázolt, feltűzött kontyú, hanyagul elegáns hölgy kiléte ismeretlen. Egyelőre nem sikerült Tihanyi egyetlen ismerősének arcvonásaival sem öss-

szegegyeztetni és az sem vehető biztosra, hogy ő az a titokzatos Böske, akinek vezetéknevét nem sikerült megfejteni. Annak sem tudjuk az okát, hogy miért gondolta meg magát a festő, hogy miért húzta át a nevet és változtatta a sablonos *Női portré* címre.¹⁹

Egyelőre tehát a sötétben tapogatózunk, hiszen még azt sem lehet biztosra venni, hogy egy Tihanyihoz közel álló személyről vagy csak egy modellről van szó. Leveleiből kiderül, hogy ekkoriban sűrűn festett portrékat, portrétanulmányt ismeretlen modellekről is: „*Most egy bájos kis fruskát festettem. Semmitmondó a kicsike meg a kép is*” - írta 1915 nyarán Tersánszkynek²⁰, majd 1916 tavaszán a következőt: „*Most egy kedves leánymodellem van (portrait és mint te mondanád teljesen, fedhetlen jellelem, stb.)*”²¹

Sok nő körül legyeskedett ekkoriban a festő, ahogy Tersánszky barátja is, legalábbis levelezésükből ez derül ki: „*Én nagyon lassan haladok a dolgaimmal, mert itt igazán ügyeskednem kell (a portrait-t értem) és közbe csak szoknya után futkosok. Jórészt csak ebben merülnek ki vágyaim és támadnak újfent egy másikon!*”²²

Tersánszky ebben az időben valószínűleg liezonba került barátjuk, Femes Beck Vilmos feleségével, Fridrik Máriával, akivel Tihanyi is feltűnően sok időt töltött ekkoriban.

Felmerült, hogy esetleg ő lehet a titokzatos modell, de a rendelkezésre álló fényképek alapján erre kevés esély látszik. Erzsébet nevű ismerősei közül Balassáné Milkó Erzsébet, Tersánszky Józsi Jenő egyik barátnője érdemelhet még figyelmet, akit leveleikben csak Nyuszikának becéztek, de az ő neve sehogyan sem hozható összefüggésbe az áthúzott vezetéknevvel, arról nem is beszélve, hogy a korszakban a Böske bevett keresztnév volt, tehát az sem biztos, hogy a modellet Erzsébetnek hívták, könnyen elképzelhető, hogy a hivatalos neve valóban Böske volt. Az eddigi kiolvasások leginkább a Zimmermann Böske verziót találták esélyesnek, de véleményem szerint gyenge lábakon áll ez a feltételezés is, arról nem beszélve, hogy ez a feloldás sem sokkal közelebb a megfejtéshez, hiszen ilyen nevű hölgyről nincs tudomásunk Tihanyi ismerősei között.

Talán sohasem sikerül megfejteni, hogy Tihanyi vajon kiről festette ezt a titokzatos portrét, mindenesetre a kép feltárása is komoly művészettörténeti adalék és eredmény, ezért barátjának, Berény Róbertnek szavai többszörös értelmet nyernek ezzel kapcsolatban:

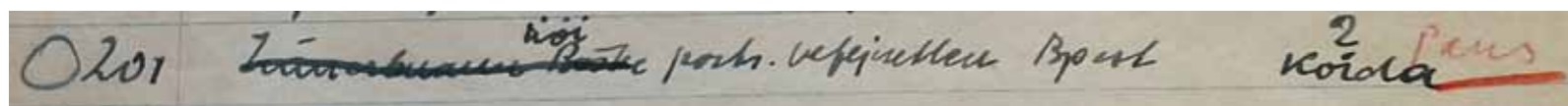
„*Ahány Tihanyi-arckép, annyi leleplezés – enyhébben szólva – megannyi feltárás.*”²³

7. Tihanyi Lajos: Hátakt, 1915. Magántulajdon

8. Tihanyi Lajos: Akt, 1917. MNG

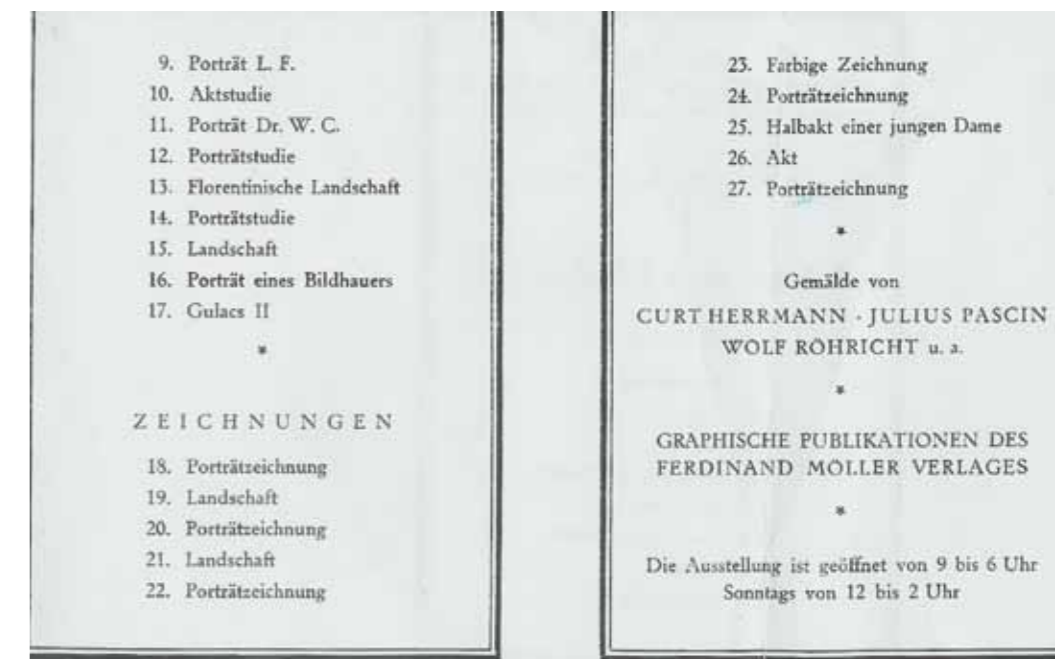

6. Tihanyi autográf oeuvre-jegyzékének részlete

19 Listájában csak egyetlen személlyel, Tersánszky Józsi Jenővel tett hasonlót. Az ő nevét kétszer is kihúzta a lajstromból, ami mögött talán az állhatott, hogy a 30-as években megromlott viszonya korábbi legjobb cimborájával.

20 Idézi MUV 2002. 64.

21 Idézi MUV 2002. 77.

9. Tihanyi Lajos 1919-ben
← (bal oldalon)

10. Tihanyi berlini kiállításának katalógusa, 1921.

Egy karrier történetének lenyomata egyetlen festményen

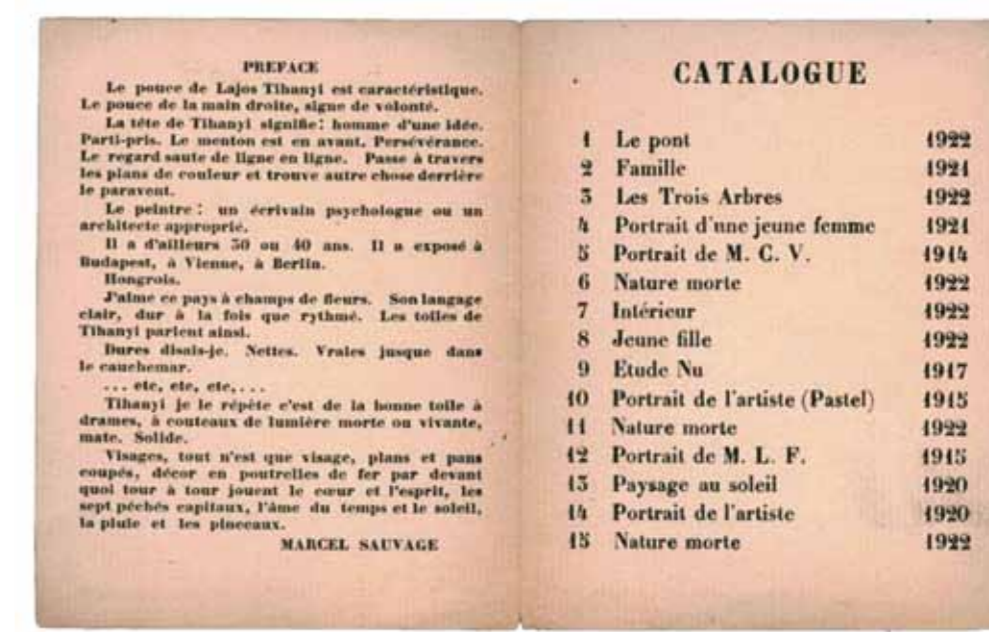
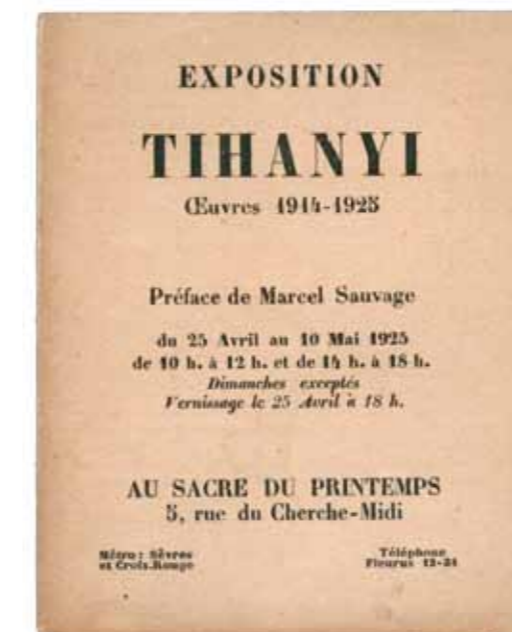
– A KÉP KIÁLLÍTÁS-HISTOGRÁFIÁJA –

Tihanyi ragaszkodott saját képeihez, a legjobbaktól csak nagyon nehezen, igen magas áron, vagy egyáltalán nem tudott megválni. Ezeket a festményeit, mintegy életműve főbb reprezentánsait igyekezett minél több helyen megmutatni akár fényképen, érdeklődő vásárlóknak, galériásoknak, akár reprodukciókon a róla megjelent tudósításokban, cikkekben, de legfőképpen kiállításokon. Az *Akt stúdium* minden bizonnyal az általa meghatározott „Best of” kategóriába tartozott, hiszen szinte minden fontosabb kiállításán bemutatva, és ha lehetőség kínálkozott rá, ennek

a műnek a reprodukcióját is elküldte a róla szóló cikkek szerzőinek. A mű megfestését követő esztendőben, 1918-ban debütált a Kassák Lajos által működtetett MA folyóirat váci utcai kiállítóhelyén. Zömmel tájképeket és legfőképpen portrékat mutatott be ekkor, amivel lefoglalta kritikusi figyelmét, ám a vaskalapos, konzervatív sajtó ezúttal sem bírt szó nélkül elmenni néhány aktképe mellett. Egyikük így írt a maihoz hasonló, járvány-sújtott időkből: „[...] *aktjai a minden irányú követői útján jól ismert elefantiázisa ma már nem izgatók és nem felháborítóak, legfeljebb elszomorítanak. Más,*

újat, egészségeset és főképpen szépet és gyönyörködtetőt akar ma a vérbe-járványba és egyéb bajokba keveredett világ.”²⁴

Ez a tárlat mérföldkövet jelentett Tihanyi karrierjében, hiszen soha előtte és ezt követően sem adódott alkalma, hogy ekkora kollekcióval szerepeljen hazai kiállításon. Bár eleget tett Kassák felkérésének – akivel nem mellesleg a kiállítás számos körülménye miatt össze is vezett – ő maga mégsem sorolta magát a MA köréhez, az aktivisták közé, de az aktivista festők sem érezték közējük valónak. Tihanyi még ekkor is Nyolcakosnak vallotta magát és talán leginkább

11. Tihanyi párizsi kiállításának katalógusa, 1925.

a történelem szeszélyeinek tudható be, hogy az ezekben az években tervezett negyedik Nyolcak kiállítás végül nem valósult meg. Miután Tihanyi a kommün bukása után emigrációba vonult, alkalma nyílt a MA kiállításához hasonló volumenű bemutatkozásra, sőt a katalógus tanúsága szerint még a pesti tárlatnál is több művel szerepelt Bécsben, a Moderne Galerie / Kunst und Wohnung R. Lorenz Ges.M.b.h vadozatúj kiállítótermében, mint a galéria első kiállító művésze. E duplán debütáló tárlatra az őt ekkoriban patronáló mecénás, Dr. Oskar Reichel közreműködésével került sor, aki Tihanyiból

nemzetközi sztárt akart csinálni. Felajánlotta, hogy megvásárolja a festő összes művét, s egy európai turnéval befuttatja őt a legfontosabb helyekre. Tihanyi azonban szándékosan irreálisan magas árakat szabott képeiért és mecénása ajánlatát is visszautasította. Bécs nem is tartóztatta sokáig. Tihanyi és aktunk következő állomása Berlin volt, ahol hosszú időn keresztül igyekezett bekerülni a legjobb galériákba, végül sok kudarcot feledtetve – feltehetően Kállai Ernő segítségével – a főleg a német expresszionistákat favorizáló Ferdinand Möller galériában nyílt

önálló kiállítása. Különös, hogy a galéria történetét feldolgozó monográfiában nincs nyoma az 1921 április-májusában rendezett Tihanyi kiállításnak, holott katalógusa is ismert.²⁵ Tihanyi ekkor összesen 17 olajfestményt, köztük az *Akt stúdiumot* és 10 rajzot állított ki. A tárlatról Kállai írt hosszú beszámolót a *Der Ararat* című, Münchenben megjelenő modern művészeti lapban és a tárgyalt művünket is reprodukálta.²⁶ Alig múlt el a nyár, Tihanyi szeptember elején újabb kiállítási lehetőséghez jutott a német fővárosban, ezúttal ismét egy vadozatúj galéria második kiállításának lehetett egyik sze-

22 Idézi MVV 2002. 72.
23 Berény Róbert: Tihanyi Lajos, *Magyar Művészet*, 1938. 277-279.
24 Kürthy György: Két kiállítás, *Magyarország*, 1918. október 20. 12.

25 Eberhard Roters: *Galerie Ferdinand Möller. Die Geschichte einer Galerie für Moderne Kunst in Deutschland 1917-1956*. Gebr. Mann Verlag, Berlin, 1984. Köszönöm Kaszás Gábornak, hogy e publikációra felhívta a figyelmemet.
26 Ernst Kállai: Ludwig Tihanyi, *Der Ararat*, II. 1921/10. 258-260.

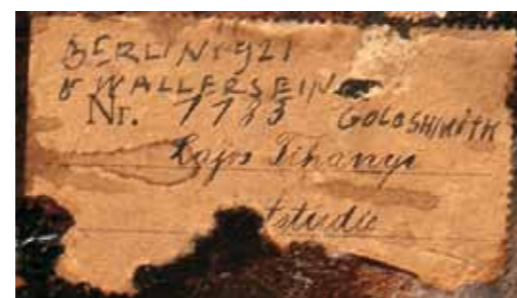
A MA IV. KATALÓGUSA			
TIHANYI LAJOS KOLLEKTIV KIÁLLÍTÁSÁHOZ			
Címe	Neme	ára K	2500.—
1. Kőbánya,	olajfestmény	—	4000.—
2. Strand,	"	—	5000.—
3. Fülel Lajos arcképe	"	—	800.—
4. Balatoni tájkép,	"	—	4000.—
5. Badacsonyi, "	"	—	1000.—
6. Naplemente felhővel	"	—	2000.—
7. Körtvélyesi park,	"	—	3000.—
8. Tájkép, csapógéppel	"	—	3000.—
9. A Gulács. (II).	"	—	1000.—
10. Ártváralat,	"	—	500.—
11. Barta Lajos,	rajz	—	400.—
12. Tersánszky Józsi Jenő,	"	—	1500.—
13. Fekvő akt	olajfestmény	—	3000.—
14. Balatoni tájkép	"	—	4000.—
15. Ónarckép	pastell	—	4000.—
16. Révész Béla arcképe	o. f.	—	800.—
17. Borus tájkép	"	—	800.—
18. Jegenyés tájkép	"	—	5000.—
19. Kővek	"	—	6000.—
20. Kassák Lajos arcképe	"	—	3000.—
21. Esti tájkép	"	—	500.—
22. Ády Endre	rajz	—	2000.—
23. Badacsonyi esős. tájk. o. f.	"	—	4000.—
24. Tájkép gyümölcsfákkal	"	—	1500.—
25. A Gulács (III)	"	—	2000.—
26. Szécsénykovácsi kastély,	"	—	1800.—
27. Tirenzel tájkép	olajfestmény	—	500.—
28. Cholnoki László	rajz	—	1500.—
29. Tájkép, Getliérhegyi o. f.	"	—	2500.—
30. Vasút	"	—	3000.—
31. Dr. Halasi Andor arck.	"	—	1800.—
32. Tájkép, jegenyével	"	—	2500.—
33. Akt	"	—	5000.—
34. A Gulács Badacsonyan,	"	—	7000.—
35. Kosztolányi Dezső arck.	"	—	8000.—
36. Dr. Csiachan Virgil arck.	"	—	6000.—
37. Fiu képe	"	—	6000.—
38. Tájkép	"	—	300.—
39. Margitszigeti fák színes rajz	"	—	300.—
40. színes rajz	"	—	300.—
41. "	"	—	300.—
42. Babits Mihály	rajz	—	400.—
43. Margitszigeti lóvasut színes rajz	"	—	300.—
44. színes rajz	"	—	300.—
45. Ónarckép (Lichtdruck.)	Rajzok.		

Felolós szerkesztő és kiadó: KASSÁK LAJOS.

12. A MA Tihanyi kiállításának katalógusa, 1919.

14. A kép hátoldalán lévő kiállítási rag-lapok

13. Tihanyi bécsi kiállításának katalógusa, 1920.

LAJOS TIHANYI	
ERSTE AUSSTELLUNG DER MODERNEN GALERIE KUNST UND WOHNUNG R. LORENZ G.M.B.H. JOSEFSTÄDTER- STRASSE 21 WIEN VIII	
MÄRZ – APRIL 1920	

15. David Korda az Akt studiummal Londonban (a szerző felvétele)

replője.²⁷ A Tihanyi-szakirodalomban nagyon kevés adat áll rendelkezésre a Goldschmidt & Wallerstein Galériában rendezett kiállításról, s Tihanyi ezen való szerepléséről, Majoros Valéria Vanília is csupán 3 művével tudta összefüggésbe hozni, de a tárgyalt festményünk nem került az ő kiállítás-histográfiájába. Azonban a kép hátoldalán most előkerült egy raglap Tihanyi autográf feliratával, amelyből kiderül, hogy ezt a festményét is bemutatta ezen a fontos tárlaton, ahol – a frissebb kutatásoknak köszönhetően – ma már tudjuk, hogy nem csupán honfitársa, Czöbel mellett vett részt a galéria első modern csoportkiállításán, de a német és osztrák

expresszionisták színe-java is képviseltette magát, mint például Erich Heckel, Otto Mueller, Ernst Ludwig Kirchner, Oskar Kokoschka, Max Pechstein, Lyonel Feininger.²⁸ Innen tekintve még inkább különös, hogy Tihanyi miért vette félvállról Wallersteint, aki már az előző év őszén igyekezett gyűjtőket, kuncaftokat szerezni számára, s aki korábban Paul Cassirernek volt közvetlen munkatársa, hiszen Cassirerhez olyannyira szeretett volna bekerülni Berlinbe érkezésekor. Dr. Fritz Goldschmidt és Dr. Victor Wallerstein művészettörténészek korábban kollégák voltak a berlini Kaiser-Friedrich-Museumban és bár elsősorban a régi mesterek

elismert szakértőiként tartották őket számon, új galériájukban az akkori kortárs művészet legprogresszívabb művészeit is propagálták, elsősorban a *Die Brücke* csoport tagjait. Tihanyi a későbbiekben is kapcsolatban állt velük, de önálló kiállításra náluk nem került sor.²⁹ Újabb önálló bemutatkozásra négy évvel később, 1925 tavaszán, Párizsba való végleges visszaköltözését követően nyílt lehetősége, és ezúttal sem úszta meg, hogy egy új üzlethelyiség megnyitó művésze legyen. Az Igor Sztravinszkij balettje után elnevezett *Au Sacre du Printemps* zeneműböltöt a lengyel származású Jan-Hans Effenberger-Sliwinski üzemeltette, és Tihanyi

nyitótárlata után is több magyar művésznek rendezett kiállítást, többek között Beöthy Istvánnak és André Kertésznek.³⁰ Tihanyi entrétárlatához katalógus is dukált, amihez az akkoriban felkapott francia költő, Marcel Sauvage írt előszót. A festő szűkös „Top 15”-ös válogatásába ezúttal is belefért az *Akt studium*. A későbbiekben Párizsban is egyre szűkültek a lehetőségek, így 1927-ben örömmel fogadta Dr. Will Grohmann meghívását a drezdai Baumbach Galériába, ahol szintén kollektíve állított ki Majoros rekonstrukciója alapján másfél tucatnyi olajképet, s persze az *Akt studium* ekkor sem maradhatott ki életműve legfőbb reprezen-

tánsai sorából. Az újabb kutatások alapján már annyit tudunk, hogy vele egy időben az újságíróból amatőr festővé avanszált olasz Massimo Campigli is kiállított, s tárlatukról beszámolót olvashatunk a *Der Cicerone*-ban, amelyben Tihanyi ma lappangó *Metro* című képét ugyancsak reprodukálták.³¹ Ezt követően már csak egyetlen alkalommal került kiállításra tárgyalt művünk, ám ezúttal is rangos bemutatón, amitől Tihanyi maga is igen sokat várt. Régóta elvágott Amerikába, ahol boldogulását remélte; végül 1929-ben néhány tucatnyi képével hajóra szállt és szerencsét próbált az új világban. Az év nyarán nagyszabású

csoportos kiállítás nyílt a Brooklyn Museumban, ahova ő is meghívást kapott. A katalógus tanúsága szerint 14 olajfestményét állította ki az összesen 26 festőt felvonultató monstre nemzetközi tárlaton, de korábban nem lehetett tudni, hogy vajon az *Akt studium* itt is bemutatásra került-e. A kép hátoldalán előkerült egyik cédulán a *Brooklyn Museum of Art* felirat felett ugyanaz a cím szerepel, ami a katalógusban is megjelent: *Nude of a Woman*, tehát biztosra vehető, hogy Tihanyi itt is fontosnak tartotta kiállítani életműve egyik legjobban sikerült festményét.

27 Híradás a tárlatról: *Der Kunstwanderer. Zeitschrift für alte und neue Kunst, für Kunstmarkt und Sammelwesen*, 1921. 3/4. 22.

28 <https://sammlung-online.berlinischegalerie.de/eMP/eMuseumPlus?service=ExternalInterface&module=collection&objectid=231146&viewType=detailView>

29 A Galériának volt frankfurti részlege is, ahol Tihanyi igyekezett kiállítási lehetőségekhez jutni, ám udvariasan visszautasították. (MNG, Adattár, Ltsz.: 18784/73.)

30 A Tihanyi szakirodalomban nem esik róla szó, de valószínűleg az év végén is kiállított Tihanyi e párizsi zeneműböltben, legalábbis erre utal a következő rövid híradás: „December 21-én nyílt meg Párizsban a *Sacre du Printemps* termében Vég Guszta, Medgyes és Tihanyi kiállítása.” In: *Magyar Művészet*, 1925/9-10. 587.

31 Grohmann: Schmidt-Rottluff, Campigli, Tihanyi in Dresden. *Der Cicerone*, 1927/19. 258-259.

12.

LEOS-TIHANYI

MADE OF A WOMAN.

(1916)

PRICE: \$700.

THE BROOKLYN MUSEUM OF FINE ART
1930

16. Tihanyi a pesti korzón az 1910-es években

Tihanyi a festésről

Amint láttuk Tihanyi mindig is a legjobb, legfontosabb alkotásai között tartotta számon az *Akt studiumot* és előkerülése valóban arra világít rá, hogy az oeuvre egyik legunikálisabb művéről van szó. Véleményem szerint Tihanyi egyetlen festménye sem rögzítette oly hűséggel alkotójának sajátos munkamódszerét, mint ez a női akttanulmány. Az életműben alig találunk stúdiumjellegűt merészen felvállaló *alla prima* formában hagyott festményt, a legtöbb esetben alaposan kidolgozta, sőt néha túlfestette vásznait. Itt azonban világosan megmutatkozik, hogy Tihanyi kevés eszközzel is, virtuóz módon volt képes tökéletes kompozíciót létrehozni. E lendületes ecsetvonásokat, merész kihagyásokat, a redukált paletta kendőzetlen felvállalását, egyszóval a valóban érzéki festői felületet látván idéznem kell Tihanyi máig publikálatlan, *A festésről* címen írt ars poétikájából:

„Egy felületnek minden értékét érvényesítve a festő a felületen küszködik meg anyagával, minőségben, mennyiségben és a méreteken egyformán és egy időben. Jól végzett munka, mely a megválasztott anyagok minden egyéni értékét meghagyja és ezen értékeket fokozva érvényesíti.”³²

A festői felület szenzualitása mellett a biztos kézzel felvázolt női test bravúros optikai szerkesztése is magára vonja a tekintetet, mely a felületes szemlélő számára anatómiai torzításnak hat, de újra Tihanyit idézve világosabb képet kapunk a festő eredeti szándékairól. Ezúttal szintén egy máig publikálatlan írásból idézek, Tihanyi revíziójából, melyet Kállai Ernő Új magyar piktúra című könyvéhez írt:

„Analitikus és töprengő én soha nem voltam – a metafizikát mindig a dolgokban, embereken és tárgyakban meglevőnek láttam és vallottam és nem a dolgok és emberek vagy a tárgyak mögött. Így én nem jutottam soha véletlen deformációkra a tagolásban. [...] Nálam a szellem és anyag egységes és szétválaszthatatlan, összetartozó. Emberek és tárgyak ‚szentek’ a változhatatlan valóságukban. Vonalaim és színeim és ‚deformációim’ is megváltoztathatatlanok és összetartozók. Torzításokat pedig én nem ismerek és ilyeneket nem láthatnak csak az esztétikus látáson keresztül megrontott látással [...]”

Itt kitérek arra a Kállainál is csodálatosan visszatekintő elemzésre, mely kritikusaimnak már többször alkalmat adott arra, hogy a nálam oly következetesen megokolt deformálásokat, melyek éppen nem

lélektani történések, hanem szerkezeti szükségszerűségek – visszavezessék nagyot-hallásomra. Erre az én szerencsétlen fizikai különválásomra már sok mindent rátapasztottak, pedig oly egyszerű és logikus, hogy ebből kifolyólag az embereket és a dolgokat általában csak jobban figyelem látószervvel, mint ahogy a vakok hallószerve is élesebb, megfigyelőbb, mint az ép látásúaknál általában.”³³

Tihanyi valóban optikai megfigyelésekre visszavezethető perspektivikus konstrukciói, (ál)torzításai, minden bizonnyal hatással lehettek honfitársára, André Kertészre is, aki néhány évvel a tárgyalt művünket is bemutató *Au Sacre du Printemps*-ban rendezett Tihanyi tárlatot követően – amit minden bizonnyal ő is látott – belefogott *Distortions* című fotósorozatába.

A festő utóbbi mondatai már – ahogy szinte minden arcképével kapcsolatban – a kartonlap hátoldalán előkerült portréval is összefüggésbe hozhatók. A továbbiakban azt taglalja a művész, hogy ő nem az expresszív túlzások öncélúsága okán, s nem is a belső pszichikai kényszerek következtében festi grimaszoltnak az arcokat, hanem a megfigyelés erősségéből fakadóan:

„És ebben nem ősöm Daumier, nem társam George Gross /a szatirikusok/, hanem szellemi és anyagi

ősöm Daguerre és kortársaim: Photo Manuel, Photo Roseman és minden jó fotográfus, bár a konstruálás minden alapelve és alapeleme nélkül.”³⁴

Tihanyi egy másik írásában³⁵ az ellen is tiltakozott, hogy őt egyáltalán az expresszionisták közé sorolják, ami azért is furcsa, mert a róla megjelent akkori és főleg későbbi elemzések szinte kivétel nélkül összefüggésbe hozzák az expresszionizmussal. Fentebb idézett Kállai-reviziójában pedig tulajdonképpen kinyilvánította, hogy ő a *szintézis* művésze és elődei nem a reneszánsz mesterek közül valók, akiknek követői közé kritikusa skatulyázta be, hanem sokkal inkább az őket megelőző korok művészeiben érezte gyökereit és rokonságát, akik számára viszont a festés hitbéli kérdés volt, ahogy ő is annak tekintette saját piktúráját.

A korábban lappangónak hitt, most előkerült kétoldalas Tihanyi mű végre alaposan kutathatóvá vált, valódi művészettörténeti mélyfúrásra inspirál és amint láthattuk, további kutatásokért, elemzésekért kiált. Tény, hogy a festő egyik legszerethetőbb és legizgalmasabb alkotása, egy igazi prémium gyűjtői darab, ugyanakkor múzeumok falára is kívánczó remekmű kerül most árverésre.

17. André Kertész: *Distortion No. 120*, 1932-1933

32 Tihanyi Lajos: *A festésről*. Párizs, 1928. június, kézirat, OSZK, Kézirattár, Bölöni-Tihanyi fond 198/12.

33 *Revízió /Tihanyi Lajos megjegyzései Kállai Ernő: Új magyar piktúra című könyvéhez*. Párizs, 1925. kézirat, OSZK, Kézirattár, Bölöni-Tihanyi fond 198/12.

34 U.o.

35 Idézi MUV 2004. 70.

BARKI GERGELY

91
tétel

TIPARY DEZSŐ (1887-1967)

Ladikok Esztergom alatt | Flat boats below Esztergom, 1926

Pasztell, papír | Pastel on paper, 63x47,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Tipary Dezső '926

Kezdő ár | Starting price: 380 000 Ft | 1 041 EUR
Becsérték: 500 000 – 700 000 Ft
Estimate: 1 370 – 1 918 EUR

92
tétel

SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Városrészlet (Budai házak) | Cityscape (Houses in Buda)

Olaj, vászon | Oil on canvas, 60,5x60 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Schönberger A.
Jelezve vakrámán | Signed on the stretcher: Dr. Markó Istvánné s.a. Zárda utca

Kezdő ár | Starting price: 1 600 000 Ft | 4 384 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Szij Béla: Schönberger Armand.
In: Élet és Tudomány 41. évfolyam, 3. szám (1986),
2. kép Házak dombok között címmel

93
tétel

BERNÁTH AURÉL (1895-1982)

Beckő vára (Beckő vára IV.) | *Castle of Beckő (Castle of Beckő IV.)*, 1929

Pasztell, papír | Pastel on paper, 46x67 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: BA

Hátoldalon felirat Pártos Alice (Bernáth Aurélné) kézírásával |

Inscription on the reverse with the handwriting of Alice Pártos (wife of Aurél Bernáth): Beckő 1929. IV.

Kezdő ár | Starting price: 800 000 Ft | 2 192 EUR

Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft

Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: 1929/9.

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

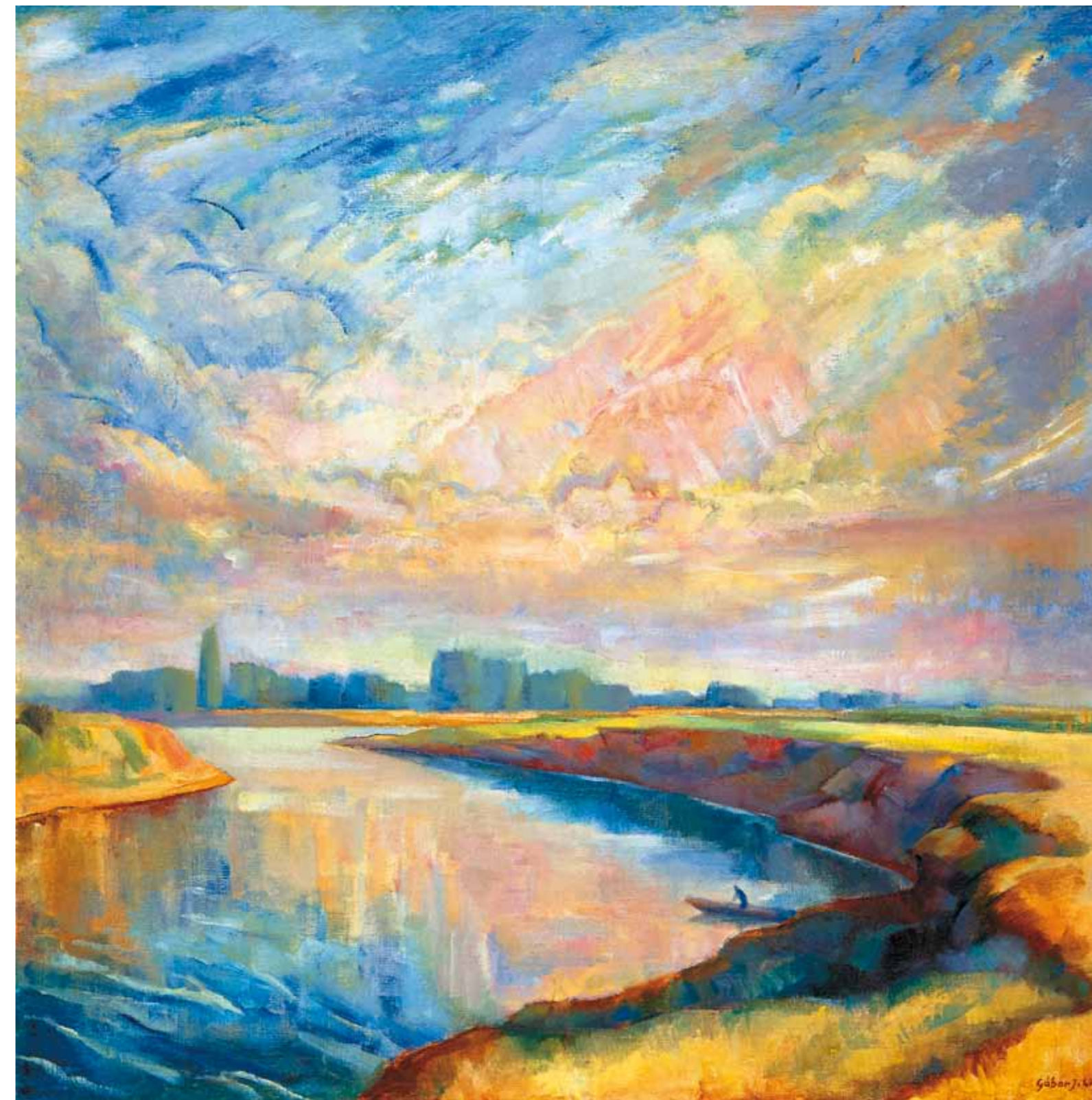
| dr. Gál Jenő (Pécs), Tarján Imréné (Budapest), Bernáth Mária (Budapest),
majd Éber Miklós (Svájc) tulajdonából

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Bernáth Aurél kiállítása. Qualitás Galéria, Budapest, 1989. március 14-31.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Bernáth Aurél-mappa. Qualitás Galéria, Budapest, 1989.

94
tétel

GÁBOR JENŐ (1893-1968)

Tiszai táj halással | *Fisherman by the Tisza*, 1943

Olaj, vászon | Oil on canvas, 90,5x90,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Gábor J. 43

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 287 EUR

Becsérték: 1 800 000 – 2 200 000 Ft

Estimate: 4 932 – 6 027 EUR

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

| „Vízen járó emberek”, Gábor Jenő kiállítása. Szegedi Kulturpalota, 1943. május – június

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Gábor Jenő (1893-1968). Műgyűjtők Galériája, Budapest,
1993. szeptember 15. – október 8., 59. tétel (*Kopár táj folyóval*, 1943 címmel)

95 tétel

CZENE BÉLA (1911-1999)

Kékszemű lány ■ *Blue-eyed Girl*, 1970

Olaj, farost ■ Oil on wood-fibre, 80x60 cm
Jelezve balra lent ■ Signed bottom left: Czene Béla 1970.

Kezdő ár ■ Starting price: 650 000 Ft ■ 1 781 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 2 740 – 5 479 EUR

96 tétel

BERKES ANTAL (1874-1938)

Virágárus ■ *Flower Seller*

Olaj, vászon ■ Oil on canvas, 39,5x49,5 cm
Jelezve jobbra lent ■ Signed bottom right: Berkes A.

Kezdő ár ■ Starting price: 220 000 Ft ■ 603 EUR
Becsérték: 300 000 – 500 000 Ft
Estimate: 822 – 1 370 EUR

ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)

Székely falu (Tótfalu), 1930-as évek | *Székely Village (Tótfalu), 1930s*

Tempera, fa | Tempera on wood, 79x99,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Aba-Novák

Kezdő ár | Starting price: 16 000 000 Ft | 43 836 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimate: 82 192 – 109 589 EUR

1. Aba-Novák Vilmos: Zsögödi cinterem, 1935
magántulajdon

Aba-Novák Vilmos többször dacosan hangsúlyozza leveleiben, önéletrajzaiban autodidakta mivoltát, amellyel korántsem iskolázatlanságára utal, hiszen már hét éves kora óta tudatosan trenírozta magát a festőpályára, budai, rendezett polgári háttérében nem akadályozta. Épp ez utóbbi miatt jelentkezett először a rajztanári szakra, majd a húszas években elvégezte a festő szakot is a főiskolán, továbbá ösztöndíjjal megfordult Olaszországban és New Yorkban.

Az autodidaktizmus tehát nem szakmaiságára és felkészültségére, sokkal inkább hozzáállására, művészetszemléletére utal, amely nem enged az idegen befolyásnak. S ekként különállóságára is, mint aki egymagában, szemben az árral próbálja megalkotni a modern nemzeti festészetet. Nem utasította el az avantgárdot vagy a forradalmiságot, de a haladást és progresszivitást a hazai művészilátás és gondolkodás keretein belül képzelte el,

és nem külső segítséggel.¹ Ugyanakkor nem volt egyedül e kívánalmával, hiszen Bartók példáját szem előtt tartva, a kor irodalmi életében többek között Babitsot vagy Illyést, a táncban például Nagy Etelkát (Kassák Eti) vagy a táncmozgalmat, a fotóművészetben a születő magyar stílus művelőit hasonló gondolatok foglalkoztatták, nem beszélve Korniss és Vajda szentendrei festészetéről. Még akkor is, ha végkövetkeztetések és eredmények igen különbözőek lettek, a cél

mindegyikük számára a hazai modern művészet megteremtése volt. Aba-Novák látómezejében azonban nem annyira ők álltak, mintsem inkább a konzervatívok és a l'art pour l'art festészet, akikkel szemben rendszerint kiállt, és akiktől megkülönböztette magát.

A harmincas években készült magyar tájképek előzményei az olaszországi művek. Aba-Novák itt talált rá a tempera-technikára, amely

egyre erősödő elbeszélői stílusához jobban illett. A temperát egészen vékony rétegben lehet felvinni bármilyen hordozóra, könnyű használni, hamar szárad, így gyorsabban lehet dolgozni vele. Ugyanakkor Aba-Novák lemondott a posztimpreszionista plein-air festésről és lírizmusról, amely addigi modern tájképfestészetünket meghatározta. A formák és keveretlen színek érdekében áttért a tónusfestészetéről az ún. valórfestésre. Előbbi esetén a színek külön-

böző világossági fokára, és a kiegészítő színek szabályaira, míg utóbbi a hideg-meleg színek játékára, azok belső intenzitására építkezik. Aba-Novák Olaszországban felfedezte a valódi monumentalitást, és ellette a régi klasszikusoktól (pl. Giotto, Michelangelo), hogy tartalmat és előadásmódot miképp lehet egységben kezelni, hogyan lehet a néző kíváncsiságát fenntartani és szemét irányítani a rejtett zugok, intim történések között.

2. Aba-Novák Vilmos: Hazafelé, 1938 magántulajdon

3. Aba-Novák Vilmos: Magyar hegyi falu, 1937 magántulajdon

Rómából hazatérve Aba-Novák olyan tájakat, élményeket és látványt keresett, amelyeken kamatoztathatta az új technikát és stílusát, és szabadon ereszhette mesélő hajlamát: „Ez a fajta piktúra [...] valóban tartott szürkével, itt-ott egy-egy erősebb szín, mint a naprendszer és bolygó! – itt még szokatlan (de a külföldön is mindenfelé). Ugyanis: az impresszionizmus a színdelírium jegyében fogant és élt, amiközben a fekete-fehér igény elsikkadt! Holott: a nap és éj – sötét-világos, állandóan ható tényezők, ősi beidegzettségek: nálam elsőrendű igények vizuális életemben” – írta barátjának, Nagy Imrének.² Új szemmel figyelte a természetet, a színeket nem tompítani akarta, hanem minden optikai adottságát kihasználni, így a legsemlegesebb színhez a szürkéhez viszonyította őket. Az olasz városképek óta pedig különösen érdekelték a függőleges és vízszintes irányok dinamikája és feszültsége, a természeti látvány a tartalommal egy formába sűrítése, az ókori és középkori falképekről látott emeletes építkezés, továbbá a szimultán időkezelés. Aba-Novák érett festészete négy téma köré csoportosítható: a falusi és cirkuszi mindennapokat bemutató képekre, valamint az Alföld (Szolnok) vidéke és Erdély (Zsögöd, székely falvak) ihlette művekre.

Aba-Novák nem törekedett a látvány pontos visszaadására, a gyakorlatban a helyszínen csupán vázlatokat készített, temperával vagy akva-

rellel a munkát később, műtermében folytatta. Rendszerint képzeletre hagyatkozott, ennél fogva a festményeken újra és újra feltűnnek az ismerős tájegységek, falvak, figurák és tárgyak. Nem érdekelt mélyen a parasztvilág, sem a táj, noha karakterüket kiválóan megjeleníti egy-egy ecsetvonással, a színezéssel és atmoszférateremtéssel. Az alföldi képeinél sohasem látjuk a napot, mégis érezni az átforrósodott száraz levegőt, amely a délibáb jelenséget okozza. Míg a mátrai hegyi tájak nyirkos levegője, mindenféle kulturális utalás nélkül (népviselet, faluépítészet) is megkülönböztethető az erdélyi hegyvidékek szűrös hidegségétől. De a téma csupán eszköz Aba-Novák festészetében. Mindezt Kállai Ernő tökéletesen látta: „Teszem az egyik képen a szekérnek támaszkodó paraszt szemlétomást élénken diskurál ugyan a feléje forduló menyecskével. De még sokkal élénkebb az a festői terepere, amely a paraszt hátán folyik, a különböző színfoltok között, amelyekből alakja összetevődik. Vagy még ennél is elevebb, szembetűnőbb az ellentét, amellyel egy-egy alak fekete árnyéka felel vetítőjének fénytől kicsattanó sárga, piros vagy kék színére. A színeknek eme alak és árnyék közötti ellentétes hangoskodásába a környező, sötét távolabbi színfoltok is beleszólnak. [...] az alakok és a közöttük, velük lejátsszó emberi vagy természetbeli történés csak váz, amelyet Aba-Novák telis-tele aggat a színfoltok éles ellentétekre szakadó

nyüzsgésével. Ezen a tarka nyüzsgésen kalandoztatja végig szemünket a festő, el a tér legtávolabbi zugába is”³

Aba-Novák Zsögödon és környékén csupán két szűk nyarat töltött; először még 1925-ben, amikor Nagy Imrével megismerkedett, majd tíz évre rá, miután New Yorkból hazatérve, családjával ismét meglátogatta festő barátját. Az ott töltött idő azonban olyan hatással volt rá, hogy élete végéig visszatért a témához. A zsögödi képek különös zeneiséggel rendelkeznek; általuk Bartókra és a népdalokra lehet asszociálni. Egy színmelódiára, amely fokról-fokra bontakozik ki, akár csak egy kora tavaszi eső után, amikor az ég felszakadozik, és a nap lépésről-lépésre visszaveszi birtokába a tájat. A most látható képen is ennek vagyunk tanúi, ahogy a világosabb szürkék, fehérek, a középtérben lévő fák páfrányzöld lombjai és a házfalak ríktó kék és piros színei pingponglabda-szerűen cikáztatják a szemet, hogy végül egymásnak feszüljön a háttért uraló sötétebb színek szolamával. A vörös inget viselő libapásztor szerepe így válik létfontosságúvá, nélküle a kompozíció felborulna. Aba-Novák többször megfestette ezt a jelenetet, látszólag csupán apró módosításokat végezve rajtuk, de ez elég lenne annak érzékeltetéséhez, hogy egymás mellé helyezve őket, nem állóképként, hanem mozgófilmként működnének, amelyben minden él és minden változik.

FÖLDES LÉNA

1 B. Supka Magdolna: Aba-Novák Vilmos. Corvina Kiadó, Budapest, 1966., 5-13.

2 Aba-Novák 1936-as levelét idézi B. Supka Magdolna: Aba-Novák Vilmos. Corvina Kiadó, Budapest, 1966, 65-66.

3 Kállai Ernő bevezetője. In: Aba-Novák Vilmos festőművész gyűjteményes kiállítása a Frankel Galériában, Budapest, 1936.

| 98 | tétel

KARL KAUFMAN (1843-1905)

Kikötő | Harbour, 1897

Olaj, fa | Oil on wood, 48x31 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Karl Kaufman 1897

Kezdő ár | Starting price: 650 000 Ft | 1 781 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 1 700 000 Ft
Estimate: 3 288 – 4 658 EUR

| 99 | tétel

MOLNÁR JÓZSEF (1821-1899)

Tóparti város az Alpokban | Lakeside City in the Alps

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 33x57 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Molnár J.

Kezdő ár | Starting price: 2 000 000 Ft | 5 479 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

100
t é t e l

VÖRÖS GÉZA (1897-1957)

Ablak (Párizsi erkély madárkalitkával)
Window (Parisian Balcony with a Bird cage), 1933

Olaj, vászon | Oil on canvas, 65,5x54,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Vörös Géza. Paris.

Kezdő ár | Starting price: 1 900 000 Ft | 5 205 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

- | A Munkácsy-céh III. reprezentatív kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1930. november, katalógus: 194. (*Ablak* címmel)
- | Rippl Rónai Társaság kiállítása. Nemzeti Szalon, 1948. december 12 - 26., katalógus: 115. (*Ablak* címmel)

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | A KUT (Képzőművészek Új Társasága) kiállítás, Nemzeti Szalon, Budapest, 1934. december 1-17., katalógus: 129., (*Ablak* címmel)

101
t é t e l

PERLRÓTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Asztali csendélet | *Still life on the Table*

Tempera, papírlemez | Tempera on paperboard, 97x65,5 cm
Jelezve középen lent | Signed down in the middle: Perlrótt Csaba V

Kezdő ár | Starting price: 3 200 000 Ft | 8 767 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

PAÁL LÁSZLÓ (1846-1879)

Békák mocsara: a fontainebleau-i erdő, 1875 körül
Swamp of the toads: Forest of Fontainebleau, around 1875

Olaj, vászon | Oil on canvas, 69x106 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: L. de Paál

Kezdő ár | Starting price: 15 000 000 Ft | 41 096 EUR
Becsérték: 25 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimate: 68 493 – 109 589 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

■ Párizsi Salon, 1876

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

■ Lázár Béla: Paál László élete és művészete.
Második teljesen átdolgozott kiadás. Budapest, 1929., 76-77. oldal, 16/a. kép
■ Kende J: Paál László.
In: Művészeti Szalon 4. évfolyam, 8-9. szám (1929), 6. oldal
■ Bényi László: Paál. Budapest, 1979., 26. oldal, katalógus: 39
■ Németh János: Vonzások és változások.
In: Élet és Tudomány 68. évfolyam, 25. szám (2013), 776. oldal

BARBIZON

Leipnik L. Nándor – a K. Lippich Elek szerkesztette *Művészeti könyvtár* sorozatban, 1906-ban megjelent, *A barbizoni művészek* című könyvében – roppant szemléletesen írja le a tájat: „Fontainebleau-tól észak felé három mérföldnyire, ott, ahol a hatalmas tölgyfaerdő mint áhítatot keltő óriás dóm bontakozik ki a szemhatáron, csendes kis falut látunk: Barbizont. Mint védőbástyák terülnek el körülötte az Apremont romantikus gránithasadékai, s a Plateau de la belle croix messzire nyúló, melankolikus síkja.”

A Barbizonhoz közeli fontainebleau-i erdőség az 1830-as évektől kezdve vált egyre népszerűbbé a korszak festőinek körében; rendszeresen ide

járt festeni többek között Corot, Millet, Théodore Rousseau, Jules Dupré, Charles-François Daubigny, valamint Díaz de la Peña.

Eltérő módon és különböző eszközökkel, de valamennyien a festői táj szépségét, kifejező erejét hangsúlyozták vásznaikon, létrehozva az ún. *paysage intime* műfaját.

Paál László 1873-ban Courbet tanácsára, valamint közeli barátja, Munkácsy támogatásával érkezett Barbizonba. Munkásságának utolsó három évét a fontainebleau-i táj bűvöletében töltötte, melyről így írt bizalmas barátjának, a Düsseldorfban élő Bartel Gusztáv zenészhez címzett levelében:

„Hogy momentán boldog vagyok, mondanom sem kell ... egyébként a megszokott, rendes katzenjammeros hangulatban vagyok; három nap óta egy tanulmányon dolgozom, de nem tudok előbbre jutni, mindig törülnöm kell, reménylem azonban, hogy nemsokára minden jól megy. Nagyon meg vagyok elégedve, hogy itt vagyok, megtaláltam azt, ami után szívem vágott... csak bátorság! Szíves üdvözetemet küldöm feleségednek s téged is szívből üdvözöl: a te Lászlód
28/873.

Címem L. du Paal
chez mr. Siron
a Barbizon pres Melun.”

1. Narcisse-Virgilio Diaz de la Peña: Viharos naplemente
The National Gallery, London

2. Jean-Baptiste-Camille Corot: Fontainebleau-i erdő, 1846

BÉKÁK MOCSARA

Paál László életművében nem egyszer találkozunk olyan témával, illetve kompozícióval, melynek több variációja ismert. Ezek közé tartoznak a *Nyárfák* vagy a *Békák mocsara* című képek is. Mivel Paál először mindig felrajzolta a megfesteni kívánt kompozíciót, valószínűsíthető, hogy egy-egy régi vázlatát később újra elővette, majd változtatásokkal ismét kidolgozta. Ez a kor bevett festői gyakorlata volt, melynek egyik célja

a nyilvánvalóan kereskedelmi szempontok mellett lényegében a festői eszközökkel való kísérletezés volt.

Paál festészete Barbizonban közelebb került a természethez: a lakkal hígított bitumenalapra, száradás után szürkével vázolta fel a kompozíciót. Merészen dolgozott. Széles ecsetvonásokkal és késsel, pasztózosan hordta fel a színeket,

majd vakarva, simítva, karcolva dolgozta meg a felületet. A *Békák mocsara* 1876-ban a Párizsi Salon-ban elsőprő sikert alkotott; nem véletlen, hogy Paul Leroi, belga gyűjtő és kritikus, a Párizsban havonta megjelenő, metszeteket és litográfiákat is tartalmazó *L'Art Revue Illustré* című lapban részletesen méltatta Paál művészetét, melynek legnagyobb erényét a fények ábrázolásában látta.

103

tétel

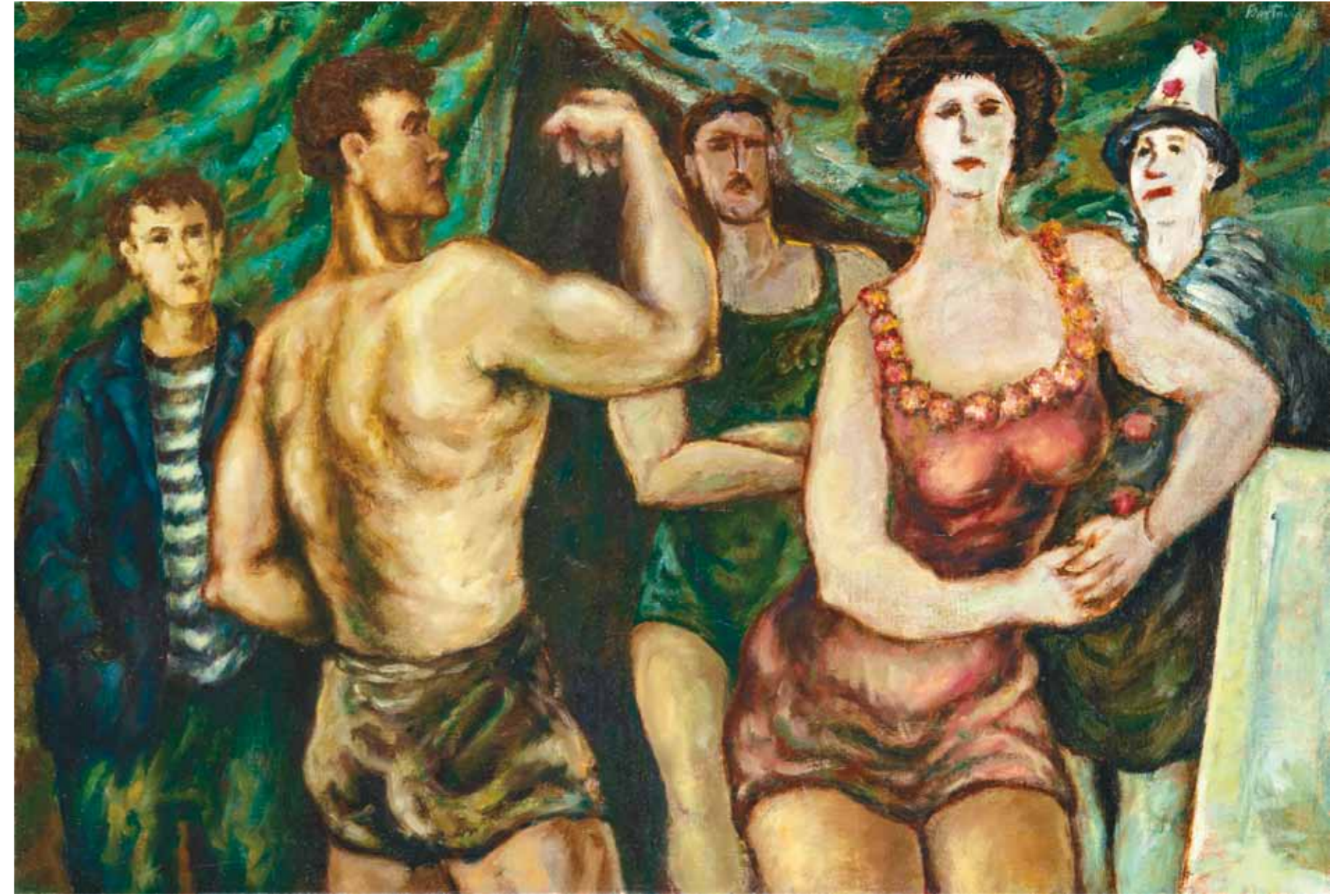
KLIE ZOLTÁN (1897-1992)

Aktok szabadban | *Nudes Outdoors*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 50,5x61,5 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 750 000 Ft | 2 055 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimate: 2 192 – 3 288 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:
| II. Fiumei Nemzetközi Kiállítás, 1927.

104

tétel

BORTNYIK SÁNDOR (1893-1976)

Erőművész | *Acrobat, 1943*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 65x96 cm
Jelzve jobbra fent | Signed above right: Bortnyik 43

Kezdő ár | Starting price: 2 200 000 Ft | 6 027 EUR
Becsérték: 3 500 000 – 5 000 000 Ft
Estimate: 9 589 – 13 699 EUR

RUDOLF SWOBODA (1859-1914)

Ábrázoló | *Dreamer, 1903*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 61,5x92 cm

Jelezve jobbra fent | Signed above right: Rudolf Swoboda 1903

Kezdő ár | Starting price: 3 000 000 Ft | 8 219 EUR

Becsérték: 5 000 000 – 9 000 000 Ft

Estimate: 13 699 – 24 658 EUR

2. Rudolf Swoboda: Hölgy japán kosztümben, 1894 magántulajdon

2. Székely Bertalan: Japán nő, 1871 Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

1886. április 22-én Viktória angol királynő a következő sorokat jegyezte be naplójába: „Mindössze huszonhat éves, a neve Swoboda és nagyon tehetséges.” Bár a bécsi származású Rudolf Swoboda ekkor még csak egy éve tartózkodott Londonban, a királynő elismerő megjegyzését megrendelések sora követte. Viktória első alkalommal az Arany Jubileumára érkező indiai alattvalóiról rendelt tőle portrészorozatot, mely annyira elnyerte tetszését, hogy 1886-ban további portrémegbízásokkal Indiába küldte. Az utazás és a misztifikált kelet festői tapasztalata nem volt újdonság Swoboda számára: a művész Bécsben nagybátyjánál, a bécsi orientalista iskola alapítójánál, Leopold Carl Müllernél végezte tanulmányait.² Müllerral már 1879-ben járt Kairóban, ahova a nyolcvanas években több alkalommal visszatért. Az egyiptomi utazásai alatt festett orientalista zsánerképeit és kivételes technikai felkészültségéről és pszichológiai érzékenységéről tanúskodó portréit először 1883-ban mutatta be a bécsi Künstlerhaus kiállításán. Indiai megbízását követően 1888-tól Londonban, majd 1892-től Bécsben az arisztokrácia kedvelt portréfestőjeként alkotott.³

Swoboda most aukcióra kerülő lírai hangvételű női portréja az életműben több szempontból is egyedinek számít és bizonyítja a művész kísérletező hajlandóságát. Bár Swoboda angol és osztrák modelljeit általában kortárs európai öltözkémben ábrázolta, jelen esetben az arcát kecsesen kézfejére hajtó, Lawrence Alma-Tadema nőalakjainak eleganciáját idéző hölgy keleties kosztümöt visel. A japán viseletre emlékeztető vörös selyemköntös vélhetően azonos a művész 1894-es, *Hölgy japán kosztümben* című festményén ábrázolt ruhadarabbal.⁴ A japán kultúra az 1870-es évektől kezdve rendkívüli népszerűségnek örvendett az európai közönség körében. Divatos részévé vált az öltözködésnek, a lakberendezésnek és a díszítőművészetnek, így természetesen gyakran megjelent az akadémikus hagyományt követő művészek alkotásain is.⁵ Swoboda festményének japán paravánt idéző háttere, kép síkját hangsúlyozó lendületes ornamentika azonban sejteti, hogy a művész érdeklődése túlmutatott az öltözködés deskriptív funkcióján és a nyugati képi gondolkodást forradalmasító japán művészet konvenciói is foglalkoztathatták.

A képen az alak térbelisége, a virtuóz anyagszerűséggel megfestett szörme és selyemköntös izgalmas feszültséget teremt a háttér dekoratív síkszerűségével. Az ornamentika prominens szerepében, illetve a nőalak visszafogott érzékiségében a kortárs bécsi szecesszió törekvéseinek lenyomata is visszaköszön.

SODICS DOMINIKA

3. Lawrence Alma-Tadema: Cseresznyék, 1872 magángyűjtemény

1 Royal Archives QVJ 22 April, 1886. Idézi: Mathur, Saloni: *India by Design. Colonial History and Cultural Display*. Berkeley, Los Angeles, London, 2007. 87.
2 Morton, Marsha: Rudolf von Eitelberger and Leopold Carl Müller: Constructing a Genre of Viennese Orientalism. In: *Rudolf Eitelberger von Edlberg: Netzwerker der Kunstwelt*. Ed. by: Eva Kernbauer, Patrick Werkner, Raphael Rosenberg, et al, Vienna, 2019. 310.
3 Zemen, Herbert: *Der Orientaler Rudolf Swoboda 1859-1914. Leben und Werk*. Wien, 2004.
4 Rudolf Swoboda: *Hölgy japán kosztümben*, 1894, magántulajdon
5 Hartman, Elwood: Japonisme and Nineteenth-Century French Literature. *Comparative Literature Studies*. Vol. 18. (1981) Nr. 2. 141-166.

106

tétel

FÉMES BECK VILMOS (1885-1918)

Ülő női akt madárral | *Sitting Nude with a Bird, 1911*

Bronz | Bronze, 31,5x26 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: FBV

Kezdő ár | Starting price: 400 000 Ft | 1 096 EUR
Becsérték: 600 000 – 800 000 Ft
Estimate: 1 644 – 2 192 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

■ Femes Beck Vilmos (1885-1918) emlékkiállítás. István Király Múzeum, Székesfehérvár, 1985.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

■ Nagy Ildikó: Femes Beck Vilmos.
In: Művészettörténeti Értesítő 34. évfolyam, 3-4. szám (1985), 99. oldal
(Ülő női akt madárral, 1911 címmel)

107

tétel

RÓNA JÓZSEF (1861-1939)

Faunok és nimfa | *Fauns and Nymph, 1910*

Márvány | Marble, 40x81 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Róna 1910

Kezdő ár | Starting price: 1 400 000 Ft | 3 836 EUR
Becsérték: 2 500 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 6 849 – 10 959 EUR

1. Részlet Róna József műterméből

Váza, mákvirággal, Zsolnay, 1899 | Vase decorated with Poppies, Zsolnay, 1899

Keménycserep, felületén kékeszöld eozinmáz alap.
A motívumok a domború, magas tűzű mázon színes eozinmázakkal árnyaltan festettek.
Az irizáló, savmaratott alapon mélyített kontúrvonalak közötti festés.

Fazonszám: | Form number: 5301

Magasság | Height: 41 cm, szélesség | width: 18 cm

Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 5301, 20, 1 számok | Signed with raised round stamp and impressed 5301, 20, 1 numbers

Kezdő ár | Starting price: 4 000 000 Ft | 10 959 EUR

Becsérték: 8 000 000 – 12 000 000 Ft

Estimate: 21 918 – 32 877 EUR

PÁRDARABJA KIÁLLÍTVÁ ÉS REPRODUKÁLVA | PENDANT EXHIBITED AND REPRODUCED:

| PANORAMA: Architecture and Applied Arts in Hungary. 1896-1916. Kyoto, 1995.

Exhibition in the National Museum of Modern Art, 1995., Kyoto, 1996., Tokyo. Szerk: Csenkey Éva, Hadik András, Shinji Kohmoto, 184. ábra

PÁRDARABJA REPRODUKÁLVA | PENDANT REPRODUCED:

| Csenkey Éva, Gyugyi László, Hárs Éva: Zsolnay a nagyvilágból. Gyugyi László gyűjteménye, Helikon Kiadó, 2006., 296. Ábra

| Csenkey Éva: Zsolnay szecessziós kerámiák. Helikon Kiadó, 1992., 91. ábra

| Csiba Mónika, Stattner Richárd: Zsolnay, A magyar szecesszió mesterművei. Elite Design Galéria, 2003., 16. ábra

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Hölgy virágos kalapban, 1930 körül | *Woman with flowery hat, around 1930*

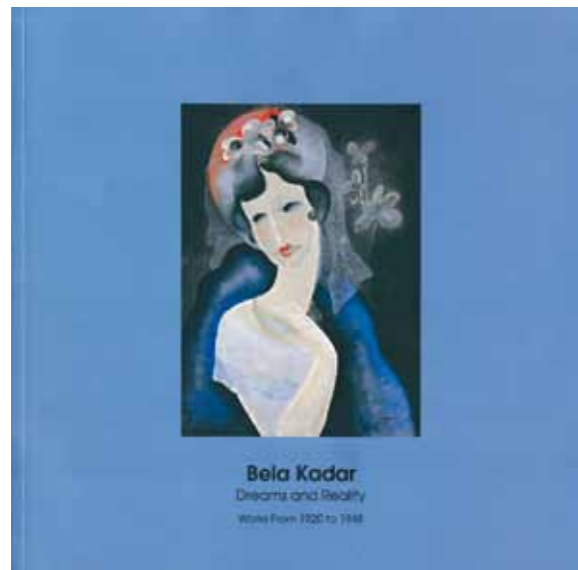
Gouache, papír | Gouache on paper, 69,5x49,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft | 20 548 EUR
Becsérték: 12 000 000 – 16 000 000 Ft
Estimate: 32 877 – 43 836 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:
Sarah és Ephraim Kishon tulajdonában (Tel-Aviv)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:
Avant-Garde Hongroise. Paris-Budapest 1910-1940. Galerie Le Minotaure, Párizs, 2004. április – május. katalógus: 20 (*Portrait de Femme* címen)
Bela Kadar. Dreams and reality. Works from 1920-1948. Galerie Le Minotaure Tel Aviv - Paris, 2005-2006.
Reprodukálva a címlapon és a 45. oldalon (*Woman with flowery hat* címen)

KÁDÁR
BÉLA

1. A festmény a *Dreams and Reality* című katalógus címlapján

2. Tamara Lempicka: *Nő szalmakalappal, 1930*

A két háború közti budapesti folyóiratok nem győzték hangsúlyozni, hogy Kádár Béla előbb vált sikeressé külföldön, mint itthon. Berlinben a *Der Sturm* népszerű és elismert művésze volt, majd amerikai bemutatkozása is pozitív fogadtatásban részesült. Életművének fontos darabjai kerültek így külföldi gyűjtők tulajdonába. Németország és Amerika mellett azonban jelentős kollekciónak került Izraelbe is, amelyben nagy szerepe volt a sikeres és népszerű, magyar származású írónak, Ephraim Kishonnak. Kishon eredetileg Hoffmann Ferencként látta meg a napvilágot 1924-ben, Budapesten, majd a háború után Tel-Avivban telepedett le, ahol fényes nemzetközi karriert futott be íróként és humoristaként. Filmjei Holly-

woodig is eljutottak: kétszer nyerte el a legjobb külföldi filmnek járó Golden Globe-díjat – először 1970-ben, majd 1972-ben. Kapcsolata a magyar kultúrával nem szakadt meg, és igen jelentős gyűjteményt hozott létre többek közt Kádár Béla, Scheiber Hugó és Ámos Imre műveiből. Ebben szerepe volt feleségének, Sarah Kishonnak is, aki a képzőművészet iránti rajongásától vezérelve egy galériát is megalapított az 1970-es években.

A most aukcióra kerülő kép jellegzetes darabja Kádár 1930-as évekbeli festészetének. Berlini évei és amerikai körútja után ekkor ismét Budapesten él, és a korábbi évek expresszív festészetét egy sokkal lágyabb, lírikusabb kifejezőmód

követte. Kompozícióin klasszikus szépségű nők stilizált alakjai, csendéletek jelennek meg.

„A csipkével díszített ruhák és divatos gyöngysorok a korszak polgári ízlésvilágához igazodnak. Az art decós reklámgrafika látványos vizuális fogásai – a mesterkélten pózokhoz társuló divatos vonalvezetés, a formákat követő kontúrok és sziluetthatások játékos kontrasztja, a gazdag ornamentika, a lágyan suhanó formákból és nőies szimbólumokból (vörösre festett száj, göndör hajfürtök, lehunyt szemek) áradó visszafogott erotika – bravúros könnyedséggel harmonizáltak Kádár rutinos anyaghasználatával és gazdag színskultúrájával” – írja Gergely Mariann.¹ Dekoratív alkotásai magyarországi pályafutásának legsikeresebb korszakát hozták el.

KELEN ANNA

¹ Gergely Mariann: Kádár Béla. Magyar Nemzeti Galéria - Kossuth Kiadó, Budapest, 2015. 50.

110
t é t e l

CSÓK ISTVÁN (1865-1961)

Virágot rendező | *Setting the Flowers*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80,5x60 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Csók I. B.p.

Kezdő ár | Starting price: 600 000 Ft | 1 644 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 2 740 – 5 479 EUR

111
t é t e l

GLATZ OSZKÁR (1872-1958)

Készülődés | *Preparations, 1918*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 101x76 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Glatz 918

Kezdő ár | Starting price: 1 500 000 Ft | 4 110 EUR
Becsérték: 2 500 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 6 849 – 10 959 EUR

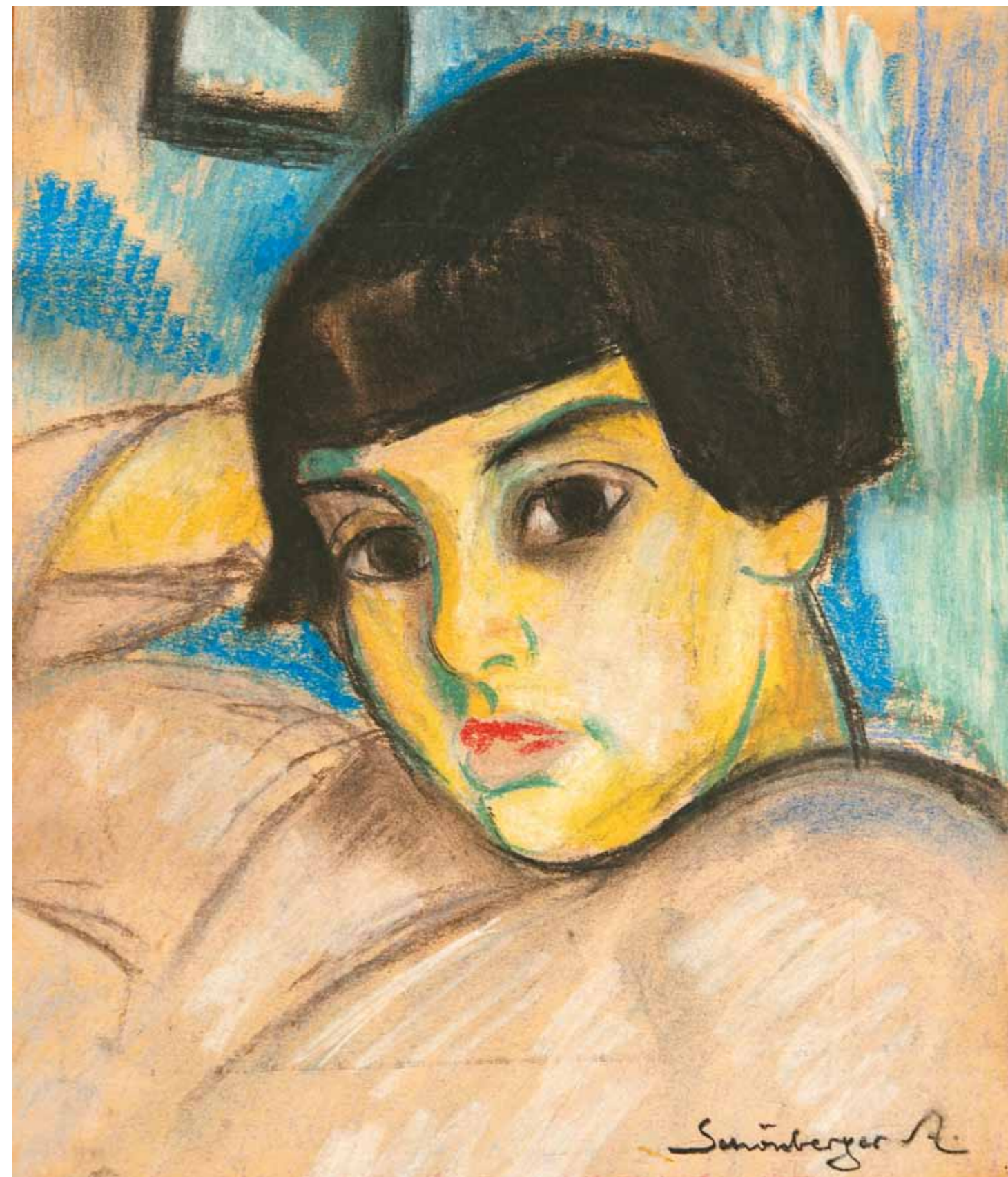
112
t é t e l

SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Anyja gyermekével | *Mother with Child*

Pasztell, papír | Pastel on paper, 50x35 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Schönberger

Kezdő ár | Starting price: 400 000 Ft | 1 096 EUR
Becsérték: 600 000 – 800 000 Ft
Estimate: 1 644 – 2 192 EUR

113
t é t e l

SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Fiatal lány portréja | *Portrait of a Young Girl*

Pasztell, papír | Pastel on paper, 37,5x32 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Schönberger A.

Kezdő ár | Starting price: 340 000 Ft | 932 EUR
Becsérték: 500 000 – 700 000 Ft
Estimate: 1 370 – 1 918 EUR

65 | 114
aukción | t é t e l

EGRY JÓZSEF (1883-1951)

Taormina

Pasztell, papír | Pastel on paper, 48x59,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Egrý József Taormina

Kezdő ár | Starting price: 5 500 000 Ft | 15 068 EUR
Becsérték: 8 000 000 – 12 000 000 Ft
Estimate: 21 918 – 32 877 EUR

115

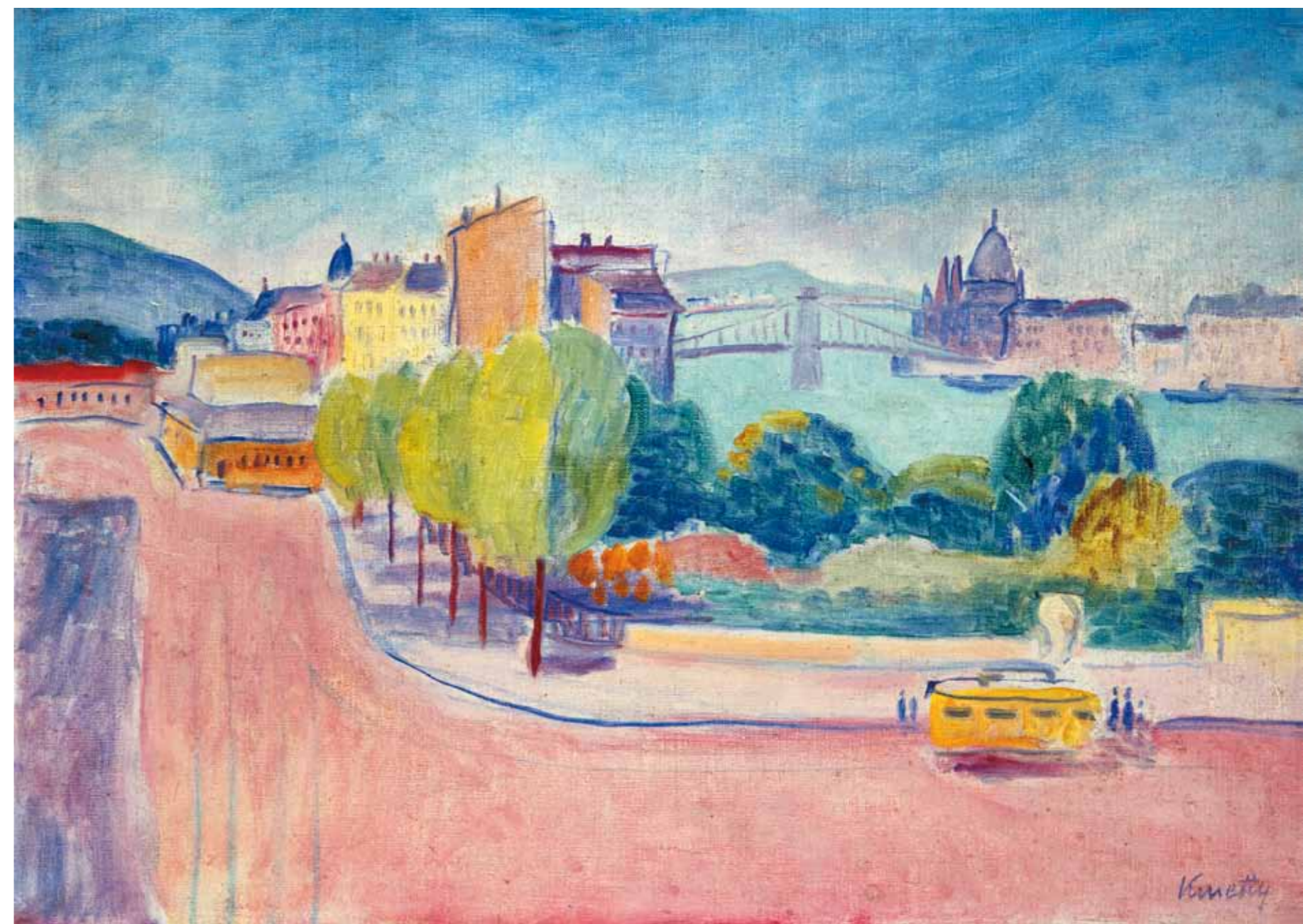
l t é t e l

TIHANYI LAJOS (1885-1938)

Parkban | *In the Park*

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 30,5x24,5 cm
 Jelezve balra lent | Signed bottom left: Tihanyi L.

Kezdő ár | Starting price: 2 400 000 Ft | 6 575 EUR
 Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
 Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

116

l t é t e l

KMETTY JÁNOS (1889-1975)

Döbrentei tér | *Döbrentei Square*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 51x70,5 cm
 Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Kmetty

Kezdő ár | Starting price: 2 800 000 Ft | 7 671 EUR
 Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
 Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

117

tétel

LÁSZLÓ FÜLÖP (1869-1937)

Dalmát férfi (Vörös turbános férfi) | The Dalmation man (Man in a Red Turban), 1895

Olaj, fa | Oil on wood, 13x26 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: László F. 95 Spalato

Kezdő ár | Starting price: 700 000 Ft | 1 918 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 1 600 000 Ft
Estimate: 3 288 – 4 384 EUR

OEUVRE-JEGYZÉK SZÁM: de László Alapítvány, 110622 |
OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: de László Foundation, 110622

PROVENIENCIA | PROVENANCE:
| egykor Dr. Egerer Gedeon, majd Kecskeméthy Tamás tulajdonában

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVÁ | PRESUMABLY EXHIBITED:
| László Fülöp művei. Nemzeti Szalon, Budapest, 1904., 22. tétel (*Dalmát férfi* címmel)

118

tétel

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927)

A kacsával álmódó kutya | Dog Dreaming of a Duck, 1916

Tus, papír | Ink on paper, 17x23 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Rónai

Kezdő ár | Starting price: 380 000 Ft | 1 041 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimate: 1 918 – 2 740 EUR

Roma

65 | 119
aukción | t é t e l

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927)

Banyuls-i tengeröböl | *Bay at Banyuls, 1899*

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 49x73 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Rónai

Kezdő ár | Starting price: 6 500 000 Ft / 18 056 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimated value: 27 778 – 41 667 EUR

OEUVRE-JEGYZÉK | OEUVRE-CATALOGUE NR.: MKC-C-T-36/1387

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| egykor dr. Bródy Ernő, országgyűlési képviselő tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Rippl-Rónai József emlékkiállítás.
Ernst Múzeum, Budapest, 1928. december, katalógus: 223. (*Banyuls-i tengeröböl* címen)

1. *Banyuls-sur-Mer, 1893*
archív fotó

2. *Banyuls-i tengerpart*
archív fotó

3. *Rippl-Rónai József*
Aristide Maillol portréja, 1899
Musée d'Orsay, Párizs

„Kék öböl, elől barna csónak. Balra messze házak. A vízen négy vitorlás. Erősen kontúros. Szerintem *Banyuls, 1899.*” – olvasható Genthon István rövid, tömör leírása a Rippl-Rónai életművet feldolgozó katalógusban. A kép beazonosításán kívül még egy fontos információt közöl Genthon: a most aukcióra kerülő festmény egykor a neves büntető ügyvéd és országgyűlési képviselő, dr. Bródy Ernő – az író Bródy Sándor unokaöccse – gyűjteményében volt.

Bródy a Monarchia idején, majd a két világháború közötti Budapesten ismert és rendkívül aktív

liberális politikusnak számított, aki – ahogyan az országgyűlési almanachban olvasható – „*a demokrata párt képviselőjeként teljes hévvel küzdött a botbüntetés valamint a numerus clausus ellen.*” Ismert alakja volt a fővárosi kulturális életnek, rendszeres vendége az Abbázia kávéháznak, ahol a korszak hasonló szellemiségű ismert politikusai – Vázsonyi Vilmos, Rassay Károly – gyakran megfordultak. A magukat Demokrata körnek nevező asztaltársaságról Krúdy Gyula is megemlékezett. Bródy mellett Rippl-Rónai előszerevével látogatta a művészek körében is népszerű

Abbáziát, amelynek egyik asztalánál alakították meg 1908-ban a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre elnevezésű csoportot. A MI-ÉNK alapítói, valamint a kávéház törzsvendégei közé tartozott többek között Ferenczy Károly, Szinyei Merse Pál, Vaszary János és Csók István. Rippl-Rónai József franciaországi tartózkodása végén, 1899-ben több hónapot töltött barátja, Aristide Maillol szülővárosában, Banyuls-sur-Merben. A művész és felesége, Lazarine Maillolék otthonához közel, a lankás dombra felfutó kis település egyik épületében laktak.

Maillol és Rippl-Rónai naponta a festőszerszámokkal megpakolva járták a környéket és festették a vidék jellegzetes motívumait; a mediterrán táj élménye új korszakot nyitott Rippl-Rónai életművében. „*Dolgozom eleget (pasztell és olajfestményt is.) Többször teszünk kirándulásokat a hegyekbe. Mondhatom, végtelen szép tájék – az ember, amidőn bele akarna kapni, hogy megörökítsen valamit, a legnagyobb zavarba jön, mert olyan tömegesen kínálkozik a sok szép motívum*” – írta az egyik haza küldött levelében a művész. A most aukcióra kerülő, dekoratív festmény fel-

tehetően egy hasonló tengerparti kiránduláson készült. Fontos emléke Rippl-Rónai franciaországi korszakának, valamint a két művész barátságának.

KELEN ANNA

¹ Plesznivy Edit: Örömök és szenvedések földjén. Rippl-Rónai József franciaországi helyszíneinek és képi motívumainak nyomában. Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítása, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1998. 155.

120 tétel

SCHÉNER MIHÁLY (1923-2009)

Rodosz | Rhodes

Olaj, farost | Oil on wood-fibre, 60x80 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: Schéner

Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Rhodos, Schéner Mihály

Kezdő ár | Starting price: 280 000 Ft | 767 EUR

Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft

Estimate: 1 096 – 1 644 EUR

121 tétel

EMŐD AURÉL (1897-1958)

Olasz tengerparti város | Italian Coastal City

Olaj, vászon | Oil on canvas, 68,5x80,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Emőd

Kezdő ár | Starting price: 650 000 Ft | 1 781 EUR

Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft

Estimate: 2 192 – 3 288 EUR

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Hölgyek csendélettel, 1930-as évek közepe | Ladies with Still life, middle of the 1930s

Gouache, papír | Gouache on paper, 86,5x64,5 cm
Jelezve középen lent | Signed down in the middle: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 6 500 000 Ft | 17 808 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

„A kép tárgyak ábrázolásával gondolatársít, szimbolizál, allegorizál... hogy végső fokon törhetetlenül egységes legyen harmóniában, ritmusban, színben, vonalban, kifejezésben és tartalomban” – vélekedett művészetéről Kádár Béla. Sajátos formanyelvét, egyedi látványvilágát nehéz egyetlen szóval meghatározni: Kádár allegóriákban, ritmusban és formában gondolkodott.

Mindig figyelemmel követte és ismerte korának meghatározó izmusait, amelyekből önálló stílust teremtett. A húszas években, Berlinben az expresszionizmus, a konstruktivizmus és a Bauhaus inspirálta, a harmincas évek Budapestjén pedig az art deco és az újklasszicizmus egyes elemeit keverve alakította ki dekoratív formanyelvét.

A korábbi évek erőteljes expresszionizmusát finom, franciás könnyedségű, lírai ábrázolás váltotta fel. Gyöngyháztónusú, selymes felületű figurális kompozícióin elegáns nők stilizált figurái jelentek meg. A körvonalaiban megrajzolt, áttetsző formák mellett gyakori motívumok a bravúrosan megfestett, finom szövésű csipkék, a kecsesen ívelt vázák és gyümölcstálak.

1. Dora Kallmus fotója Tamara de Lempickáról, Párizs, 1929

2. Dora Kallmus fotója (Marion Benda, táncosnő), 1927

3. Madame d'Ora (Dora Kallmus) fotói. Párizs, 1920-as évek vége – 1930-as évek eleje

4. Madame d'Ora (Dora Kallmus) fotói. Párizs, 1920-as évek vége – 1930-as évek eleje

Kádár hűvös, visszafogott erotikát sugárzó női aktjai magyarországi pályafutása legsikeresebb korszakát jelentették. Végtelen könnyedséggel és eleganciával, speciális temperatechnikával vetette papírra kompozícióit. Kedvelt témái ebben az évtizedben a női aktok és csendéletek. A karcsú női szilüettek azonban nem történetet mesélnek el; festészete a harmincas években nem a hagyományos értelemben vett elbeszélő jellegű festészet. Néhány évvel korábban a neoklasszicizmus képviselői – többek közt az Árkádia kör művészei, Aba-Novák Vilmos, Patkó Károly – kísérleteztek az-

zal az újfajta aktábrázolással, amely nem a női test erotikus megközelítésére koncentrált, hanem azt mint „belső törvényszerűségek szerint felépülő formát fogta fel.”¹ A monumentális hatású aktokon a test mint geometrikus forma jelenik meg, maga a téma – aktok, fürdőzők, mitológiai kompozíciók – szinte csak „ürügyként” szolgált a formai kísérletezéshez. A harmincas években Kádár is a női testből indul ki, ám teljesen ellentétes megközelítéssel. Szinte áttetsző, éteri alakjait lágy, lírai, elegáns és könnyed vonalakkal rajzolja fel. „Kétségtelen, hogy művészete nem nevezhető a régi értelemben

vett piktúrának, mert a természet motívumait teljesen átalakítja, azonban olyan rafinált dekoratív érzékkel, a formáknak és a színeknek olyan szellemes összeállításával cselekszi ezt, hogy egy-egy kompozíciója, mint figurális jellegű ornamentum, teljes befejezettséggel érvényesül. El tudunk képzelni modern interieur, amelynek falait rokokó cirádák helyett ilyen Kádár-féle kompozíciók díszítenék [...]”²

Gyönyörű, elegáns darabja a most aukcióra kerülő festmény Kádár Béla 1930-as évekbeli festészetének.

1 Zwickl András: Neoklasszicizmus a húszas évek magyar festészetében. Ars Hungarica, 1993. 21. évf. 203.
2 Ybl Ervin: Képzőművészet. Budapesti Szemle, 1932. 651.sz. 293.

123

tétel

JASCHIK ÁMOS (1885-1950)

A csodagyémánt (Illusztráció Maurice Maeterlinck 'Kék madár' című művéhez) ;
The Miracle Diamond (Illustration to Maurice Maeterlinck's 'Blue Bird')

Ceruza, anilin, papír ; Pencil, anilin on paper, 23x21,5 cm
Jelzés nélkül ; Not signed
Hátoldalon ; On the reverse: Magyar és Pasztellfestők Egyesületének raglapja

Kezdő ár ; Starting price: 240 000 Ft ; 658 EUR
Becsérték: 500 000 – 700 000 Ft
Estimate: 1 370 – 1 918 EUR

KIÁLLÍTVA ; EXHIBITED:

; A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete IX. kiállítása.
Nemzeti Szalon, Budapest, 1922. április, 130. tétel

124

tétel

BATTHYÁNY GYULA (1887-1959)

Történelmi jelenet, Fiatalság és öregség ;
Historical Scene, Youth and Old-age

Akvarell, anilin, fedőfehér, papír ;
Aquarelle, anilin, white cover on paper, 86,5x61 cm
Jelzés nélkül ; Not signed

Kezdő ár ; Starting price: 1 500 000 Ft ; 4 110 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 8 219 – 10 959 EUR

65 | 125
aukción | tétel

MÁRFFY ÖDÖN (1878-1959)

Asztali csendélet gyümölcsökkel, 1930-as évek második fele
Still life on the Table with Fruits, second half of the 1930s

Olaj, vászon | Oil on canvas, 60,5x73,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Márffy Ödön

Kezdő ár | Starting price: 6 500 000 Ft | 17 808 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NR.: 1.2.5.2
In: Rockenbauer Zoltán: Márffy. Életmű-katalógus.
Maklár Artworks Kft., Budapest, 2006., 320.

126

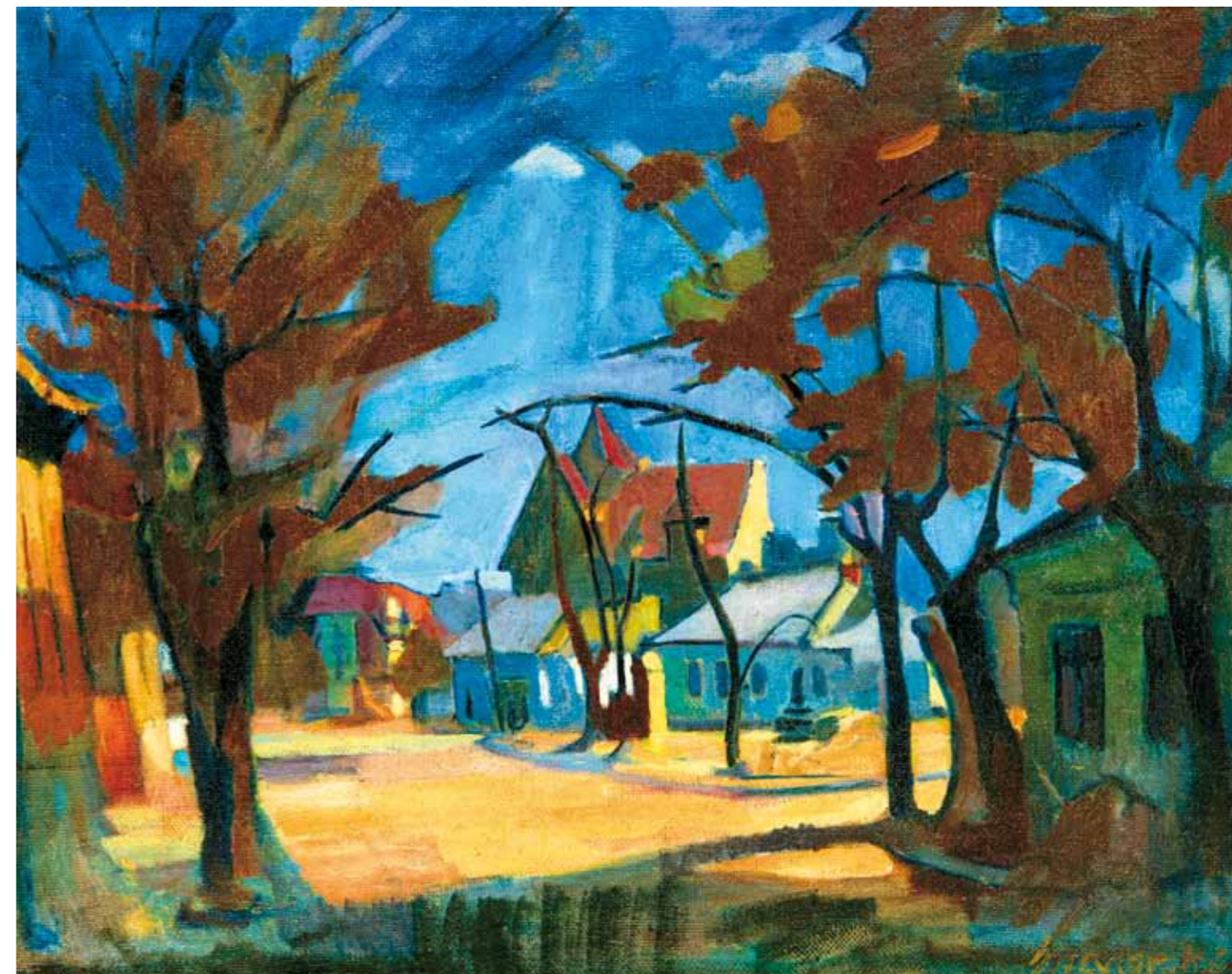
tétel

PAP GÉZA (1883-1912)

Kaptár | *Hive*, 1908

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 46,5x62,5 cm
 Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Pap Géza 1908 Kaptár
 Hátdalán felirat | Inscription on the reverse:
 Pap Géza Tanyasi részlet olf. 300 kor. VII. Akácfa u. 47. I 17/a

Kezdő ár | Starting price: 750 000 Ft | 2 055 EUR
 Becsérték: 1 200 000 – 1 800 000 Ft
 Estimate: 3 288 – 4 932 EUR

127

tétel

NAGY OSZKÁR (1883-1965)

Napsütötte kisváros | *Sunlit Small Town*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 78x97 cm
 Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Nagy Oszkár

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
 Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
 Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

128
| t é t e l

A. TÓTH SÁNDOR (1904-1980)

Pályaudvaron | *At the Station*, 1962

Olaj, papír kartonon | Oil, paper on cardboard, 70x50 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: 1962, A. Tóth Sándor

Kezdő ár | Starting price: 600 000 Ft | 1 644 EUR
Becsérték: 900 000 – 1 500 000 Ft
Estimate: 2 466 – 4 110 EUR

129
| t é t e l

ÁMOS IMRE (1907-1944)

Balkonon | *On the Balcony*

Akvarell, papír | Aquarelle on paper, 43x30,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Ámos

Kezdő ár | Starting price: 380 000 Ft | 1 041 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 000 000 Ft
Estimate: 2 192 – 2 740 EUR

1. Szobotka Imre (középen) magyar kollégái (Csáky József, ismeretlen [Galimberti Sándor (?)], Farkas István és Miklós Gusztáv) körében a párizsi Académie de La Palette-ben, 1912 körül

SZOBOTKA IMRE (1890-1961)

Fekvő alak, 1912-1914 körül | *Figure laying down, around 1912-1914*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 38,5x45,5 cm

Jelzés nélkül | Not signed

Hátoldalon felirat | Inscription on the reverse: Szobotka Imréné

Kezdő ár | Starting price: 20 000 000 Ft | 54 795 EUR

Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft

Estimate: 82 192 – 109 589 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- Imre Szobotka – Olii, acquerelli e disegni. Milano, Galleria dell'Incisione, 1973. március 15 – április 20. katalógus: 7.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- Párizs-Budapest 1890-1960. Képzőművészeti kapcsolatok a két város között. Virág Judit Galéria, Budapest, 33. tétel

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- Imre Szobotka – Olii, acquerelli e disegni. [kiállítási katalógus, a Galleria dell'Incisione 9. kiállítása], Milano, 1973. 13.

“CHARTING CUBISM”

A New York-i Metropolitan Museum of Art és a College Art Association szervezésében idén februárban rendezett művészettörténeti szimpózium első alkalommal tett kísérletet arra, hogy a kubizmus nemzetközi elterjedését és fogadtatását szélesebb földrajzi közegben, a közép-kelet európai régióban vizsgálja, így a már “befutott” cseh kubizmus mellett rivaldafénybe kerülhetett a hazai szakmai körökben is csak kevésbé ismert magyar kubizmus. Valamelyest Lyka Károly summás megjegyzését is alapul véve, – mely szerint „kubista kép a szónak igaz értelmében nem termett a budapesti

művészet mezőin”, – a korábbi szakirodalom mostohagyermekként kezelte a magyar kubizmus történetét, így a témának kiállítását máig nem szenteltek, ahogy összefoglaló monográfia sem született, de kézikönyveinkben sem találni “magyar kubizmus” cím alatt fő-, vagy akár alfejezetet. A francia nyelven megjelent nagymonográfiák Csáky József, és az itthon alig ismert Miklós Gusztáv esetében alaposan feldolgozták a Párizsban híressé vált magyarok kubista korszakát, ahogy a néhány éve magyarul szintén elérhető Réth Alfréd monográfia, de arról ezekben a feldolgozásokban is alig esik szó, hogy

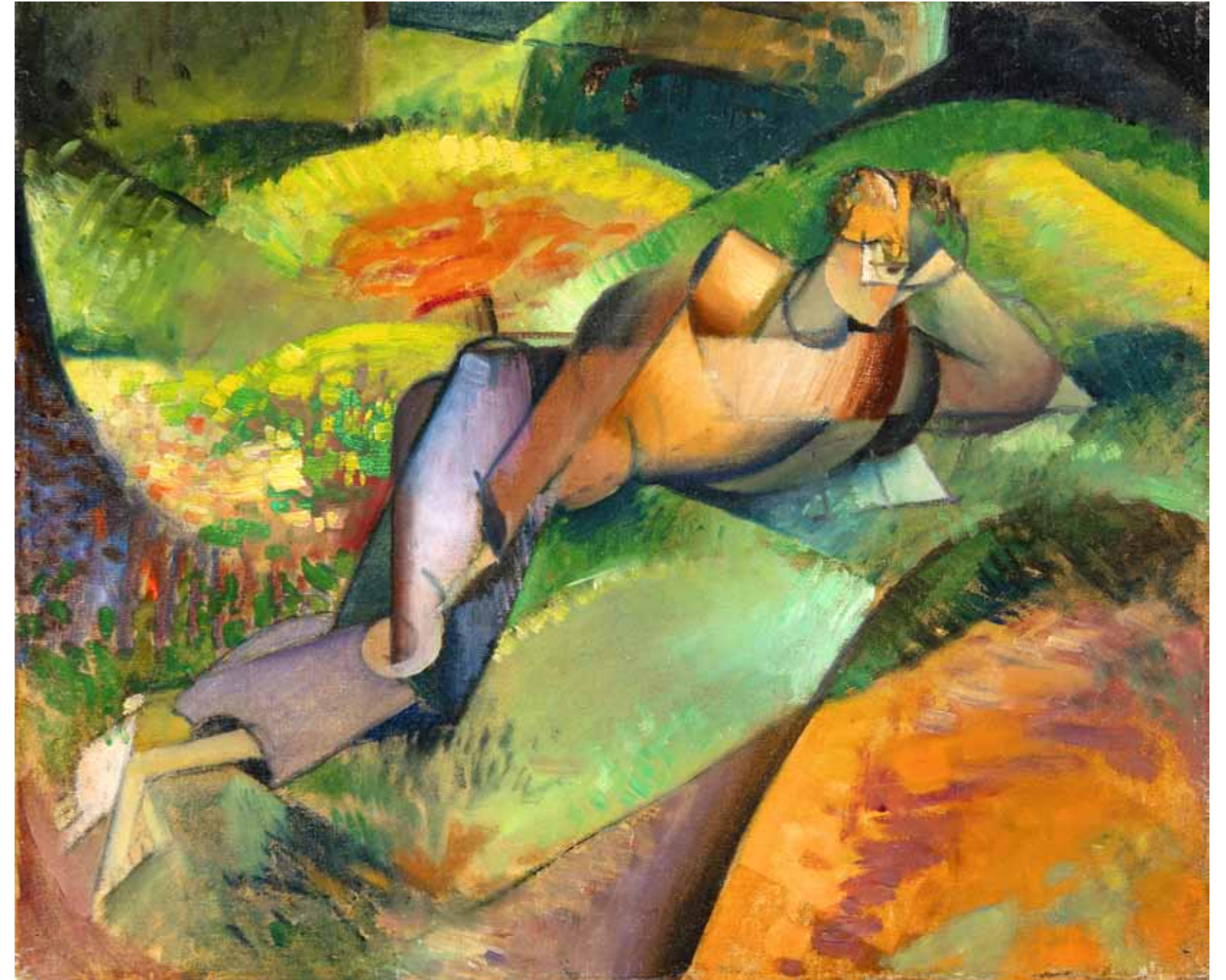
1911-14 táján Párizsban egy valóságos magyar kubista diaszpóra működött, felváltva a korábban, 1905-1910 körül ott tevékenykedő magyar Vadakat. Ahogy Szobotka nagymonográfiájának hiánya is mutatja, a téma igazi “mélyfúrásért” kiállt, mégis a már most rendelkezésre álló műtárgy- és dokumentumanyag biztató reményekkel kecsegtet, és ahogy egy évtizede a “magyar Vadak” új terminusként vonult be a köztudatba, úgy talán hamarosan a magyar kubizmust is önálló fejezet képviselheti a szakirodalomban és múzeumaink kiállítótermeiben egyaránt.

A MAGYAR KUBIZMUS “SZÍNES” EGYÉNISÉGE

Az első világháború előtt Párizsba gravitáló legfiatalabb művészgeneráció, de talán a magyar kubisták teljes társaságának is a legeredetibb és a szó átvitt értelmében is a “legszínesebb” egyénisége Szobotka Imre volt. Mikor 1911-ben barátjához, Csákyhoz Párizsba érkezve a Salon des

Indépendants-on először szembesült a kubisták művészetével, kissé megrökönyödve, ugyanakkor tagadhatatlan érdeklődéssel fogadta az új irányzatot. Egy évvel később már a kubizmus mesterképzőjében, a La Palette akadémián a társaság teoretikusa Jean Metzinger és Henri

Le Fauconnier francia kubista festők irányítása alatt dolgozott. Az iskola éves kiállításán szereplő művek egy harmada az ő munkáiból került válogatásra s még egy évre rá, 1913 tavaszán már a Salon des Indépendants kubista termében állíthatott ki mesterei, valamint Albert Gleizes és

Marc Chagall mellett. Festményeire Guillaume Appollinaire is felfigyelt ekkor, a hivatalos kubista hírmondó, a *Montjoie* című lapban, valamint a *L'Intransigeant* hasábjain megjelent tárlati beszámolójában megjegyezte, hogy Szobotka intelligens erőfeszítést tesz arra, hogy szabaduljon az iskola (azaz a kubizmus) rajz- és színvilágától.

Tény, hogy Szobotka kubizmusa, legalábbis színességét tekintve az orfizmusal is analógiába állítható, de valójában Delaunay-ék színkísérle-

teihez kevesebb köze van. Szobotka ugyanakkor sokoldalú, zeneileg is képzett, a matematika és a fizika tudományában is jártas, technikai problémákon töprengő, teoretikus alkat volt. Egyik ekkoriban édesapjához írott levelében például a színelmélettel, sőt a színes filmfelvételekkel kapcsolatos felfedezéseiről, kísérleteiről számolt be. Hevesy Iván néhány évvel később találóan jegyezte meg: „Szobotka Imre az egyetlen magyar festő, aki fejlődése során egész az absztrakt, programszerű kubizmusig is eljutott, hogy abból

kiindulva kísérelje meg új útkeresését.” Szobotka valóban értő módon, kifejezetten teoretikus alapon alakította sajátos „színes” kubizmusát és a magyarok közül talán ő értette meg leginkább a kubizmus alapelveit, így logikusan, következetesen jutott el az analitikus kubizmus egyéni kidolgozásáig is. A világháború kitörése fejlődését több honfitársához hasonlóan derékba törte és festőtársával Bossányi Ervinnel Saint-Brieuc-ben internálták, ahol már csak apróbb munkákat készíthetett.

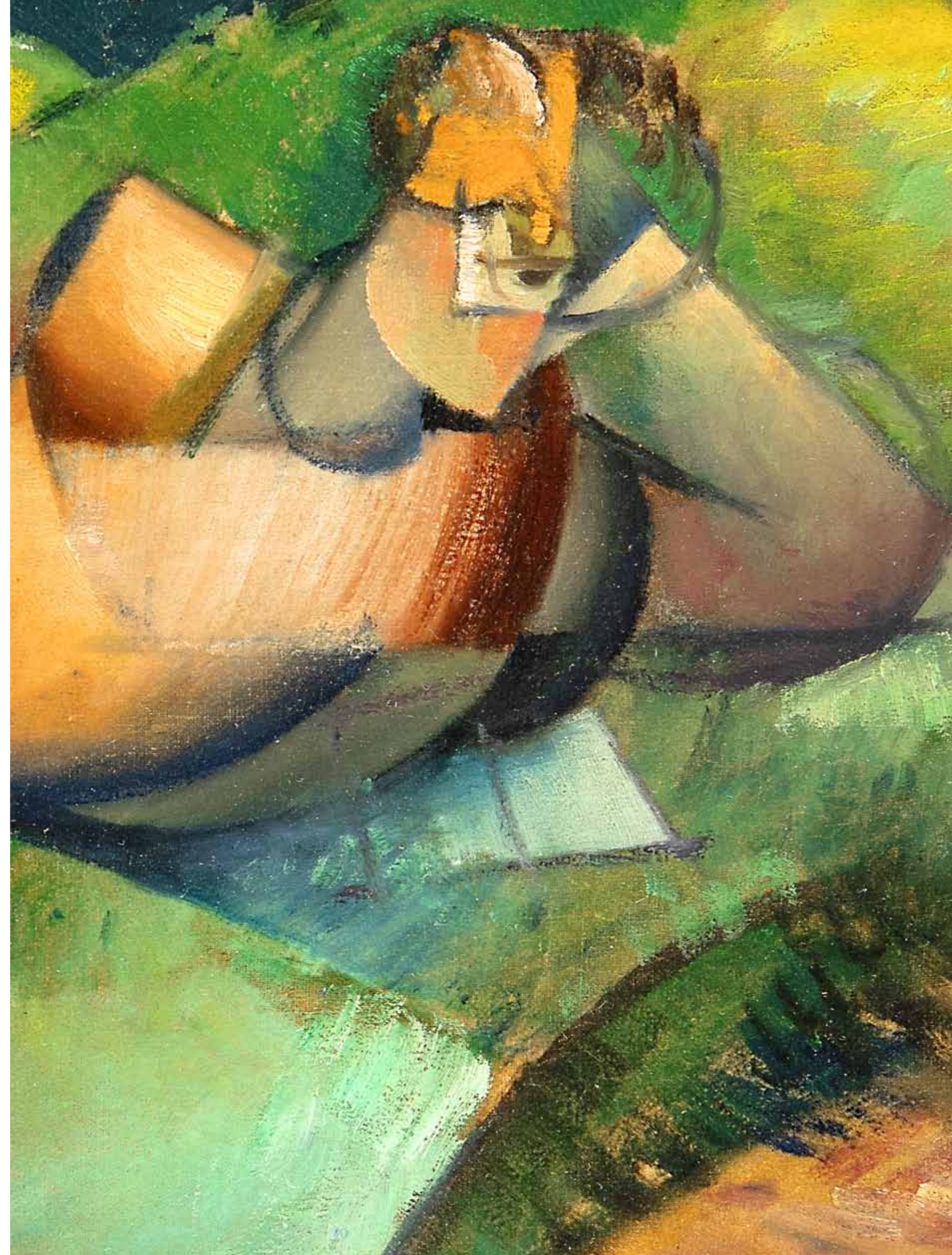
2. Szobotka Imre: Férfi gitárral, 1914 körül
lappang

3. Albert Gleizes: Férfi az erkélyen, 1912
Philadelphia Museum of Art

4. Szobotka Imre: Zenesz, 1914 körül
lappang

WANTED / LOST AND FOUND

Korai kubista festményei közül igen sok elveszett már az első világháború alatt, mégis jelentős kubista képanyag vészelte át a második világháborút is budapesti otthonában. Halála után özvegyét több Nyugat-Európából érkező galériatulajdonos kereste fel, s mivel kubista festményeinek Magyarországon ekkoriban nem volt piaca, könnyedén jutottak a legizgalmasabb főművekhez is. Az 1970-es években Olaszországban, valamint Németországban több kiállításon bemutatásra és eladásra kerültek Szobotka legjobb kubista alkotásai, néhányuk igen rangos külföldi gyűjteményekben landolt, ám sokuk hol léte ma ismeretlen.

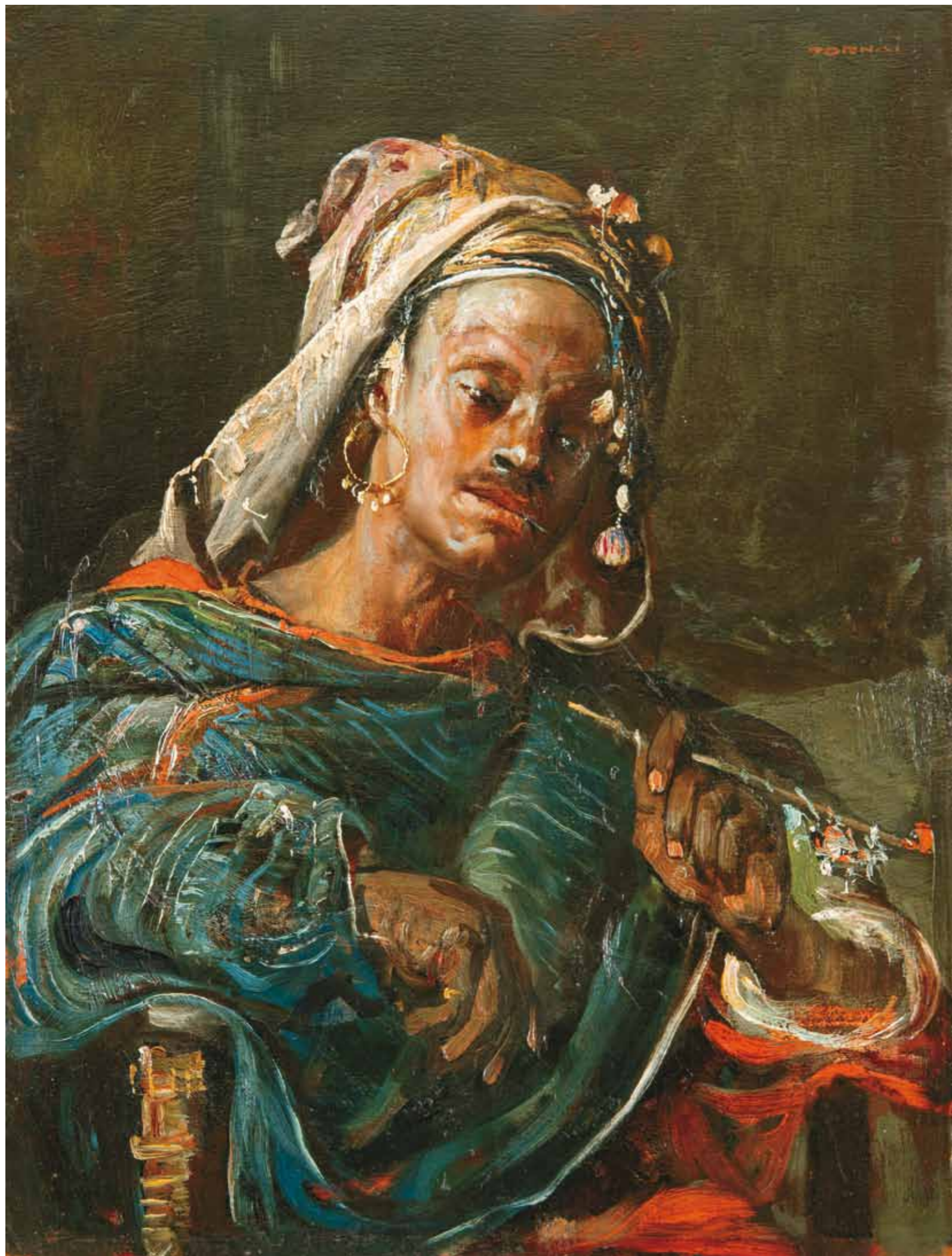
A most aukcióra kerülő korai festményét az utóbbi 40 évben szintén az úgynevezett "WANTED", azaz keresett művek között tartottuk számon, s csupán a milánói Galleria dell'incisione-ben 1973-ban rendezett összesen 50 (!) kubista művet felsorakoztató Szobotka kiállítás katalógusában megjelent teljes oldalas fekete-fehér reprodukcióról ismertük.

Képünk az életmű legerősebb korszakában született, 1912-1914 körül, mikor Szobotka párhuzamosan haladt a nemzetközi avantgárd élvonalával. Az egyéni kubizmusát jellemző kolorisztikus megoldások a fekete-fehér reprodukció után különös meglepetést okoznak. A természeti látványt a festő térszerkesztő törekvése

alaposan átértelmezi, s nem csupán a mértani elemek hangsúlyos tagolásával és a felület érzékeny gazdag struktúraváltásaival, pettyezéssel, rovátkolással, festőkéses elhúzással, stb. éri ezt el, hanem a színek távolító, közelítő, teret dinamizáló erejével is.

A téma sem egyértelműen a kubistákra jellemző, a tőlük megszokott tipikus csendéletek, portrék, tájak helyett ezúttal a természeti közegbe helyezett heverő férfi bukolikus jeleneteket idéző alakja kölcsönöz lírai hangvételt a műnek. Örömteli pillanat, hogy Szobotka szuverén, autonóm kubizmusának ez a régen keresett, ritka darabja most újra a tudományos feldolgozás és a műkedvelő közönség elé kerülhetett.

BARKI GERGELY

131
| t é t e l |

TORNAI GYULA (1861-1928)

Pipázó arab | *Arabian smoking a Pipe*

Olaj, fa | Oil on wood, 42x32,5 cm

Jelezve jobbra fent | Signed above right: Tornai

Kezdő ár | Starting price: 480 000 Ft | 1 315 EUR

Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft

Estimate: 1 918 – 2 740 EUR

132
| t é t e l |

TORNAI GYULA (1861-1928)

Rabság | *Captivity*

Olaj, fa | Oil on wood, 14x18 cm

Jelezbe balra lent | Signed bottom left: TGY

Kezdő ár | Starting price: 300 000 Ft | 822 EUR

Becsérték: 500 000 – 800 000 Ft

Estimate: 1 370 – 2 192 EUR

KMETTY JÁNOS (1889-1975)

Városliget | City park

Olaj, vászon | Oil on canvas, 36x45,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Kmetty

Kezdő ár | Starting price: 4 000 000 Ft | 10 959 EUR
Becsérték: 6 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimate: 16 438 – 21 918 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

• Párizs-Budapest 1890-1960. Képzőművészeti kapcsolatok a két város közt.
Virág Judit Galéria, Budapest, 2017., 163. tétel

134
| t é t e l |

CANZI ÁGOST (1808-1866)

Jellasics egyik felkelője | *Rebel of Jelacic, 1849*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 52x41,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: A. Canzi. 1849.

Kezdő ár | Starting price: 850 000 Ft | 2 329 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 500 000 Ft
Estimate: 4 110 – 6 849 EUR

135
| t é t e l |

ZICHY MIHÁLY (1827-1906)

Udvarlás | *Courtship, 1877*

Tus, akvarell, ceruza, papír | Ink, aquarelle, pencil on paper, 41,5x30 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: M. Zichy 877.

Kezdő ár | Starting price: 1 600 000 Ft | 4 384 EUR
Becsérték: 2 400 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 6 575 – 8 219 EUR

136

tétel

JÁNDI DÁVID (1893-1944)

Nagybánya látképe | *View of Nagybánya (Baia Mare)*

Pasztell, papír | Pastel on paper, 32,5x48 cm
Jelezve jobbra fent | Signed above right: Jándi 925

Kezdő ár | Starting price: 750 000 Ft | 2 055 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 500 000 Ft
Estimate: 2 740 – 4 110 EUR

137

tétel

KÁDÁR GÉZA (1878-1952)

Veresvíz télen | *Veresvíz at Winter*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 47x57,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Kádár Géza

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 400 000 Ft
Estimate: 4 932 – 6 575 EUR

1. Scheiber Hugó: Barabás Béla portréja, 1920-as évek magántulajdon

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Világváros (Potsdamer Bahnhof), 1926 körül | *Metropolis (Potsdamer Bahnhof), around 1926*

Olaj, karton | Oil on cardboard, 71x101 cm
Jelezve középen lent | Signed down in the middle: Scheiber H

Kezdő ár | Starting price: 30 000 000 Ft | 82 192 EUR
Becsérték: 50 000 000 – 70 000 000 Ft
Estimate: 136 986 – 191 781 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:
| egykor Barabás Béla gyűjteményében

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:
| Best of Mű-terem. Virág Judit Galéria, Budapest, 2007. április 14-28. katalógus: 134.
| Depero, a futurista és a futurizmus hatása a magyar avantgárd művészetben. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2010. június 4. – augusztus 22.
| Il tempo della Modernità. Pitta ungherese 1905-1925 / The Time of Modernity. Hungarian Painting 1905-1925. Galleria Nazionale d'Arte Moderna e Contemporanea, Róma. 2013. június 25. – szeptember 13. katalógus: 165.
| Berlin-Budapest. Képzőművészeti kapcsolatok a két város között, 1919-1933. Virág Judit Galéria, Budapest, 2016. október 25. – november 27. 69. tétel

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:
| Modern magyar festészet 1919-1964. Kieselbach Galéria, Budapest, 2004. 121. oldal
| Molnos Péter: Scheiber Hugó. Festészet a jazz ritmusában. Kieselbach Galéria, Budapest, 2014. 121. oldal.

A két háború között Berlin – a nemzetközi művészeti élet és az európai avantgárd központja – számos magyar művész életében meghatározó szerepet töltött be. A hatalmas lendülettel fejlődő város szabad szellemisége, dinamikus és új kezdeményezésekre nyitott légköre Európa minden tájáról vonzotta a progresszív gondol-

kodású alkotókat. Izmusok sokasága született ezekben az években, melyben a vezető szerepet Herwarth Walden és a *Der Sturm* galéria köré csoportosuló művészek játszották. Walden zseniális érzéssel válogatta össze az avantgárd tehetséges, európai képviselőit – olyan művészek mutatkozhattak be nála, mint Marc Chagall,

Vaszilij Kandinszkij vagy Alexander Archipenko. A *Sturm*ban kiállítani a legnagyobb elismerést jelentette, egyben ugródeszkát is a tengerentúli karrierhez. Moholy-Nagy László, Kádár Béla és Scheiber Hugó életében is kiemelkedően fontos szerepet játszott az a néhány év, amelyet Berlinben töltöttek.

2. Potsdamer Bahnhof, Berlin, 1930

3. Potsdamer Bahnhof, Berlin 1920-as évek archív fotó

4. Olga Rozanova: Város, 1914
Nizhny Novgorod State Art Museum, Novgorod

Scheiber és Kádár 1920 decemberében együtt mutattak be egy budapesti klub, az Írók és Hírlapírók Otthon Köre által rendezett kiállításon, melynek sikerén felbuzdulva Bécsbe mentek.¹ Az osztrák fővárosban először Max Hevesi műkereskedő szalonjában állították ki a még főként expresszionista rajzaikat, majd Kassák Lajos javaslatára Berlinbe utaztak, hogy felkeressék a legendás Herwarth Waldent. Scheibernek ezt követően két évet kellett várnia a válasza, de végül Walden magahívta meg és ajánlott számára kiállítási lehetőséget a Sturm-ban. A következő években Walden jól jövedelmező és prosperáló kapcsolatot alakított ki Scheiberrel; több alkalommal rendezett műveiből kiállítást, valamint a galériával azonos nevű folyóiratban is publikálta rajzait. Rövid idő alatt Scheiber a Sturm meghatározó művészevé lépett elő. 1924-es első kiállításán főként városi, utcai jeleneteket ábrázoló, nagyméretű szénrajzokat prezentált.

Hamarosan a sajtóbálra is meghívást kapott, ahol számos ismert vendég portréját festette meg, zajos sikerrel. A nemcsak ragyogó minőségérzékkel, de káprázatos üzleti tehetséggel is megáldott Walden felismerte a portrékban rejlő lehetőséget, és a következő Sturm-kiállításán – ahol Moholy-Nagy László műveit mutatta be – Scheiber sajtóbálon készült portréinak egy részét is szerepeltette.² Scheiber minden kiállítására újabb és újabb portré sorozatot készített: „Irajzolta a kancellárt, a német kormányt, a politikai, társadalmi és művészeti élet kiválóságait, az idegen diplomatákat és Andrássy Gyula grófot, aki akkoriban Berlinben tartózkodott.”³

Scheiber sokat dolgozott Berlinben; vehemens, extrovertált természetéből fakadóan élvezte a nagyváros dinamizmusát. Tobzódott a témák-

5. Bortnyik Sándor: Vörös mozdony, 1921
Yale University Art Gallery, New Haven

ban és terjedelmes, hosszú oeuvre-jének legeredetibb és leginkább invenciózus darabjait készítette a német fővárosban. Megfestette a nyüzsgő metropolisz megannyi részletét, a parkokat, stadionokat, gyárépületeket, valamint a kávéházak, cirkuszok, kabarék éjszakai világát. Ahogyan egy interjúban megfogalmazta: „Nekem nincs műtermem, nem dolgozom modellel. Sétálok az utcán, mondjuk, a ligetben, megfog a körhinta hullámszásának ritmusa, az Angol Parkban sétáló nők vonala, és kialakul bennem valami érzés-kaleidoszkóp-féle, és nemcsak azt vetem papírra, amit látok, hanem amit érzek is. Akik nem értik, ráfognak, hogy ez expresszionizmus. Hát nem az, de nem is fontos, minek hívjuk.”⁴

Scheiber pontosan ismerte a korszak meghatározó izmusait, és kiváló érzékeléssel keverte az expresszionizmust, a futurizmust és a konstruktivizmust egyes elemeit, amelyekből rendkívül szellemes, egyéni, dekoratív formanyelvet alakított ki. „A MA aktivistái (Berény, Bortnyik, Uitz, Tihanyi) mellett egy évtizeddel később, az 1920-as évek Berlinjében Kádár Béla és Scheiber Hugó a kubista-futurista-expresszionista irányzatok konszolidált, dekoratív vonulatát fedezték fel a maguk számára. Stilizált, leegyszerűsített formákkal, felszabdalt és önkényesen újjáépített képi síkokkal, lendületesen ívelő vonalakkal, torzított alakzatokkal kezdtek dolgozni. A futurista festészet új tematikája, a nagyvárosi élet lüktetése, a sebesség, a mozgás, a ritmus érzékeltetése elsősorban Scheiber kompozícióit jellemezte. Egyes művein felülről nézve, madártávlatból láttatta a várost, a maszszává sűrűsödő örvénylő tömeget” – írja Gergely Mariann.⁵

A most aukcióra kerülő festmény felfokozott, dinamikus festésmódja és a spirális mozgásra, körforgásra épülő kompozíciója a futurizmust

6. Natalia Goncharova: Repülőgép a vonat felett, 1913
Museum of Fine Arts of Tatarstan, Kazany

7. Olga Rozanova: Kompozíció vonattal 1910,
Moscow Museum of Modern Art, Moszkva

idézi. A spirális, ellipszis alakú mozgás a futuristáknál az életet szimbolizálja, ezt és a nagyváros dinamizmusát fejezi ki Scheiber is ezzel a festői megoldással. A körkörös, vibráló foltok szintén a nagyváros sodró forgatagát idézik. A híd, a vonat, a vasúti sínek valamint a kép háttérében lévő magas épület kedvelt motívumai Scheibernek és a futuristáknak egyaránt. „A Világváros a modern élet egy tipikus helyszínének sűrített, látomászerű ábrázolása. A rendkívül dinamikus, mégis kiegyensúlyozott kompozíciót Scheiber a modern izmusok eszközeinek egymást erősítő alkalmazásával teremti meg. Az erőteljes konstrukciós a színté orvénnylő körmozgásra épül, ennek ellenpólusát statikus, zárt formák adják. Scheiber a képen színtézist teremt, az ellentétek nem kioltják egymást,

hanem egy felfokozott intenzitású egyensúlyban forrnak össze.”⁶

Mivel Scheiberről tudjuk, hogy sokat festett Berlinben és a város népszerű pontjai inspirálták, érdekes problémát jelent a helyszín beazonosításának kérdése. Bár Berlin bővelkedik a vasúti felüljárókban az S-bahn és U-Bahn vonalak mentén, de mivel a gyorsvonatokat csak 1930-tól építették ki, a festmény előterében robogó mozdony pedig egy hagyományos típus, így inkább az egyik nagy pályaudvar jöhet számításba.

A képen feltehetően Berlin legelső és egykor legnagyobb pályaudvara, a Potsdamer Bahnhof látható. A nyüzsgő és mai napig népszerű, emberekkel, látványosságokkal zsúfolt Potsdamer

Platz mellett elhelyezkedő pályaudvar remek inspirációs forrásként szolgálhatott Scheiber számára. A festő a pályaudvar mögötti területet festette meg, erre utal az állomást éppen elhagyó vonat, a felüljárók és a bal oldalon magasodó torony – a pályaudvar épületének része –, valamint a kép háttérében lévő házak, épületek sokasága is.

Scheiber Berlinben alkotta meg nagyváros-sorozatának legszebb és legizgalmasabb darabjait. Lüktető, dinamikus alkotásai utánozhatatlan fantáziával mutatják be a nyüzsgő metropolisz mindennapjait. A Világváros Scheiber berlini időszakának egyik legszebb darabja, mely egykor az ismert újságíró és műfordító, Barabás Béla tulajdonában volt.

KELEN ANNA

8. Gino Severini: Párizsba érkező vonat, 1915
Tate Modern, London

9. Gino Severini: Vonat átszeli a falut, 1915
Solomon R. Guggenheim Múzeum, New York

1 Szeredi Merse Pál: A főszódban Kádár Béla és Scheiber Hugó. In: Berlin-Budapest, 1919-1933. Virág Judit Galéria, Budapest, 2016.

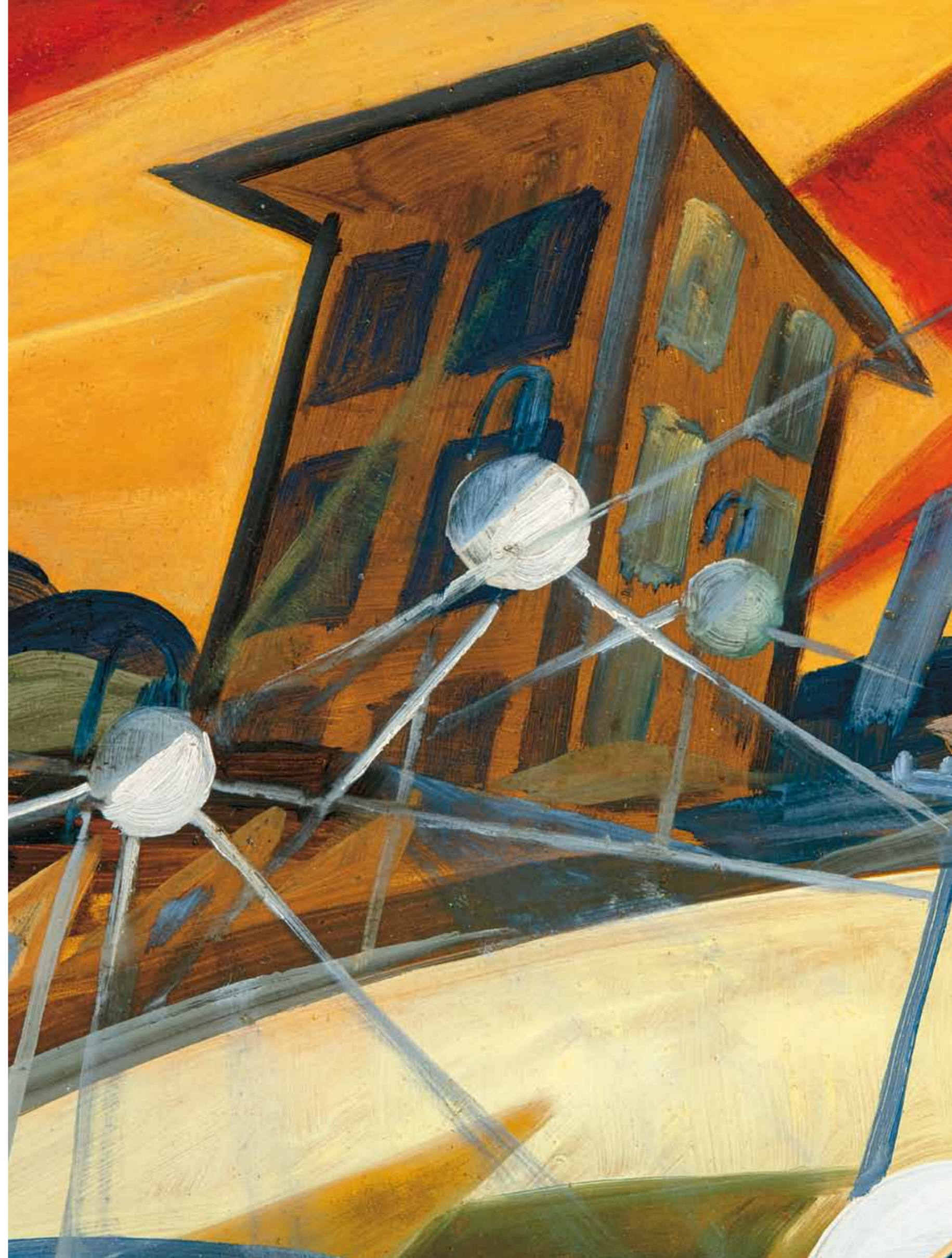
2 Molnos Péter: Scheiber Hugó. Festészet a jazz ritmusában. Kieselbach Galéria, Budapest, 2014. 99.

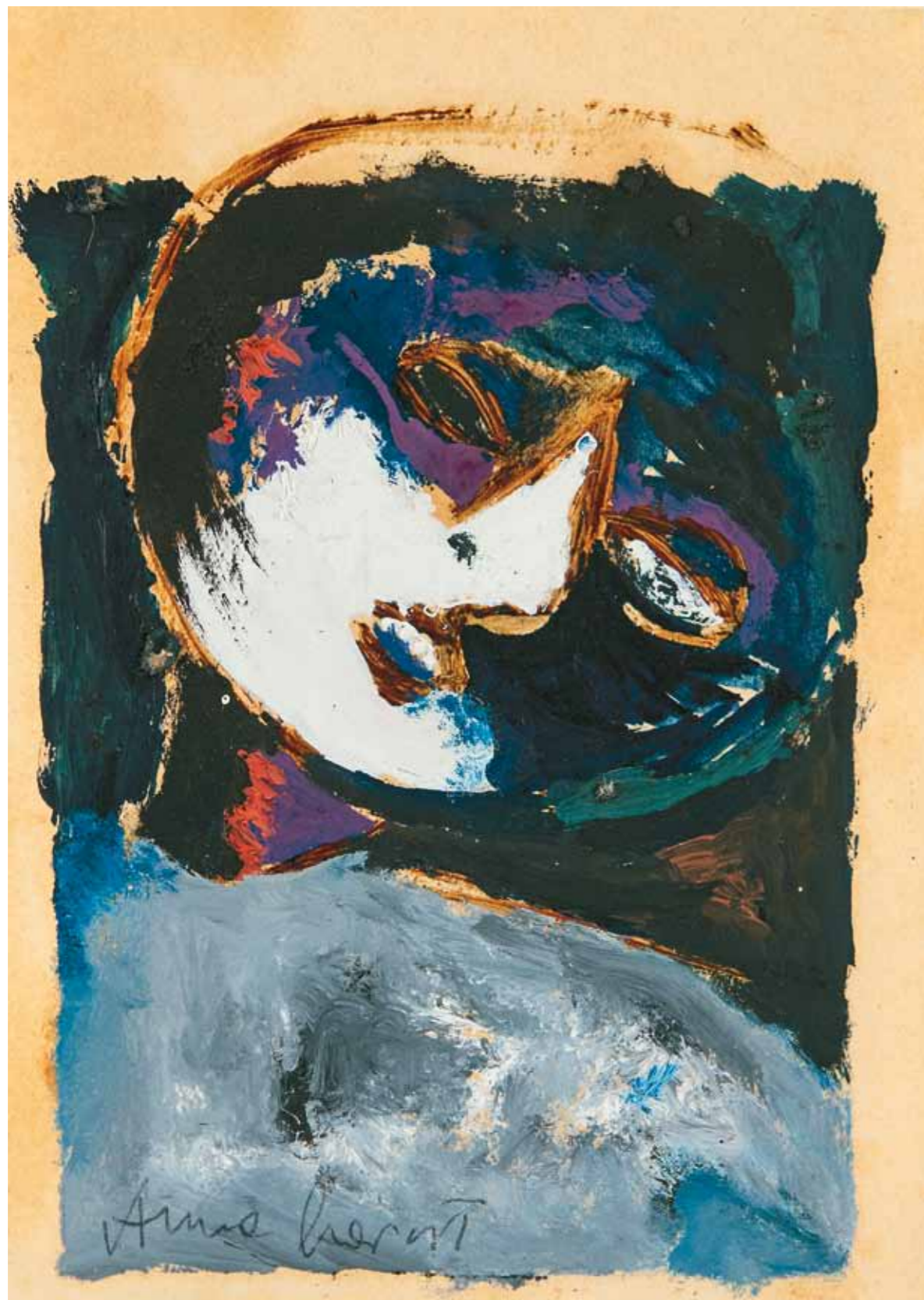
3 Az Újság. 1925. szeptember 2. 5.

4 Színházi Élet. 1929. 24. 31-32.

5 Gergely Mariann: Marinetti nyomában. Artmagazin, 2010. 39. sz. 52-56.

6 N.E.: Világváros. Mű-terem Galéria, 1998.

139
tétel

ANNA MARGIT (1913-1989)

Fej | Head

Olaj, papír | Oil on paper, 15x10,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Anna Margit

Kezdő ár | Starting price: 700 000 Ft | 1 918 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 500 000 Ft
Estimate: 2 740 – 4 110 EUR

140
tétel

ANNA MARGIT (1913-1989)

Bábu | Puppet, 1957

Olaj, vászon | Oil on canvas, 55,5x31 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Anna Margit
Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Bábu 1957/27

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
Becsérték: 2 400 000 – 3 200 000 Ft
Estimate: 6 575 – 8 767 EUR

MATTIS TEUTSCH JÁNOS (1884-1960)

Akt | *Nude*, 1929

Lakkozott fa | Varnished wood

Magasság | Height: 54 cm

Jelezve talapzaton | Signed on the pedestal: MT

Kezdő ár | Starting price: 6 000 000 Ft | 16 438 EUR

Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft

Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- Mattis Teutsch, Roemeense avant-garde. Museum voor Schone Kunst, Gent. 1999. 46.p. Kat.:55.
- Mattis Teutsch és a Der Blauer Reiter, MissionArt Galéria 2001. 103.p.
- Jurecskó László: Mattis Teutsch János: Kossuth Kiadó – Magyar Nemzeti Galéria, 2015. 5.p.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- Szabó Júlia: Mattis Teutsch János. Corvina Kiadó, Budapest, 1983., 63. kép (*Táncosnő*, 1929 címmel)
- Jurecskó László: Növendék, tanár, mester: Mattis Teutsch János és a Brassói Állami Faipari Szakiskola, Ars Hungarica, 45. évfolyam, 2019. 1. szám, 114. oldal

1. Mattis Teutsch János szobraival.
A most aukcióra kerülő szobor feltehetően jobbról a harmadik.

Kevés olyan szobrász van, aki annyira ismerte az alkotásai anyagát, mint Mattis Teutsch János. Középiskolai tanulmányait a Brassói Állami Faipari szakiskolában végezte, vizsgamunkája egy remekbe szabott szecessziós stílusú figurális tányér volt. Majd Budapesti, Münchener és párizsi tanulmányai után visszatér szülővárosába 1909-ben, hogy szakiskola oktatójaként egészen nyugdíjba vonulásáig tanárként tevékenykedjen, vezetve a műhelyt is, kiadva az anyagokat a megfelelő munkákhoz. Mattis Teutsch anyagismerete nagyon elmélyült, a különböző faanyagok tulajdonságait nagyon ismeri, tudja, hogy melyikből milyen használati tárgyat, vagy műalkotást, szobrot lehet létrehozni. Ismeri kezelésük módszereit, megmunkálásuk autentikus módját. Ennek köszönhető, hogy faszobrai anyaga több mint száz éve nem mozdul, nincsenek rajtuk repedések, hiszen megfelelően kiszáritott fát használt, a felületük kezelése után a talpazat aljára pedig lehetőleg textilt vagy papírt ragasztott, hogy az anyagban keletkezett feszültség ne húzza el a kezletlen részt.

Elgondolkodtató, hogy már a kiforrott művészként nyúl először a fához, mint szobrai

alapanyagához. Már túl van Kassák MA-jának kiállításain, mikor első öntörvényű, művészi faszobrai megalkotja. Erről így ír 1919-ben Bálint Zoltánnak: „*Legújabbban fába is faragok és egy sorozat faszobrom van készen.*” Ugyanebben az évben nyíló Brassói kiállítása előszavában pedig így vallott erről: „*A fapasztikákat szabadon faragom tölgybe, kisugárzó kísérő mozgásokkal. Részből erős színekkel festem őket, hogy a világtástól függetlenül legyenek, s a mozgást, kifejezést tisztábban és önállóbban képviseljék.*” Festészetében *Érzeteit* alkotja ebben az időszakban, majd hamarosan áttér a *Lélekvirágok* megfestésére. A tölgyfa tulajdonságait, keménységét, erezetét kihasználva vésővel dolgozik, szobrai meghagyva a vésőnyomokat. Plasztikáin láthatóan vagy elrejtve az emberi alakokat ábrázol. Ezt követő konstruktív szobrai már jobban megcsiszolja, néha alapozza, színnel, vagy arannyal festi be. Majd a húszas évek második felére eljut az art deko stílusában fogant alakjaihoz. A stílus követelményeinek megfelelően szobrai felületét simára csiszolja, majd politúrozza. Ezeket így jellemzi egy 1932-es interjúban: „*A szobrászatban pedig a művészi alkotás mindig csak, mint egység*

áll meg. Az anyag már konstrukciójánál, formájánál és térbeli tulajdonságainál fogva is egyszerű összefoglalásban adja meg a kiformalandó szobor külső feltételeit. Különösen alkalmas ezért szobrászatra, mint anyag, a fa.” Az ebben az időben készült szobrai már nincsenek különálló testrészek, hanem csak a plasztika alapelveit tükröző fej, mell, csípő, felsőtest és lábak egy tömbbe olvadó mozgalmos, csavarodó, hajladozó ritmikus harmóniája. Ezzel jellemezhetjük ezt a szobrot is, amely formai megoldása, egyensúlya, anyagszerűsége, megmunkálása, mérete, reprodukálása okán is ebben a stílusban készült egyik legjelentősebb, világ színvonalú darabja. Erről tanúskodik a művésztől 1929 körül készült fotó is, ahol jobbról a harmadik a szobrunk, amely méreteiben a legnagyobbak közé tartozik, mozgalmasságával, kecses formájával, hajladozó mozgásával, felülmúlja a fényképen látható többi plasztikát. A mű avantgárd szobrászat legjelentősebb alkotói, Alexander Archipenko, Csáky József, Ethienne Beothy, Hans Arp. Alberto Giacometti, Naum Gabo, Constantin Brâncuși ebben a korban készített szobraival összevetve, művészi kvalitásait tekintve egyenértékű.

JURECSKÓ LÁSZLÓ

142
tétel

ÁMOS IMRE (1907-1944)

Emlékezés | Reminiscence, 1942

Lavírozott tus, papír | Washed ink on paper, 38x30 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Amos 1942

Kezdő ár | Starting price: 440 000 Ft | 1 205 EUR
Becsérték: 700 000 – 900 000 Ft
Estimate: 1 918 – 2 466 EUR

143
tétel

ORSZÁG LILI (1926-1978)

De Profundis, 1967

Olaj, papír | Oil on paper, 45x29,5 cm
Jelzés nélkül | Not signed
Hátoldalán | On the reverse: De profundis 1967

Kezdő ár | Starting price: 2 200 000 Ft | 6 027 EUR
Becsérték: 3 600 000 – 4 800 000 Ft
Estimate: 9 863 – 13 151 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:
| egykor a Kolozsváry-gyűjteményben

144
t é t e l

Tölgyfa-váza, Zsolnay, 1900 | Vase, forming an Oak-tree, Zsolnay, 1900

Keménycserep, plasztikus növénymotívum díszítménnyel.
Külső felszíne színes, savmaratott, selymes fényű eozinmázas festésű, belseje vörösréz hatású, csillogó.

Fazonszám | Form number: 5736
Magasság | Height: 29 cm, szélesség | width: 12,5 cm
Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 5736 szám |
Signed with raised round stamp and impressed number of 5736

Kezdő ár | Starting price: 650 000 Ft | 1 781 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 500 000 Ft
Estimate: 2 740 – 4 110 EUR

PÁRDARABJA REPRODUKÁLVA | PENDANT REPRODUCED:
| Federico Santi & John Gacher: Zsolnay Ceramics. Collecting a Culture, Schiffer Publishing Ltd., 1998., 92. oldal

145
t é t e l

Lótuszvirágfüles váza, Zsolnay, 1902 | Vase with Handles ending in four Lotus-Leaves, Zsolnay, 1902

TERV | DESIGN BY: APÁTI ABT SÁNDOR

Keménycserep, ráillesztett fülekkel, melyeket transzparens eozinmáz fed.
A vázatestet márványosan összefolyó, fémesen csillogó, színes eozinmázak fedik, savmaratott alapon.

Fazonszám | Form number: 7099
Magasság | Height: 29,5 cm, szélesség | width: 10,5 cm
Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 7099, 31, 23 számok | Signed with raised round stamp, impressed numbers of 7099, 31, 23

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 200 000 Ft
Estimate: 4 932 – 6 027 EUR

MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900)

Naplemente | *Sunset, 1873*

Olaj, fa | Oil on wood, 64,5x99,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: M. Munkácsy

Kezdő ár | Starting price: 50 000 000 Ft | 136 986 EUR

Becsérték: 80 000 000 – 120 000 000 Ft

Estimate: 219 178 – 328 767 EUR

1. A *Naplemente* hátoldala
a „Panama-Pacific International Exposition” kiállítási és vámceduláival

A kép hátoldalán a San Franciscói „Panama-Pacific International Exposition” kiállítási- és vámcedulái.

PROVENIENCIA | **PROVENANCE:**

- Ifjabb Andrásy Gyula 1896-ban vásárolta a festményt Hollandiában, tőle az 1915-ben Amerikába került képet Kiss Emil New York-i bankár vette meg az 1920-as években [végleges adásvétel 1926-ban]. A festmény a gyűjtő 1930-as haláláig az ő tulajdona volt.

KIÁLLÍTVA | **EXHIBITED:**

- A budapesti Orvos-szövetség védnöksége mellett rendezett Mű-kiállítás. Műcsarnok, Budapest, 1902. (Feltehetően azonos: 127. *Hazatérés alkonyatkor* c. képpel)
- Munkácsy Mihály jubiláris kiállítása 1864–1914. Ernst Múzeum, Budapest, 1914. 35. kép (*Naplemente* címmel)
- Panama-Pacific International Exposition, Palace of Fine Arts (Annex Building). San Francisco, 1915. 397. kép (*Landscape: Sunset* címmel)
- Post Exposition in the Department of Fine-Arts. Panama-Pacific International Exposition. San Francisco, 1916. 405. kép (*Landscape: Sunset* címmel)
- Aranykorok romjain. Kieselbach Galéria, Budapest, 2015.

2. A Palace of Fine Arts mögötti kisebb épület, az ún. Annex building, melyben kiállították Munkácsy festményeit is

SAN FRANCISCO UTCÁIN / AMERIKAI DETEKTÍVTÖRTÉNET

A magyar festészet történetének feldolgozása során ma még felbecsülni sem tudjuk azon festmények és egyéb műalkotások számát, melyek a történelem viharaiban nyom nélkül elvesztek.

A legfájdalmasabb azzal szembesülni, hogy sok esetben kulcsfontosságú féművek, életműveket a legméltóbb módon reprezentáló alkotások hollétéről emberöltők óta nem tudunk. Az elmúlt évek intenzív kutatásai és a műkereskedelem felhajtóerejének engedelmessége manapság egyre sürűbben térnek haza a világban messzire vetődött magyar művek és egyre gyakrabban örülhetünk elkallódottak hitt festmények újra felbukkasásának idehaza is. Így van ez tárgyalt művünk, Munkácsy Mihály *Naplemente* című képével is, amely több mint 100 év elteltével csak napjainkban kerülhetett újra a hazai közönség elé. Bár előkelő, sőt kifejezetten arisztokratikus pedigrgt biztosító provenienciája és kivételes kvalitása miatt is a Munkácsy-œuvre egyik legfontosabb alkotásának tekinthető, művészettörténészek generációi nem tudtak róla semmit, nem láthatták, így a festőről szóló újabb szakirodalomban sem találni nyomát.

De nem ez az egyetlen Munkácsy kép, amelyet Amerikába sodort a sors. Némi túlzással állíthatjuk, hogyha valaki meg akarja ismerni a teljes Munkácsy életművet, jobb ha Amerikában kezd, hiszen

3. Az 1915-ös San Franciscói világiállítás panorámaképei

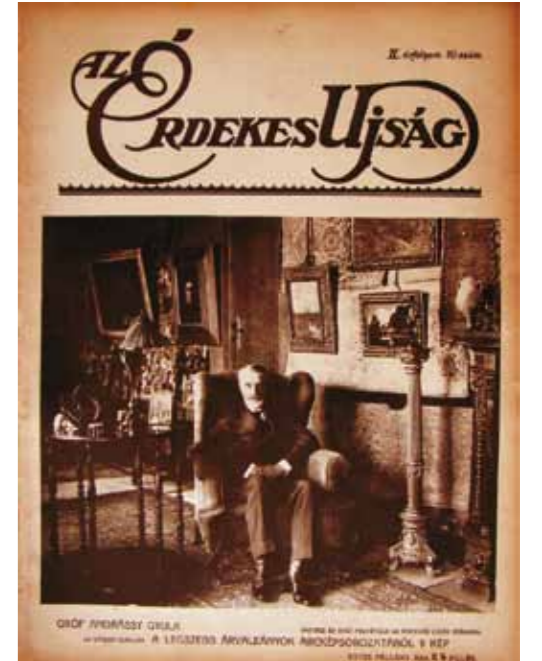
műveinek jelentős része a tengeren túlra került. Főként amerikai mágnás gyűjtőinek köszönhetően, a magyar festőóriás népszerűsége már életében jelentős volt az új világban, így amikor 101 évvel ezelőtt San Franciscóban megnyílt a Panama-Pacific International Exposition címen ismertté vált világiállítás, – ahol a közel 500 magyar mű közül Munkácsy csupán két festménye reprezentálta, a *Naplemente* és egy másik tájképes jelenete, – a tárlat katalógusában megjegyezték, hogy „Az amerikaiaknak csupán Munkácsy neve mond valamit. Ma már úgy tűnik, hogy bár nem kétséges e művész kiemelkedő jelentősége, de külföldi ünneplése nem a megfelelő okból történt. Most már egyértelmű, hogy nagyméretű, panoráma-kompozíciói, történetmesélő képei jóval alatta vannak gyönyörű tájképeinek.”

Nem véletlen, hogy Munkácsy két impresszionisztikus tájképe képviselte, az amúgy, a magyar festészet első jelentős, reprezentatív amerikai bemutatkozójának tekinthető tárlaton. A szervezők szép számban kérhettek volna kölcsön Munkácsy Amerikában lévő népszerű zsánerképeiből és történelem ihlette pannóiból is, de a kiállítás fő szervezője, a kifinomult, modern ízlésű norvég származású kritikus, John Nielsen Laurvik a retrospektív összeállítású, ugyanakkor a legújabb tendenciákat is bemutató magyar kollekciót kivétel nélkül magyarországi gyűjtőktől és maguktól a művésztől kölcsönözte a kiállításra. Ebben a grandiózus vállalkozásában minden bizonnyal nagy segítségére volt, hogy egy évvel korábban magyar felesége révén alkalmá volt megismerkednie a korszak legjelentősebb magyar művészeivel, közvetlenül műtermekben, illetve gyűjtők révén. Laurvik számára a legnagyobb segítséget Andrassy Gyula jelentette, aki nem csupán saját gyűjteményének jelentős darabjait ajánlotta fel a világiállítás céljára, de – a katalógus bevezetőjében írt szöveg szerint – a gróf Budapesten megjelenő lapjában [feltehetően: *Magyar Hírlap*] gyűjtőtársait is erre ösztönözte. Andrassy maga végül tizenegy festményét adta kölcsön a kiállításra, köztük Munkácsy *Naplemente*-jét is.

Már a kiállítás előkészületeit is zűrzavaros körülmények jellemezték, hiszen Európában ekkor javában zajlott az I. világháború, de ami a közel egy évig tartó tárlat bezárása után következett, az már szinte detektívrégénybe illő történet. Az amerikai szervezők gondban is voltak, hiszen kezdetben alig érkeztek műtárgyak a régi kontinensről, s ezért a Palace of Fine Arts épületét több ezer amerikai művésztől származó képpel aggatták tele, a budapesti Múcsarnok méretének mintegy tízszeresét kitevő, végeláthatatlan teremsorokban. Laurvik európai expedíciójának köszönhetően azonban szintén több ezres műtárgy együttes érkezett San Francisco partjaihoz, de már jó fél évvel a világiállítás hivatalos megnyitóját követően. Az erre a célra sebtiben felhúzott ideiglenes melléképületben, az ún. Annex-buildingben kaptak helyet a legmodernebb európai alkotások, élükön az olasz futuristákkal, akik ekkor mutatkoztak be Amerikában első alkalommal. Ugyanebben az épületben helyezték el a félezerre rúgó magyar anyagot is, ahol a Nyolcak csoport külön termet kapott, „Hungarian Cubists”-felirattal a terembeosztáson. A futuristák mellett ők képviselték a legprogresszívebb irányokat a végül mintegy 10 000 műtárgyat felsorakoztató megakiállításban.

A tárlatot kísérő luxus kiadású katalógusban szép számmal reprodukálásra kerültek magyar művek is, köztük Munkácsy másik kiállított festménye a *Pihenés az erdőben* (*Landscape: In the Woods* címen), de a tárlatról sokáig csupán ennyi hír érkezett San Franciscóból. A háborús viszonyokra hivatkozva az Európából kölcsönözött anyagot nem küldték vissza a szervezők, ezért egy utótárlat (Post-Exhibition) keretein belül továbbra is kiállították többek között szinte a teljes magyar anyagot. A magyar keret iránti hazai aggodalom akkor vált igazán indokolttá, amikor az Egyesült Államok is belépett a háborúba, így az ennek következtében ellenséges állammá nyilvánított Magyarországot képviselő kollekciót zár alá helyezték. Az Alien Property Custodian kezelésébe került, lefoglalt műtárgyak azonban továbbra is kiállításban maradtak egészen az 1920-as évek közepéig (!!!). Döbbenetes belegendolni, hogy ennek a gazdag, reprezentatív magyar anyagnak a bemutatása csaknem egy évtizedig szakadatlan volt, így a magyar művészet történetében maig a leggrandiózusabb és leghosszabb ideig látható magyar kiállításnak tekinthető az ország határain kívül.

A San Franciscói Art Institute archívumában több doboznyi dokumentum között, több tucatnyi levél tanúsága szerint a magyar kölcsönzők hosszú éveken keresztül többnyire eredménytelenül követelték vissza a birtokukban továbbra is jogosan lévő műtárgyakat. Csúpan azon művészek és gyűjtők jártak jól, akik a trianoni békeszerződés értelmében húzott új határokon kívüli, Amerikával szövetségben álló országokban rekedtek, így például Pór Bertalan, csehszlovák állampolgárként már 1920-ban visszakaphatta gigantikus méretű vásznait. Hosszú diplomáciai egyeztetések eredményeképpen végül 1924-ben az amerikaiak visszaküldtek egy nagyobb magyar kontingest. A *Világ* július 10-én megjelent számában «Nagy hiánnyal érkezett vissza a san franciscói kiállítás anyaga» szalagcímen adtak hírt a művek visszaszállításáról, de a teljes műtárgylista – talán örökre – elveszett, így ma szinte lehetetlen azonosítani, hogy pontosan hány és mely művek érkeztek vissza Budapestre. Egy biztos, a *Naplemente* nem szerepelt a szállítólevélben és nem is hagyta el Amerika partjait. Andrassy Gyula végső elkeseredésében már 1922-ben a New

4. Az *Érdekes Ujság* címlapján Andrassy Gyula gróf, háttérben Munkácsy *Naplemente* című képe

5. John Nielsen Laurvik és felesége, Pálos Elma 1915-ben

6. *Andrássy Gyula gróf*
a Fő utcai palotában, háttérben
Munkácsy Naplemente című képével, 1914

TURNER SZOMSZÉDJAKÉNT, VENDÉGSÉGBEN ANDRÁSSYÉKNÁL

Bár a magyar-amerikai self-made man, Kiss Emil máig feldolgozatlan kollekcója a legrangosabb magyar gyűjtemények sorában említendő, jelentőségét tekintve mégsem vetekehet a hazai gyűjtéstörténet egyik legnagyobb alakja, ifjabb Andrássy Gyula gróf gyűjteményével. Andrássy a magyar politikai életben betöltött fontos szerepe mellett tudományos tevékenységével is elismeréseket szerzett, de esetünkben fontosabb hangsúlyozni, hogy kiemelkedő szerepet játszott a művészeti élet területén is: elnöke volt a kor két legfontosabb egyesületének, a Képzőművészeti Társaságnak és a Nemzeti Szalonnak. Műgyűjteményének biztos alapjait az apai örökség képezte. Idősebb Andrássy Gyula európai utazásai során nemzetközi mércével mérten is kiemelkedő festményeket, többek között Turner és Rembrandt alkotásait vásárolta meg. Európai rangú és híru gyűjteményé azonban már fia fejlesztette a kollekción, melynek modernebb karakterét – a magyar anyag mellett – elsősorban a barbizoni festők, Dupré, Millet, Courbet, Diaz de La Peña, Rousseau és Corot festményei határozták meg és bönusként az impresszionistákat Monet egy argenteuil-i tájképe is reprezentálta. A gyűjtemény francia festményeit szinte kivétel nélkül a gróf Fő utcai palotájában helyezték el, a régi mesterek alkotásai és a modern magyar gyűjtemény egy része pedig a család tiszadobi kastélyába került. Andrássy az I. világháború előtt felújíttatta a budai épületet, némileg modernizálta a belső termet és akár a mai múzeumok kurátorai, gondosan válogatva, nemcsak ízléssel, de intellektuális igényességgel, a művek közötti stiláris és egyéb kohéziót figyelembe véve rendezte be termeit és szobáit. Az Érdekes *Ujság* és *A gyűjtő* című folyóiratban fennmaradt fényképek tanúsága szerint Andrássy kifinomult érzékkel illesztette jelentősebb magyar képeit a nemzetközi anyagba, ezzel megmutatva azt is, hogy bizonyos magyar művek méltóképpen állják meg helyüket a legjelentősebb külföldi nagymesterek alkotásai mellett is. A különböző nemzetek művészete a magyar művekkel párosítva sokatmondóan csengett így össze. E törekvés legszebb példája éppen Munkácsy *Naplementé*ének és Turner egy velencei kompozíciójának kivételesen összehangolt párosítása. Talán maga a gróf kérte az Érdekes *Ujság* fotóriporterét is, hogy éppen a nagy szalon fülészékében kapja lencsevégre, háta mögött többek között Munkácsy festményével is, hiszen – bár az ő szerzeménye volt – mégis emlékeztetett apja érdemeire, aki a festő egyik első felfedezője volt.

AZ OEUVE UNIKÁLIS DARABJA

Andrássy a francia remekműveken nevelődött, valódi *connaissanceur* igényességével, kitűnő érzékkel ismerte fel, hogy Munkácsynak ez a festménye – a *Poros út* mellett – az életmű legfelszabadultabb, legoldottabb megfestett darabja, a művész legőszintébb alkotásainak egyik ritka példánya. Nem csupán az akadémius béklyóktól való örömteli szabadulást és a megrendelői elvárások önfelelt negligálását jelképezi ez a festmény, de éppen kendőzetlensége, primér, „ösztönös” megnyilvánulásai révén egyszerűen a festő legmélyebb feláradó intencióinak artisztikus kivetülése is. Az alkotás felszabadult eufóriáját sugárzó kép felszíne alól ugyanakkor finoman előtör a művészi lét általános dilemmáját boncolgató reflexió is, egyszerre utal gyökereire, „a honnan jövök” melankóliájával és ad zsigeri stílus-választ a „merre tartok” festőket belülről marcangoló kérdésére. Nagy valószínűséggel még a festmény születése előtt írta e sorokat Ligeti Antalnak: „A hanyatlás gondolata egy óriás szörnyként áll előtttem, mely néha álmaidat is megzavarja.” Az összezavarodott, kétségek közt órlódó festő 1872-ben barátja, De Marches gróf birtokán öngyilkosságot kísérelt meg, de lelkiállapota néhány hónap elteltével újra a régi volt, élet- és munkakedve visszatért. A pillanatnyi válságból való kilábalásban minden bizonnyal jelentős szerepet játszott barbizoni tanulmányútja, melyet Paál László kollégája és barátja biztatására ejtett meg. „A természet itt felséges, és az életnek olyan patriarchális jellege van, hogy e pillanatban ezer mérföldnyire érzem magam minden civilizált helytől” – írta jegyesének 1873 októberében. Barbizon befelé fordulása, meditatív kontemplációra ösztökélő atmoszférája új impulzusokkal látta el a festőt. Ez fedezhető fel az akkoriban készült, Paál László festményeivel is rokon vonásokat mutató erdőbelsőkn, az *Erdőország két alakka*, az *Erdő belseje alkonyatkor*, a *Fasor*, illetve a *Poros út* című képeken. Utóbbi alkotás egyik változatán, s a most bemutatott *Naplementén* a plein air, sőt az akkoriban kibontakozó impresszionista törekvések stílusjegyeit is felfedezhetjük – az alakítás szabadsága, a gyors, mesterkéletlen formaképzés a spontaneitás, a frissesség érzetével telíti a kompozíciót. Nem tudni, hogy az impresszionisták első, 1874 tavaszán nyílt kiállítását megtekintette-e, de Monet és társainak bizonyos alkotásait talán már korábban is ismerte. Az viszont egészen biztosra vehető, hogy Rembrandt művészetéhez – kinek hatása tárgyalat művünkkel kapcsolatban egyértelműen felmerül – ezekben az években különösen vonzódott.

7. *Turner Velencei részlete*
és Lenbach Női portréja között
Munkácsy Mihály: Naplemente című festménye
az Andrássy palotában, 1914

York-i Magyar Konzulátushoz fordult segítségért, kiknek Laurvik – akkor már a San Franciscói Szépművészeti Múzeum igazgatójaként – azt javasolta, hogy forduljanak Kiss Emil New York-i bankár-hoz, aki már több magyar mű „kiszabadításában” sikerrel járt. Andrássy a jelek szerint megfogadta a tanácsot, hiszen más dokumentumok tanúsága szerint abba sem ment bele, hogy a magyar anyag bizonyos darabjait New York-ban piacra dobják a túlparti szervezők.

A *Magyar Művészet* című folyóirat 1926-os évfolyamának 2. számában viszont arról olvashatunk tudósítást, hogy éppen a magyar képek iránt rajongó bankár, Kiss Emil tulajdonába került a *Naplemente* mellett Szinyei Merse Pál – korábban szintén Andrássy gyűjteményét gazdagító – *Hóolvadás* című főműve is, amely ugyanúgy szerepelt a San Franciscóban rendezett világkiállításon. Valószínűnek tartom azonban, hogy ez az adás-vétel 1926-ban csak megpecsételődött, hiszen Andrássy minden bizonnyal visszakapta volna már 1924-ben e két festményét a többi hazaszállított művel egyetemben. Ennek némileg ellentmond, hogy a *Pesti Napló* 1925. május 3-án megjelent tudósításában, – mely az egy évvel későbbi Philadelphia-i világkiállításra összegyűjtendő, Amerikában őrzött Munkácsy képekről adott hírt, – az áll, hogy bár a 65 (!) Amerikában lévő Munkácsy mű közül Kiss Emilé tekinthető a legnagyobb gyűjteménynek, mégis a 12 művet felsoroló listából ekkor még hiányzott a *Naplemente*. Ettől függetlenül az tűnik valószínűbbnek, hogy az adás-vételről már 1922 után megkezdődtek a tárgyalások, hiszen ekkor még Andrássy reményfosztottan, a később bekövetkezett hazaszállításokban már nem is bízza fordult Kisshez és nem lehet véletlen, hogy éppen a „műmentő” bankárnál landolt az Andrássy gyűjtemény több kimevelt darabja is. A Kiss Emil kollekció, minden idők egyik legjelentősebb Munkácsy gyűjteménye persze ezt követően is tovább gyarapodott, 1928 nyarán a fényűző Riverside-Drive-i Kiss-rezidenciát felkereső Paizs Ödön már tizenhat Munkácsy műről tájékoztatta a *Pesti Napló* olvasóit. A gyűjtő két évvel később bekövetkezett halálát követően a budapesti Szépművészeti Múzeumba került három Munkácsy festmény, de a *Naplemente* s a többi, éppen tucatnyi Munkácsy mű továbbra is New Yorkban maradt. Tárgyalat képünk további sorsáról már jóval kevesebbet tudunk, hiszen a Munkácsy anyag egy része a bankár két leszármazottjához került, illetve a New York-i Publik Library is válogathatott a hagyatékából, de nagy valószínűséggel a legtöbb műhöz hasonlóan, akkor vagy később szintén árverésen értékesítették.

INTERNATIONAL SECTION			
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	404. Kiss Emil	Hungary	405. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	406. Kiss Emil	Hungary	407. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	408. Kiss Emil	Hungary	409. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	410. Kiss Emil	Hungary	411. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	412. Kiss Emil	Hungary	413. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	414. Kiss Emil	Hungary	415. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	416. Kiss Emil	Hungary	417. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	418. Kiss Emil	Hungary	419. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	420. Kiss Emil	Hungary	421. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	422. Kiss Emil	Hungary	423. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	424. Kiss Emil	Hungary	425. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	426. Kiss Emil	Hungary	427. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	428. Kiss Emil	Hungary	429. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	430. Kiss Emil	Hungary	431. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	432. Kiss Emil	Hungary	433. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	434. Kiss Emil	Hungary	435. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	436. Kiss Emil	Hungary	437. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	438. Kiss Emil	Hungary	439. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	440. Kiss Emil	Hungary	441. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	442. Kiss Emil	Hungary	443. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	444. Kiss Emil	Hungary	445. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	446. Kiss Emil	Hungary	447. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	448. Kiss Emil	Hungary	449. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	450. Kiss Emil	Hungary	451. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	452. Kiss Emil	Hungary	453. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	454. Kiss Emil	Hungary	455. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	456. Kiss Emil	Hungary	457. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	458. Kiss Emil	Hungary	459. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	460. Kiss Emil	Hungary	461. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	462. Kiss Emil	Hungary	463. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	464. Kiss Emil	Hungary	465. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	466. Kiss Emil	Hungary	467. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	468. Kiss Emil	Hungary	469. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	470. Kiss Emil	Hungary	471. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	472. Kiss Emil	Hungary	473. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	474. Kiss Emil	Hungary	475. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	476. Kiss Emil	Hungary	477. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	478. Kiss Emil	Hungary	479. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	480. Kiss Emil	Hungary	481. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	482. Kiss Emil	Hungary	483. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	484. Kiss Emil	Hungary	485. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	486. Kiss Emil	Hungary	487. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	488. Kiss Emil	Hungary	489. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	490. Kiss Emil	Hungary	491. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	492. Kiss Emil	Hungary	493. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	494. Kiss Emil	Hungary	495. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	496. Kiss Emil	Hungary	497. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	498. Kiss Emil	Hungary	499. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	500. Kiss Emil	Hungary	501. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	502. Kiss Emil	Hungary	503. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	504. Kiss Emil	Hungary	505. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	506. Kiss Emil	Hungary	507. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	508. Kiss Emil	Hungary	509. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	510. Kiss Emil	Hungary	511. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	512. Kiss Emil	Hungary	513. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	514. Kiss Emil	Hungary	515. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	516. Kiss Emil	Hungary	517. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	518. Kiss Emil	Hungary	519. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	520. Kiss Emil	Hungary	521. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	522. Kiss Emil	Hungary	523. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	524. Kiss Emil	Hungary	525. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	526. Kiss Emil	Hungary	527. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	528. Kiss Emil	Hungary	529. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	530. Kiss Emil	Hungary	531. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	532. Kiss Emil	Hungary	533. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	534. Kiss Emil	Hungary	535. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	536. Kiss Emil	Hungary	537. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	538. Kiss Emil	Hungary	539. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	540. Kiss Emil	Hungary	541. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	542. Kiss Emil	Hungary	543. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	544. Kiss Emil	Hungary	545. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	546. Kiss Emil	Hungary	547. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	548. Kiss Emil	Hungary	549. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	550. Kiss Emil	Hungary	551. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	552. Kiss Emil	Hungary	553. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	554. Kiss Emil	Hungary	555. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	556. Kiss Emil	Hungary	557. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	558. Kiss Emil	Hungary	559. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	560. Kiss Emil	Hungary	561. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	562. Kiss Emil	Hungary	563. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	564. Kiss Emil	Hungary	565. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	566. Kiss Emil	Hungary	567. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	568. Kiss Emil	Hungary	569. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	570. Kiss Emil	Hungary	571. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	572. Kiss Emil	Hungary	573. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	574. Kiss Emil	Hungary	575. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	576. Kiss Emil	Hungary	577. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	578. Kiss Emil	Hungary	579. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	580. Kiss Emil	Hungary	581. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	582. Kiss Emil	Hungary	583. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	584. Kiss Emil	Hungary	585. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	586. Kiss Emil	Hungary	587. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	588. Kiss Emil	Hungary	589. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	590. Kiss Emil	Hungary	591. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	592. Kiss Emil	Hungary	593. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	594. Kiss Emil	Hungary	595. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	596. Kiss Emil	Hungary	597. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	598. Kiss Emil	Hungary	599. Kiss Emil
MAUVANANTONIS, GUYON Hungary	600. Kiss Emil	Hungary	601. Kiss Emil

8. *A „Panama-Pacific International Exposition,*
Post-exhibition” katalógusában a 405. tétel
Munkácsy Mihály: Naplemente című festménye

9. Palace of Fine Arts, San Francisco

1870-ben utazott első alkalommal Hollandiába, ahol Rembrandt mellett Frans Halls festészete gyakorolt rá elementáris hatást, majd közvetlenül a *Naplemente* festése előtt, 1872 nyarán újra az amszterdami Rijksmuseum Rembrandt kollekcióját tanulmányozta.

A kép oldott szín- és formakezelése, érzéki felületalakítása, a dinamikus expresszivitású, lendületes ecsetjárás és a bensőséges tájzsemlélet mindazon hatásokra utal, amelyek ekkoriban

Hollandiában és Barbizonban érték. A mű legartisztikusabb hatását éppen egy Rembrandt kora óta elterjedt technikai megoldással éri el: az izzó vörös bólusz alapozás szinte alágyújt a látványnak. Így a horizont mögött lebukó Nap fényétől felparázsló táj valóban úgy tűnik, mintha belülről izzana. Az egész kompozíciót ez a hol csak felpislákoló, hol izzóan előtörő fény határozza meg, s a lazúrosan felvitt sötétebb színfoltok szinte sehol sem takarják teljes tömörségükkel ezt a belső meleg sugárzást. Munkácsy a kevéssel ért el többet: visszafogottan nyúlt a festékekhez és helyette az alapozás fényét és faktúráját hasznosította bravúrosan. A bólusz – mivel szentképek, ikonok aranyozásának alapozására is szokás használni – óhatatlanul spirituális töltettel hatja át a művet, s ugyanakkor persze felidéződik Millet lélekkel átítatott kompozícióinak hatása is. Mintha a magyar festőre oly nagy hatást gyakorló előd, Millet szavait visszhangozná Munkácsy képe: „Tájképet festve az emberre fogtok gondolni, az embert festve pedig az őt körülvevő tájra”.

Bár a *Naplementén* is felbukkan egy férfialak, a nyáját estére hazaterelő pásztor, de nem ez a szinte észrevétlen maradó – bár szintén bravúros festőiséggel odavetett – motívum a kép fő témája. Sokkal inkább egyfajta rejtett önarckép e táj, a lelki egyensúly, a belső összhang iránti vágy kifejezője, a totalitás, a monumentalitás megragadásának óhaját sugárzó belső vallomás.

A *Naplemente* az életmű egyik legkülönlegesebb, stíluspalettájának egyik legmesszebbre merészkedő darabja, olyan kép, melyet Munkácsy legbelsőbb meggyőződéséből, a maga örömeire alkotott, mellyel nem a műkereskedelem elvárásainak igyekezett megfelelni. Őszinte és minden mesterkéeltséget, affektust levetkező örömfestészet ez!

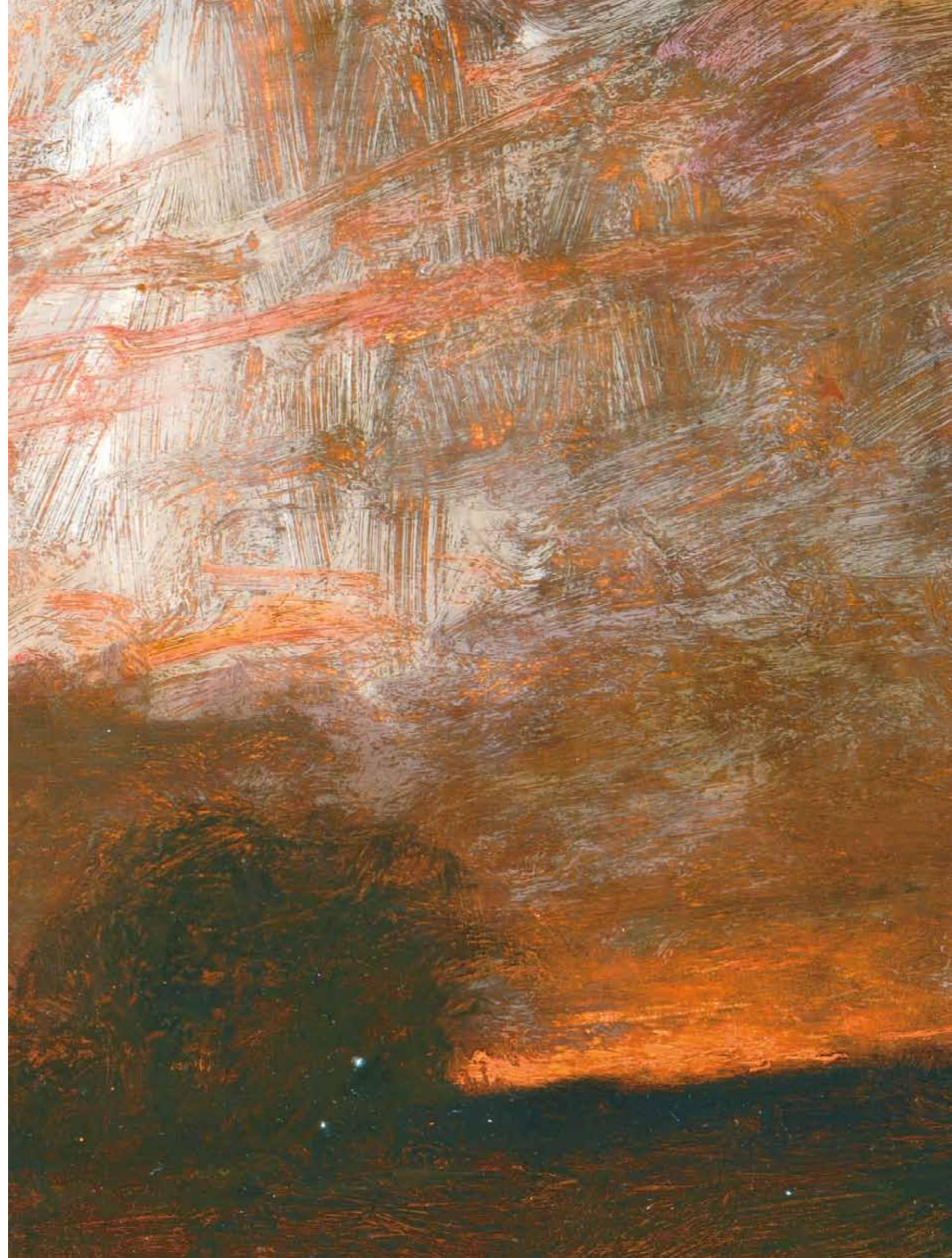
Képeiért egykor francia, angol és amerikai gyűjtők versengtek, biztos megélhetését, anyagi jólétét kollégái bámulattal és irigykedve szemlélték. Hogy ez a kivételes *l'art pour l'art* darab egykoron mégis a legrangosabb műgyűjteményekbe került, az kifejezetten az egykori gyűjtők kifinomult, nemes műértésének volt köszönhető. Mostani eladásakor ez a hagyomány kötelez és remélhető, hogy a kép új büszke tulajdonosa eztán – Andrássy grófhhoz hasonlóan – a szakma és a szélesebb közönség számára is elérhetővé teszi a művet, hogy ne kelljen újabb évtizedeket várni míg újra felbukkan valahol.

A magyar festészet történetében – főleg a franciához mérten – jóval rövidebb és szakadozottabb az a tradíció-lánc, amelyen végigkövethető a művészgenerációk egymásra hatása, kurátorként mégis izgatott vágyakozással képzelek el egy olyan kiállítási szekciót, ahol Munkácsy *Naplementéjére* reflektálva Mednyánszky valamely ihletett tájképe mellett egy ropogós Barcsay mű jelöli ki a hagyomány egymásra épülő, elődökre építkező ívét.

BARKI GERGELY

10. Munkácsy Mihály: Poros út I.
Magyar Nemzeti Bank, Budapest

147

tétel

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Téli táj | *Winter Land*

Olaj, fa | Oil on wood, 25x35 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Mednyánszky

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR

Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft

Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

148

tétel

TÓTH MENYHÉRT (1904-1980)

Tájkép malommal | *Landscape with a Mill*

Olaj, vászon fán | Oil, canvas on wood, 36x51,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Tóth Menyhért

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR

Becsérték: 1 800 000 – 2 400 000 Ft

Estimate: 4 932 – 6 575 EUR

149

t é t e l

BOROMISZA TIBOR (1880-1960)

Téli táj | *Winter Land, 1940*

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 50x70 cm

Jelezve balra fent: rovásírásos jelzés | Signed above left: Runic signature

Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: 1940. II. 15. Boromisza T. és rovásírásos jelzés

Kezdő ár | Starting price: 460 000 Ft | 1 260 EUR

Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft

Estimate: 1 918 – 2 740 EUR

150

t é t e l

NAGY ISTVÁN (1873-1937)

Fák | *Trees*

Pasztell, papír | Pastel on paper, 31,5x45 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Nagy István

Kezdő ár | Starting price: 260 000 Ft | 712 EUR

Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft

Estimate: 1 096 – 1 644 EUR

65 | 151
aukción | t é t e l

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Kilátás a régi Tabánra, 1930-as évek első fele | *View of the old Tabán, first half of the 1930s*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 67,5x60,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Vaszary J.

Kezdő ár | Starting price: 12 000 000 Ft | 32 877 EUR

Becsérték: 18 000 000 – 24 000 000 Ft

Estimate: 49 315 – 65 753 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1935. február, katalógus: 85.

Vaszary János festményei magángyűjteményekben.

Virág Judit Galéria, Budapest, 2015. március 28. – április 25.

Vaszary J.

152 tétel

K. SPÁNYI BÉLA (1852-1914)

Gólyák | Storks

Olaj, vászon | Oil on canvas, 75,5x100,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: K. Spányi B

Kezdő ár | Starting price: 480 000 Ft | 1 315 EUR
Becsérték: 600 000 – 800 000 Ft
Estimate: 1 644 – 2 192 EUR

153 tétel

ISTÓKOVITS KÁLMÁN (1898-1990)

Szentendrei Duna (Duna Szentendrén) | Danube at Szentendre, 1929

Olaj, vászon | Oil on canvas, 100x149 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Istókovits K. 1929

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 4 384 – 5 479 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Istókovits Kálmán festőművész gyűjteményes kiállítása.
Ernst Múzeum, Budapest, 1932. október, 64. tétel (*Duna Szentendrén* címmel)
- | Istókovits Kálmán kiállítása a Nőegyletben, Pécs, 1931. március 2 - 8.

SZINYEI MERSE PÁL (1845-1920)

Holdvilágos táj svájci házzal | *Moonlit Landscape with Swiss House, 1862*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 37x51 cm

Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 8 000 000 Ft | 21 918 EUR

Becsérték: 15 000 000 – 20 000 000 Ft

Estimate: 41 096 – 54 795 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| egykor Szinyei Merse Félix, majd Pál tulajdonában

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER:

| HE 5. In: Hoffmann Edith: Magyar művészeti írárok. Szinyei Merse Pál.

Országos Magyar Képzőművészeti Múzeum, Budapest, 1943.

| 1862/2. Szinyei Merse Pál festményeinek jegyzéke, 181.

In: Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete. Corvina Kiadó, Budapest, 1990.

AUKCIONÁLVA | AUCTIONED:

| BÁV 8. aukció, 117. tétel (1963)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete.

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, Corvina Kiadó, 1990., 209. oldal, 2. kép.

1. Szinyei Merse Pál: A Vezúv kitörése, 1863 magántulajdon

2. Caspar David Friedrich: Holdat nézők, 1830-35 The Pierpont Morgan Library, New York

Az éjszaka művészi ábrázolása a zenében és a képzőművészetekben is a romantika korában vált igazán népszerűvé. Az álomszerű, sejtelmes hangulatú noktürn műfaja a zeneszerzők közül leginkább Chopin, Robert Schumann és Liszt Ferenc nevéhez köthető, a festészetben pedig, bár a romantika idején élte a virágkorát, a 19. század végén megjelenő szimbolistákat ugyancsak foglalkoztatta.¹

Az éjszaka misztériumát, sejtelmes hangulatát megragadó festmények sikeresek és népszerűek voltak ebben az időszakban. A drámai hangulatot gyakran különböző természeti katasztrófákkal, például vulkánkitörés vagy vihar ábrázolásával fokozták, írja a festő monográfiusa, Szinyei Merse Anna. Az erőteljes fények játékaival, a hideg-meleg színek kontrasztjával még intenzívebbé vált az élmény. A kékes-ezüstös, feketeibe hajló színek és az izzó vörösek, sárgák

ellentéte lenyűgöző hatást váltott ki a nézőkből, így különösen az éjszakai tüzet ábrázoló festmények iránt volt a legnagyobb érdeklődés. A drámai hatás a most aukcióra kerülő festményen is érezhető, a ház belsejéből kilobogó, parázsló tűz ellensúlyozza a hideg, sötét tónusokat.

Szinyei Merse Pál legkorábban ismert és datált festményei közé tartozik a *Holdvilágos táj svájci házzal*. A fiatal Szinyei még Nagyváradon élt, és első mestere, Mezey Lajos útmutatása nyomán kezdett el komolyan foglalkozni a festéssel, ekkor még főleg az akkoriban népszerű osztrák festő, Friedrich Gauer mann festményeit tekintette kiindulási alapnak. A festményről az ekkor szintén Nagyváradon tanuló Szinyei bátyja apjuknak írt, német nyelvű levelében is említést tesz.² Varázslatos, misztikus hangulatú alkotás, amely a magyar romantikának is kiemelkedő darabja.

KELEN ANNA

¹ Bővebben lásd: Kitekintés a korszak európai és magyar művészetének rokon törekvéseire. Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, Corvina Kiadó, 1990.
² "Pali schickt zwei Ölgemälde in einer Kiste, aber bittet dieselbe behutsam zu öffnen. Die Bilder sind eines an den Deckel, das zweite an den Boden angeschraubt..." közli: A Majális festője közelről. Szinyei Merse Pál levelezése, önéletrajzai, visszaemlékezései. Akadémia kiadó, Budapest, 1989. 18.

155

tétel

JÁRITZ JÓZSA (1893-1986)

Havas fenyők | *Snowy Pines*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 81,5x120,5 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

156

tétel

NEOGRÁDY LÁSZLÓ (1896-1962)

Havas Tátra | *Snowy Tatra*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 101,5x151 cm
Jelzve balra lent | Signed bottom left: Neogrady László

Kezdő ár | Starting price: 1 400 000 Ft | 3 836 EUR
Becsérték: 2 400 000 – 4 000 000 Ft
Estimate: 6 575 – 10 959 EUR

65 | 157
aukción | tétel

LIGETI ANTAL (1823-1890)

Oázis | *Oasis*, 1885

Olaj, vászon | Oil on canvas, 70,5x112,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Ligeti A. 1885

Kezdő ár | Starting price: 6 500 000 Ft | 17 808 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

65 | 158
aukción | t é t e l

Váza, vízi világ-festéssel, két elefántfejet formázó füllel a Venetian-sorozatból, Zsolnay, 1900
Vase with Aquatic Panorama Paint and two Elephanthead-Handles from the Venetian-Series, Zsolnay, 1900

Keménycserep, a fülek elefántfejeket formázó, ráillesztett díszek, zöld, opak eozinmázzal borítva. Az égboltot márványos, színes grés-mázak idézik meg, a „behelyezett” dekor; a hullámok, halak, vízcseppek mélyített kontúrvonalak között selymes fényű eozinszínnel festettek, savmaratott, magas tűzű mázas alapon.

Magasság | Height: 37 cm, szélesség | width: 21,5 cm

Fazonszám | Form number: 6353

Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott M, 6353

Signed with raised round stamp and impressed M and number of 6353

Kezdő ár | Starting price: 4 400 000 Ft | 12 055 EUR

Becsérték: 6 000 000 – 8 000 000 Ft

Estimate: 16 438 – 21 918 EUR

159

tétel

MÁRFFY ÖDÖN (1878-1959)

Tájkép gomolygó felhőkkel, 1910-es évek | *Landscape with Billowing Clouds, 1910s*

Olaj, karton | Oil on cardboard, 34,5x49 cm
 Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Márffy Ödön

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
 Becsérték: 1 600 000 – 2 400 000 Ft
 Estimate: 4 384 – 6 575 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER:
 5.6.3.4 (*Tájkép gomolygó felhőkkel, Vasúti vágányok, 1910-es évek* címmel)
 In: Rockenbauer Zoltán: Márffy. Életmű-katalógus. Maklár Artworks Kft., Budapest, 2006., 364.

PROVENIENCIA | PROVENANCE:
 egykor Dr. Majthényi László tulajdonában (1958)

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:
 Márffy Ödön festőművész gyűjteményes kiállítása.
 Ernst Múzeum, Budapest, 1958. május 24. – július 6., 4. tétel (*Vasúti vágányok* címmel)

160

tétel

TÓTH MENYHÉRT (1904-1980)

Fehér csendélet | *White Still life*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80,5x60,5 cm
 Jelezve balra lent | Signed bottom left: TM

Kezdő ár | Starting price: 1 800 000 Ft | 4 932 EUR
 Becsérték: 2 500 000 – 4 000 000 Ft
 Estimate: 6 849 – 10 959 EUR

JAN ABRAHAMSZ BEERSTRAATEN (1622-1666)

Téli táj falusi templommal és befagyott kanálissal | *Winter Landscape with Church and Frozen Canal*

Olaj, fa | Oil on wood, 76,5x110,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: AB

Kezdő ár | Starting price: 12 000 000 Ft | 32 877 EUR

Becsérték: 18 000 000 – 24 000 000 Ft

Estimate: 49 315 – 65 753 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Válogatás magyar magángyűjteményekből.

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1981. október – november, 97. kép

Az autonóm téli tájkép a 16. század végére vált rendkívül népszerű és keresett műfajjá a délnémetalföldi területeken. A flamand iskola vívmányai és a kialakult képi toposzok az északra vándorló flamand művészeknek és a nagy számban terjesztett metszeteknek köszönhetően hamar ismertté váltak a holland területeken is.¹ A holland mesterek téli tájképei kompozíciójukban és motívumaikban megőrizték a flamand tájfestészet hagyományait, de a termé-

zeti és épített környezet tanulmányozásának, topografikus igényű rögzítésének, illetve az atmoszférikus és fényhatások megfigyelésének köszönhetően látványosan megújították a tájábrázolást.²

A téli tájképek különösen izgalmas daraboknak számítanak Jan Abrahamz Beerstraten, a neves amszterdami festőfamília legtehetségesebb tagjának életművében.

1. Hendrick Hondius | Jan Wilsen után: *Januarius*, 1614
Museum of Fine Arts, San Francisco

2. Jan Abrahamsz Beerstraten: Sloten templomának látképe télen, 1640-1666
Rijksmuseum, Amszterdam

3. Jan Abrahamsz Beerstraten: Az amszterdami Paalhuis és Nieuwe Brug télen, 1660-1666
Amsterdam Museum, Amszterdam

Beerstraten téli tájai megtalálhatók többek között a New York-i Metropolitan Museum of Art, illetve az amszterdami Rijksmuseum gyűjteményében is. A művész 1653 és 1666 között dokumentálható munkásságában megkapó precizitással ábrázolta Amszterdam és környékének épített környezetét, valamint rendkívüli érdeklődést mutatott a komplex architektúrák megjelenítése iránt. A jégen korcsolyázó, szánkózó vagy a jégkorong ősét, a *kolfot* játszó alakok jellegzetes motívumait Beerstraten innovatív módon gyakran városi környezetbe helyezte. Képeinek igazi témája így az épületek, a befa-

gyott kanális és a téli égbolt fényreflexeinek festői harmóniája.³ Művészettörténeti érdekesség, hogy a most aukcióra kerülő képet Beerstraten egy 1614-ben készült, a tizenkét hónapot ábrázoló metszetsorozat első lapja, a *Januarius* alapján festette.⁴ A szériát a többek között Peter Paul Rubensszel és Jacob Jordaensszel is együttműködő antwerpeni tájképfestő-specialista, Jan Wildens rajzai alapján metszették.⁵ Wildens hónap-sorozatán egyedül a *Januarius* esetében azonosítható a jelenet helyszíne: a háttérben Antwerpen sziluettje rajzolódik ki, a falu pedig feltételezhe-

tően a közeli Oosterweel.⁶ Beerstraten festményének horizontján szintén Antwerpen látképe sejlik fel, azonban a művész a gótikus templom megfestésénél összetettebb és látványosabb architektúrát ábrázolt. A festményen ezúttal is szürkés-kékes felhőkkel borított égbolt atmoszférát érzékeltető festőisége, a jég, illetve a behavazott táj tónusbeli gazdagsága és az építészeti részletekre irányuló koncentrált figyelem együttes jelenléte figyelhető meg. A vélhetően utólagosan elhelyezett szignó ellenére a színezés és fénykezelés sajátosságai egyértelműen bizonyítják Beerstraten szerzőségét.⁷

SODICS DOMINIKA

1 van Suchtelen, Ariane (ed. by): *Holland Frozen in Time. The Dutch Winter Landscape in the Golden Age*. Zwolle, 2001. 50-51.

2 Ember Ildikó: A holland táj ezer arca. In: *Rembrandt és a holland arany évszázad festészete*. Szerk.: u.a. Budapest, 2014. 484-485.

3 van Suchtelen, Ariane (ed. by): *Holland Frozen in Time. The Dutch Winter Landscape in the Golden Age*. Zwolle, 2001. 65. Wheelock Jr., Arthur K., van Suchtelen, Ariane (ed. by): *Dutch Cityscapes of the Golden Age*. The Hague, Washington, Zwolle, 2008. 52.

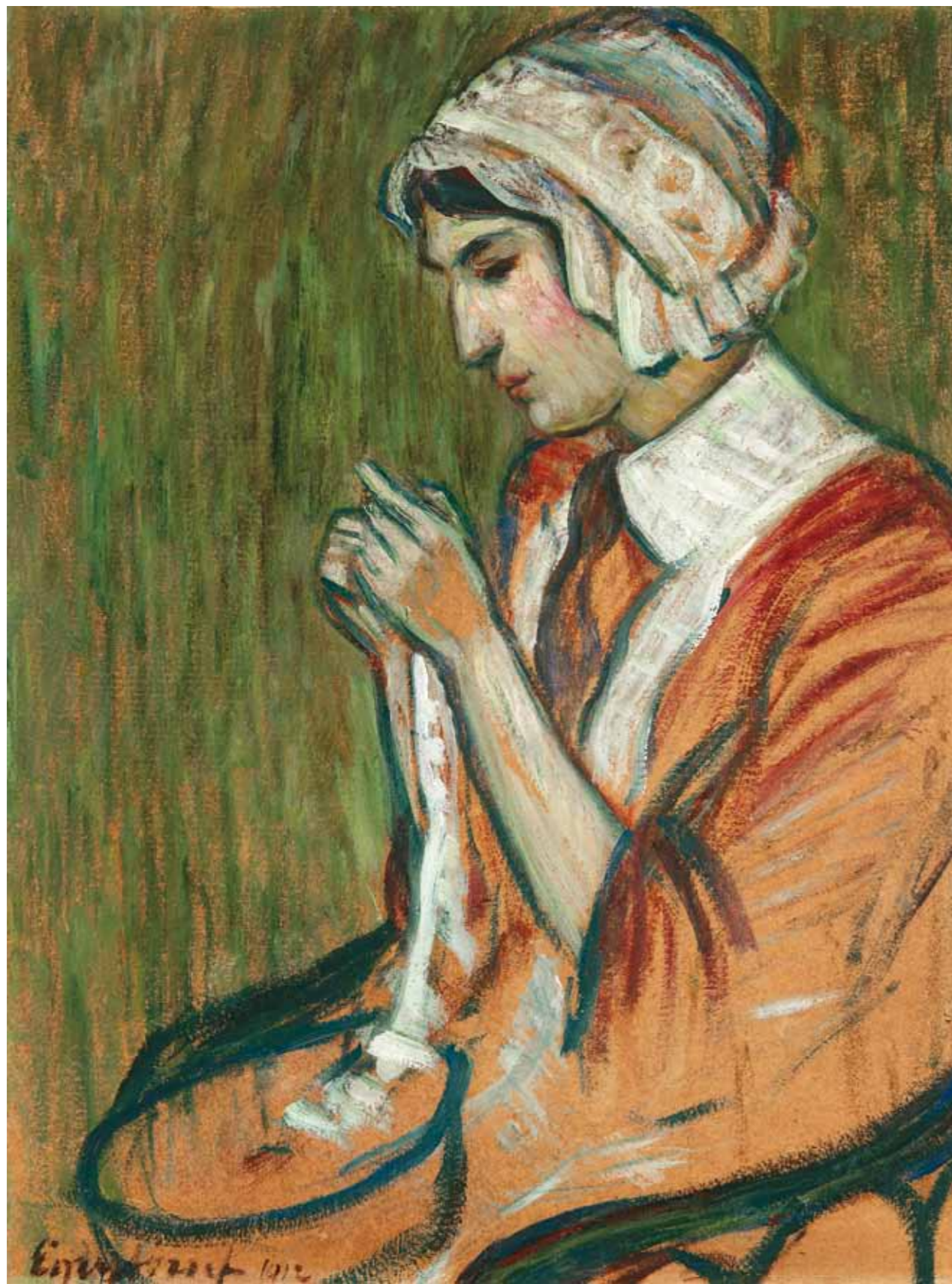
4 H. A. J. Hos: J. Wildens inv. J. Beerstraten pinx. *Oud Holland*. Vol 76. (1961) 208.

5 Adler, Wolfgang: *Jan Wildens. Der Landschaftsmitarbeiter des Rubens*. Fridingen, 1980.

6 H. A. J. Hos: J. Wildens inv. J. Beerstraten pinx. *Oud Holland*. Vol 76. (1961) 208.

7 Ember Ildikó: Beerstraten, Jan Abrahamsz: Téli táj falusi templommal és befagyott kanállal. In: *Válogatás magyar magángyűjteményekből*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1981. október-november, 80. oldal

162
t é t e l

EGRY JÓZSEF (1883-1951)

Horgoló lány | Crocheting Girl, 1912

Olaj, papírlemez | Oil on paperboard, 60x44 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Egrý József 1912

Kezdő ár | Starting price: 2 000 000 Ft | 5 479 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

163
t é t e l

KOSZTA JÓZSEF (1861-1949)

Lány tyúkkal | Girl with Hen

Olaj, vászon papírlemezen | Oil, canvas on paperboard, 60x51 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Koszta

Kezdő ár | Starting price: 2 800 000 Ft | 7 671 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

PAÁL LÁSZLÓ (1846-1879)

Úton | *On the Road*

Olaj, fa | Oil on wood, 71x110,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: L. Paál

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft | 20 548 EUR

Beccsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft

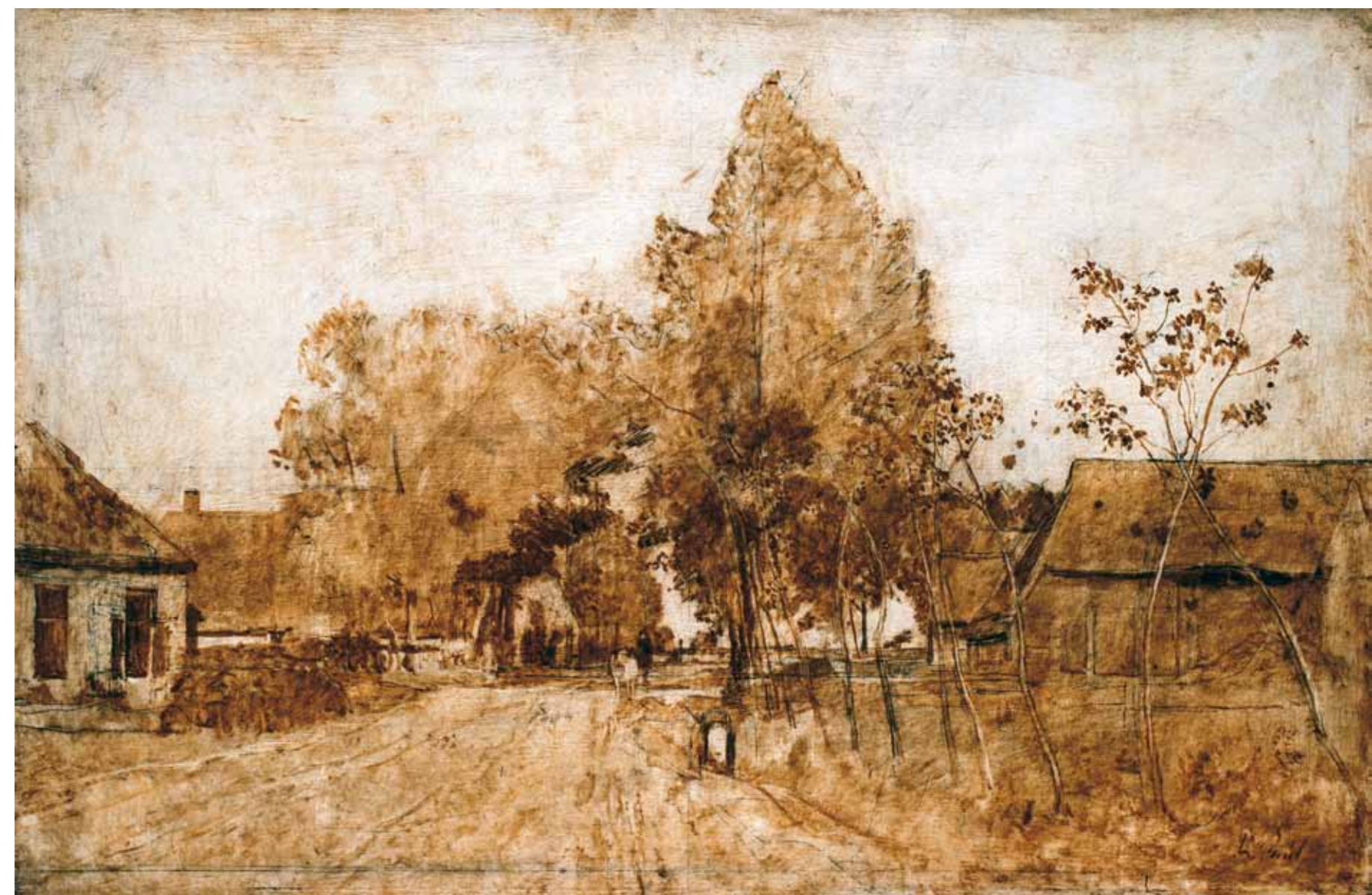
Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

Paál László munkásságának feldolgozása csak az 1920-as években vált teljessé a magyar művészettörténet-írásban. A folyamatot elsősorban a „kalandos” sorsú életmű töredékessége nehezítette: az elárverezett hagyaték szétszóródása, valamint az 1902-ben, a Nemzeti Szalonban megteendő kollekción alaposan megnehezítette az oeuvre feldolgozását. Paál alkotásainak fokozatos hazaáramlása csak a 1920-as évek tette lehetővé a pályakép egyes részleteinek egymáshoz illesztését. Ezt segítette elő az 1925-ös életmű-kiállítás az Ernst Múzeumban, valamint Lázár Béla 1929-es monográfiájának

megjelenése is. Valójában csak ekkor váltak egyértelműen láthatóvá azok a hatások, törekvések és eredmények, melyek alapvetően jellemezték Paál festészetének alakulását a bécsi tanulóévektől egészen a barbizoni kiteljesedésig. Az életmű fejlődésvonalának talán egyik legfontosabb epizódja Paál 1870-1871-ben tett két belgiumi és hollandiai tanulmányútja volt. Ezt az időszakot hűvösebb, tárgyilagosabb realizmus jellemzi, mint a későbbi barbizoni tájképeket, de a Hollandiában készült képei már túlmutatnak a bécsi tanulóévek akadémikus alapvetésein. Paál festményei talán leginkább Mészöly Géza vagy

az osztrák barát, Eugene Jettel, paysage-intime tájrészleteinek stílusát idézik ebben az időszakban. Alkotásai ugyan még őrzik a pályakezdés rajzos mesélőkedvét, de jól látható, ahogy a finom részleteket nagyobb, egységes szín-, -folt-hatások alá rendezi a művész.

Képeinek igazi erőit ekkor már a színkomponálás adja, mely néhány év múlva a barbizoni képek igazi értékeit is jelenti majd. Talán ezért sem véletlen, hogy a 20. század elejének legjelentősebb hazai gyűjteményeiben azonos arányban képviselték a holland és a barbizoni alkotások Paál művészetét.

1. Meindert Hobbema: *Átutazók*, 1665
Jean Paul Getty Museum, Los Angeles

2. Salomon van Ruysdael: *Falurészlet*, 1655
Rijksmuseum, Amsterdam

3. Paál László képei az Nemzeti Szalon 1902-es kiállításán a tűzvész követően

A holland tanulmányút köré csoportosítható tárgy-együttes tökéletesen bizonyítja, hogy Paál piktúrájának kiteljesedésében milyen óriási szerepet játszott a 17. századi németalföldi tájképfestészet. A művész két ízben is áttanulmányozta Amsterdam, Haarlem, Hága múzeumait. „Mielőtt Beilenben letelepedtek (Paál és Jettel – K.G.) végigjárták a holland múzeumokat [...] Csak Ruysdael és Hobbema intim tája értették meg velük a francia barbizoni mestereket, akikkel útközből, de már előbb Münchenben, Bécsben, műkereskedőknél itt-ott találkoztak. Csakis ilyen benyomásokkal

gazdagodva érthetjük meg gyors fejlődését, a bécsi akadémiai tanítással való végleges szakítást.” – írta Lázár Béla 1929-ben.

A művész vonzalmát a holland tájképfestészethez pedig mi sem bizonyítja jobban, minthogy a neves gyűjtő J. S. Forbes meghívására tett londoni látogatás során – Constable mellett – főként Hobbema festészete ragadta meg Paál képzeletét. Paál leginkább a vászon felületének egységes kezelését leste el a hollandoktól. A bécsi Akadémia rajzos modora, valamint az erőteljes lokális színek helyett, egységes fény-

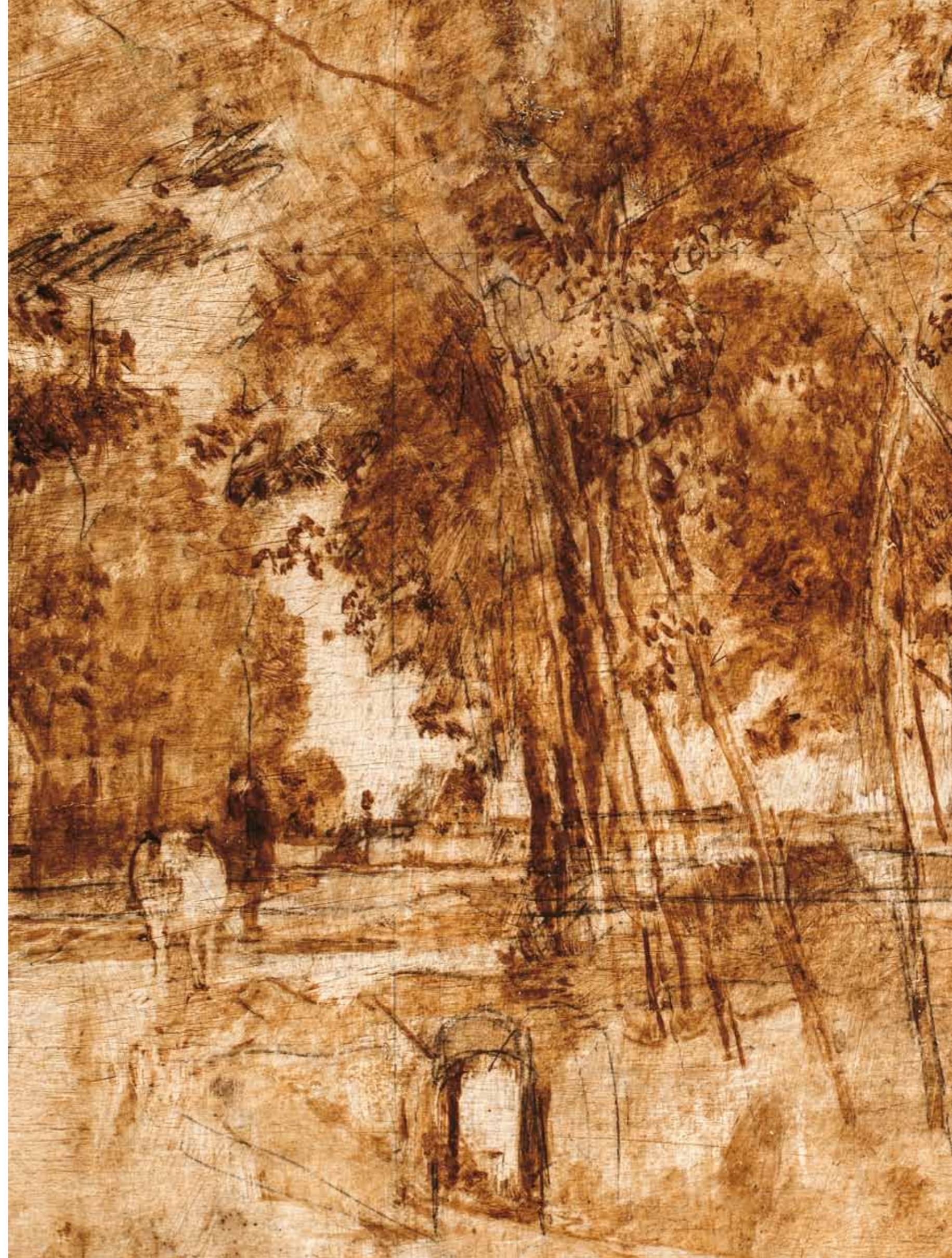
hatásokat alkalmazott 1870 környékén készült tájképein. Tónusegységet teremt képein, s lefokozott színharmóniákat használt. Ezt a célt szolgálja képkompozícióinak erőteljes átalakítása is.

A festmény előterét szinte teljes egészében megnyitja a művész egy tisztás, vagy a természeti látvány mélyébe tartó út motívumával. Ez a képszerkezet kedvez a foltszerű színhasználatnak, melyet a képek staffázsfigurái, valamint a fák, és házak alkotta tájelemek finom ritmikájával tagolt a festő.

KASZÁS GÁBOR

4. Paál László: Naplemente, 1870-1891 körül
Közl: Lázár Béla: Paál László élete és művészete. Fränklin-Társulat, Budapest, 1929

165

tétel

SCHUBERT ERNŐ (1903-1960)

Csendélet gyümölcsfaággal, 1930 körül | *Still life with a Fruit-tree Branch, around 1930*

Gouache, karton | Gouache on cardboard, 30x36,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Schubert

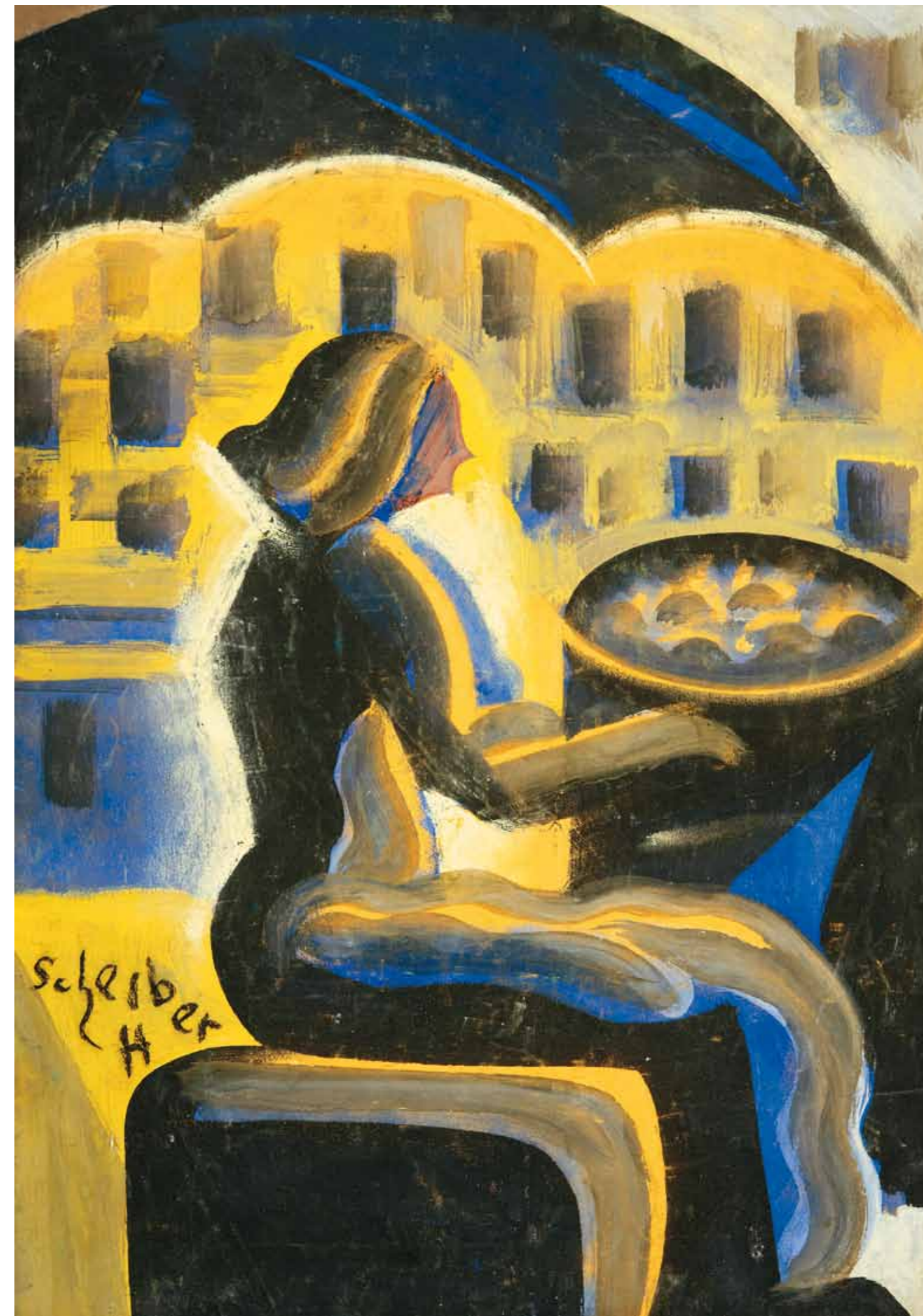
Kezdő ár | Starting price: 600 000 Ft | 1 644 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimate: 2 192 – 3 288 EUR

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

• Schubert Ernő gyűjteményes kiállítása, Tamás Galéria, Budapest, 1932. Április

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

• Párizs – Budapest. Kaszás Gábor, Szeredi Merse Pál, Virág Judit Galéria, 2017., 101.

166

tétel

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Gesztenyesütő | *Roasting Chestnuts*

Gouache, pasztell, papír | Gouache, pastel on paper, 48x32,5 cm
Jelezve balra középen | Signed left in the middle: Scheiber H.

Kezdő ár | Starting price: 850 000 Ft | 2 329 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 000 000 Ft
Estimate: 4 110 – 5 479 EUR

167

t é t e l

NAGY OSZKÁR (1883-1965)

Zazar-híd télen | *Sasar-bridge at Winter*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 70x76,5 cm
Jelezve balra fent | Signed above left: Nagy Oszkár

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

168

t é t e l

KÁDÁR GÉZA (1878-1952)

Téli Nagybánya | *Nagybánya (Baia Mare) at Winter, 1916*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 70x80 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: NB Kádár Géza 1916

Kezdő ár | Starting price: 2 400 000 Ft | 6 575 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

65 | 169
aukción | tétel

BATTHYÁNY GYULA (1887-1959)

Álom | Dream

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80x100,5 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: Batthyány

Kezdő ár | Starting price: 7 500 000 Ft | 20 548 EUR

Becsérték: 12 000 000 – 18 000 000 Ft

Estimate: 32 877 – 49 315 EUR

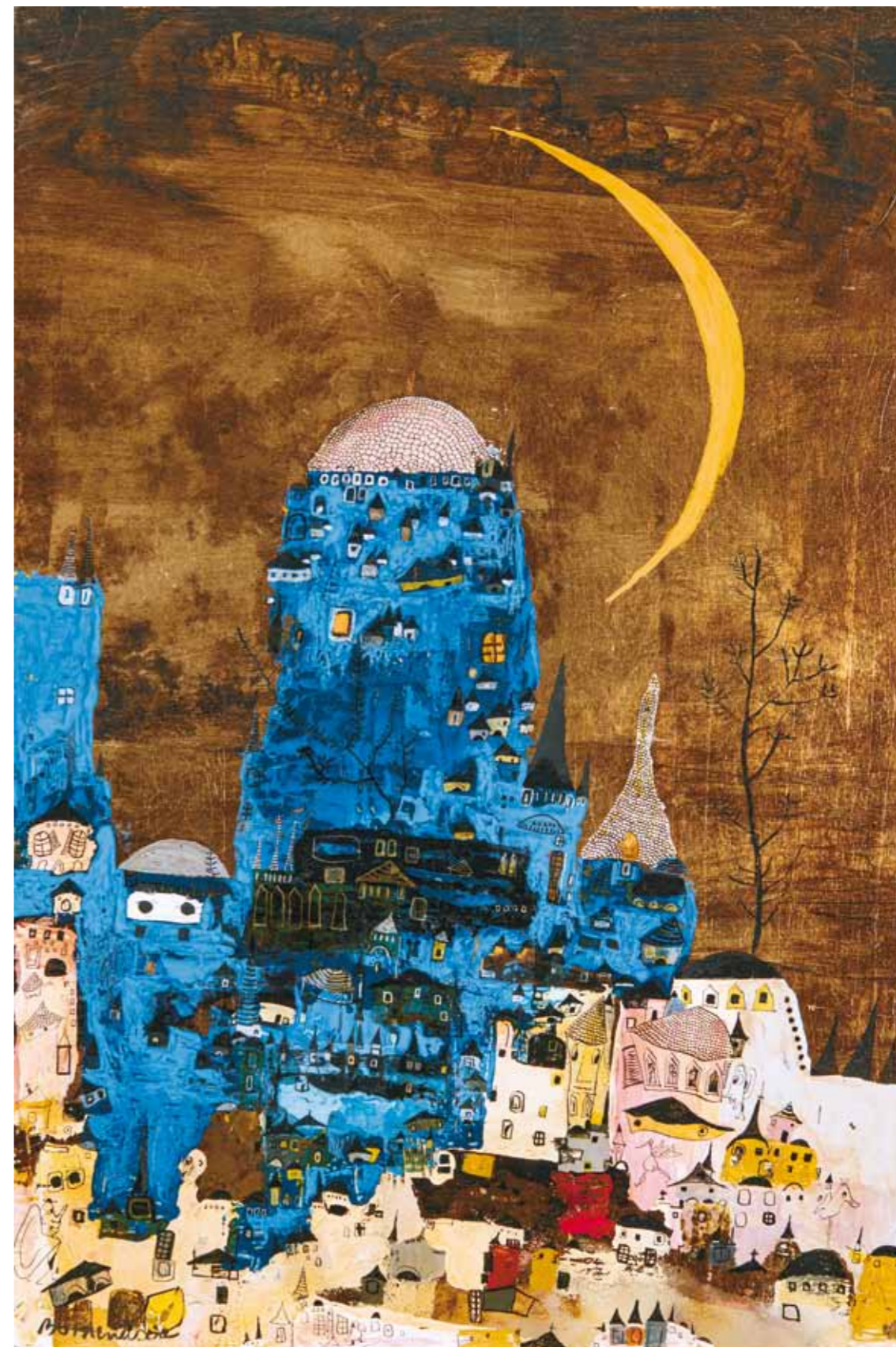
170
t é t e l

TÓTH MENYHÉRT (1904-1980)

Csendélet | *Still life*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 38,5x27 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: TM

Kezdő ár | Starting price: 950 000 Ft | 2 603 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

171
t é t e l

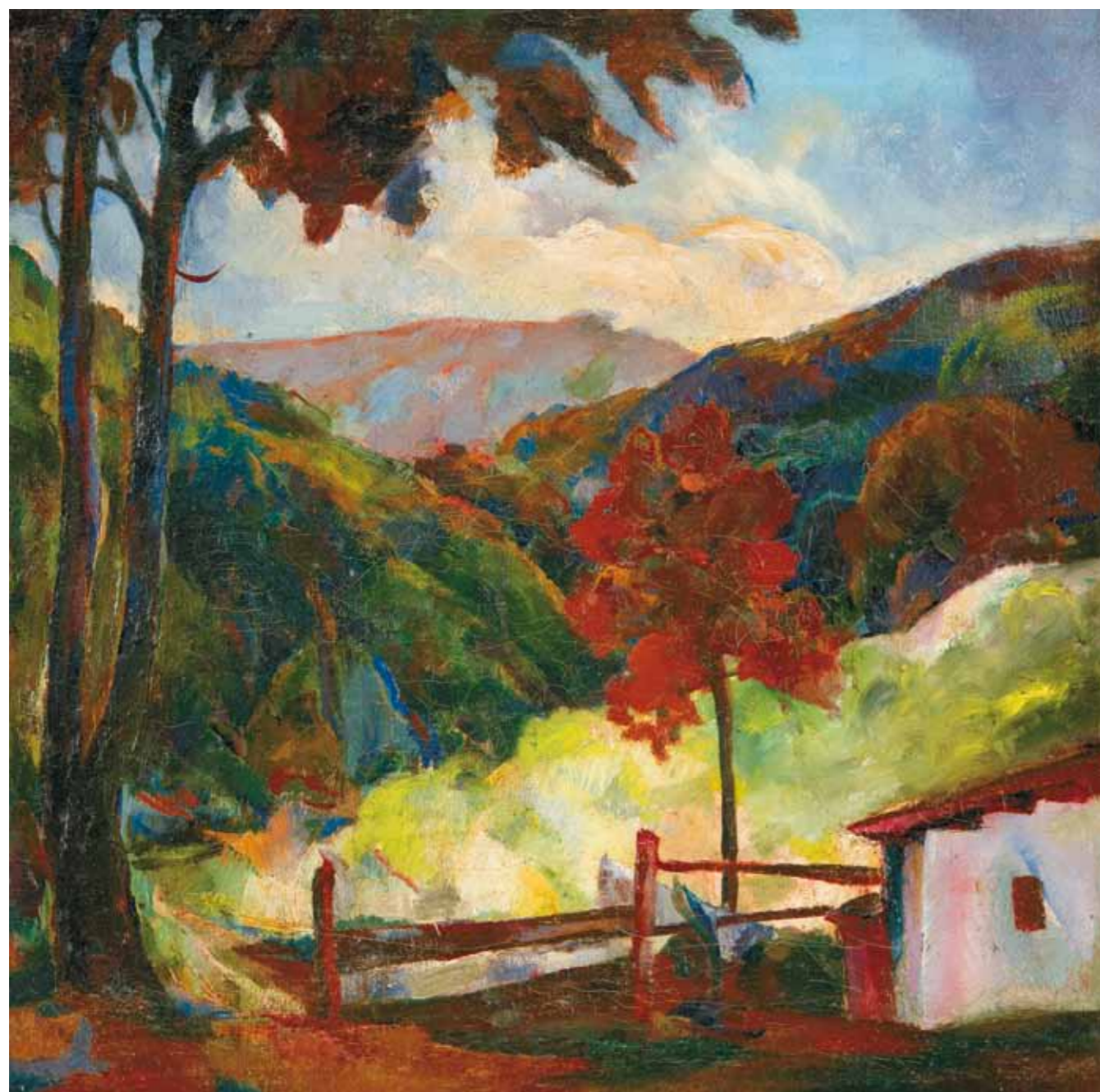
BORNEMISZA LÁSZLÓ (1910-1995)

Skandináv táj II. | *Scandinavian Landscape II., 1974*

Olaj, farost | Oil on wood-fibre, 59,5x40 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Bornemisza

Kezdő ár | Starting price: 550 000 Ft | 1 507 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimate: 2 192 – 3 288 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:
Bornemisza László kiállítása. Rudnay Terem, Eger, 1974. március 14-30.

172 tétel

FONÓ LAJOS (1889-1951)

Zugliget

Olaj, vászon | Oil on canvas, 61x60,5 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 400 000 Ft
Estimate: 4 932 – 6 575 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| A Munkácsy-céh első kiállítása.
Nemzeti Szalon, Budapest, 1928. november, 160. tétel (*Zugligeti táj* címmel)

173 tétel

NAGY ISTVÁN (1873-1937)

A Horgas út Mindszerten | *Road to Horgas in Mindszent, 1909*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 42,5x59,5 cm
Jelzve jobbra lent | Signed bottom right: Nagy István 1909

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 400 000 Ft
Estimate: 4 932 – 6 575 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Nagy István. Kieselbach Tamás (szerk.), Kieselbach Galéria Kereskedelmi Kft., Budapest, 2019., 300. oldal

65 | 174
aukción | t é t e l

KOSZTA JÓZSEF (1861-1949)

Virágcsendélet | Still life with Flowers

Olaj, vászon falemezen | Oil, canvas on woodboard, 54x41 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 3 600 000 Ft | 9 863 EUR

Becsérték: 5 000 000 – 7 000 000 Ft

Estimate: 13 699 – 19 178 EUR

175
t é t e l

KERNSTOK KÁROLY (1873-1940)

Párizsi nő kalapban | *Parisian Woman in a Hat, 1895*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 60x50 cm

Jelezve jobbra középen: K.K. Paris 95 | Signed right in the middle: K.K. Paris 95

Kezdő ár | Starting price: 750 000 Ft | 2 055 EUR

Becsérték: 1 000 000 – 2 000 000 Ft

Estimate: 2 740 – 5 479 EUR

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

| Kernstock Károly retrospektív kiállítása.

Művészház, Budapest, 1911. november – december, 18. oldal (*Arckép, 1895, Páris címen*)

176
t é t e l

HÁRY GYULA (1864-1946)

Venezia (Galambetetés a velencei San Marco téren) |

Venice (Feeding Pigeons at the Saint Mark Square in Venice), 1901

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80,5x100,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Venezia 1901 Háry Gy.

Kezdő ár | Starting price: 1 800 000 Ft | 4 932 EUR

Becsérték: 2 500 000 – 3 000 000 Ft

Estimate: 6 849 – 8 219 EUR

177
t é t e l

VEDRES MÁRK (1870-1961)

Akt | *Nude*

Öntött, patinázott bronz, márvány talapzaton | Casted, patinated bronze on marble base
Magasság | Height: 26 cm
Jelzés | Signed: Vedres Márk

Kezdő ár | Starting price: 480 000 Ft | 1 315 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimate: 1 918 – 2 740 EUR

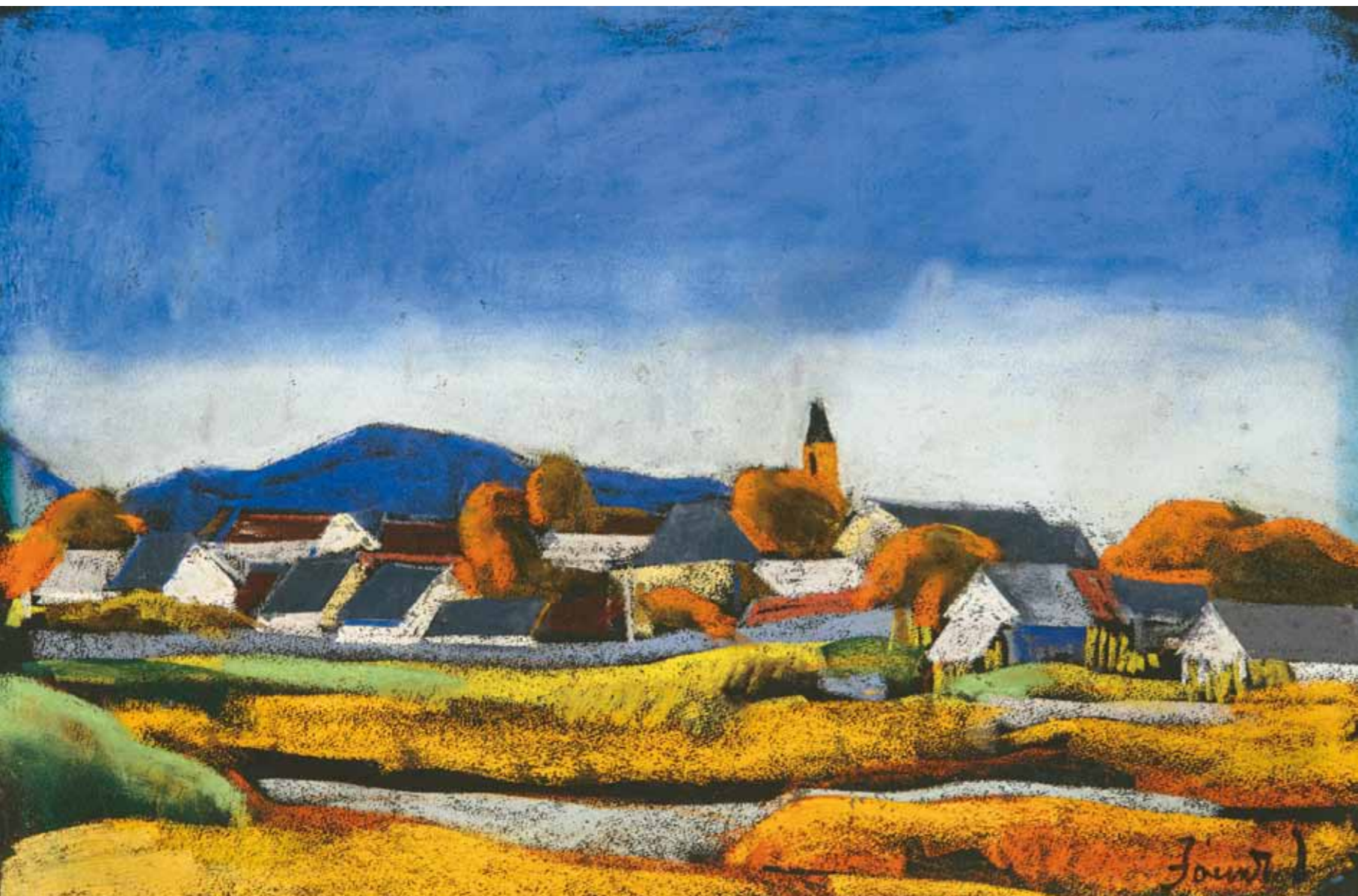
178
t é t e l

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND (1884-1975)

Merengő nő | *Women Contemplating*

Márvány | Marble
Magasság | Height: 35 cm
Jelezve talapzaton | Signed the base: K. Stróbl

Kezdő ár | Starting price: 2 600 000 Ft | 8 254 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 7 000 000 Ft
Estimate: 10 959 – 19 178 EUR

179

tétel

JÁNDI DÁVID (1893-1944)

Látkép : Panorama

Pasztell, papír : Pastel on paper, 32x47,5 cm
Jelezve jobbra lent : Signed bottom right: Jándi D.

Kezdő ár : Starting price: 380 000 Ft : 1 041 EUR
Becsérték: 500 000 – 700 000 Ft
Estimate: 1 370 – 1 918 EUR

180

tétel

NAGY OSZKÁR (1883-1965)

Szentháromság templom Nagybányán : Trinity Church in Nagybánya (Baia Mare)

Olaj, vászon : Oil on canvas, 57,5x78 cm
Jelezve jobbra lent : Signed bottom right: Nagy Oszkár

Kezdő ár : Starting price: 1 200 000 Ft : 3 288 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 400 000 Ft
Estimate: 4 384 – 6 575 EUR

181

tétel

IVÁNYI GRÜNWARD BÉLA (1867-1940)

Kecskeméti park | *Park in Kecskemét*

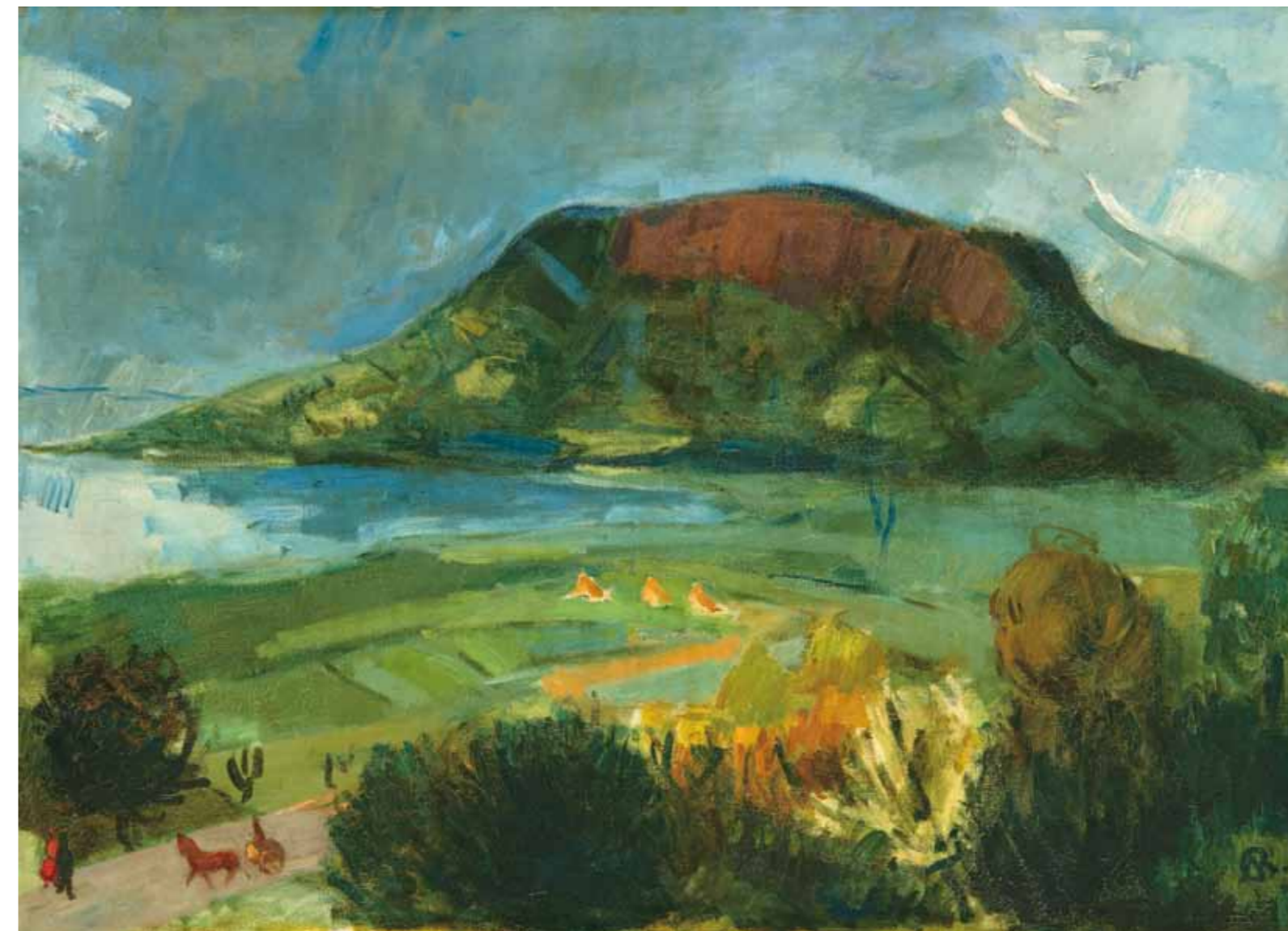
Olaj, vászon | Oil on canvas, 55x70 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Grünwald Béla, Kecskemét

Kezdő ár | Starting price: 800 000 Ft | 2 192 EUR

Becsérték: 1 500 000 – 2 000 000 Ft

Estimate: 4 110 – 5 479 EUR

182

tétel

BERNÁTH AURÉL (1895-1982)

Badacsony, 1940

Olaj, vászon | Oil on canvas, 80x110,5 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: BA

Kezdő ár | Starting price: 3 200 000 Ft | 8 767 EUR

Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft

Estimate: 10 959 – 16 438 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: 1940/24

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| egykor Dr. Kalós Sándor tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Őszi Tárlat. Nemzeti Szalon, Budapest, 1940. október, katalógus: 15. (*Badacsonyvidék* címen)
- | K.U.T. Képzőművészek Új Társaságának Katalógusa.
- | Nemzeti Szalon, Budapest, 1940. november 3 – 17., 25. tétel
- | Bernáth Aurél újabb képeinek és Rippl-Rónai József (1861-1927) válogatott műveinek kiállítása. Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete, Budapest, 1942. január 18. – február 2., 31. tétel
- | Bernáth Aurél festőművész gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1956., 15. oldal
- | Bernáth Aurél gyűjteményes kiállítása. Művészeti Akadémia, Moszkva, 1975. (A kiállítás katalógusában az 1940-es évnél, 12. oldal).

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- | Bernáth Aurél gyűjteményes kiállítása. Budapesti Történelmi Múzeum-Vármúzeum, Budapest, 1972., 35. oldal, katalógus: 42.
- | Bernáth Aurél festőművész kiállítása. Tihanyi Múzeum, Tihany, 1977., reprodukálva a kiállítás katalógusában: 16. kép

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- | Rum Attila (szerk.): Küldj egy kis optimizmust! Bernáth Aurél levelei Fruchter Lajoshoz (1930-1952). Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Budapest, 2009., 165. kép

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Árkádia, 1917 körül | *Arcadia, around 1917*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 86,5x80,5 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 8 500 000 Ft | 23 288 EUR

Becsérték: 16 000 000 – 24 000 000 Ft

Estimate: 43 836 – 65 753 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Kőhid. Kádár Béla (1877-1956) festőművész kiállítása.

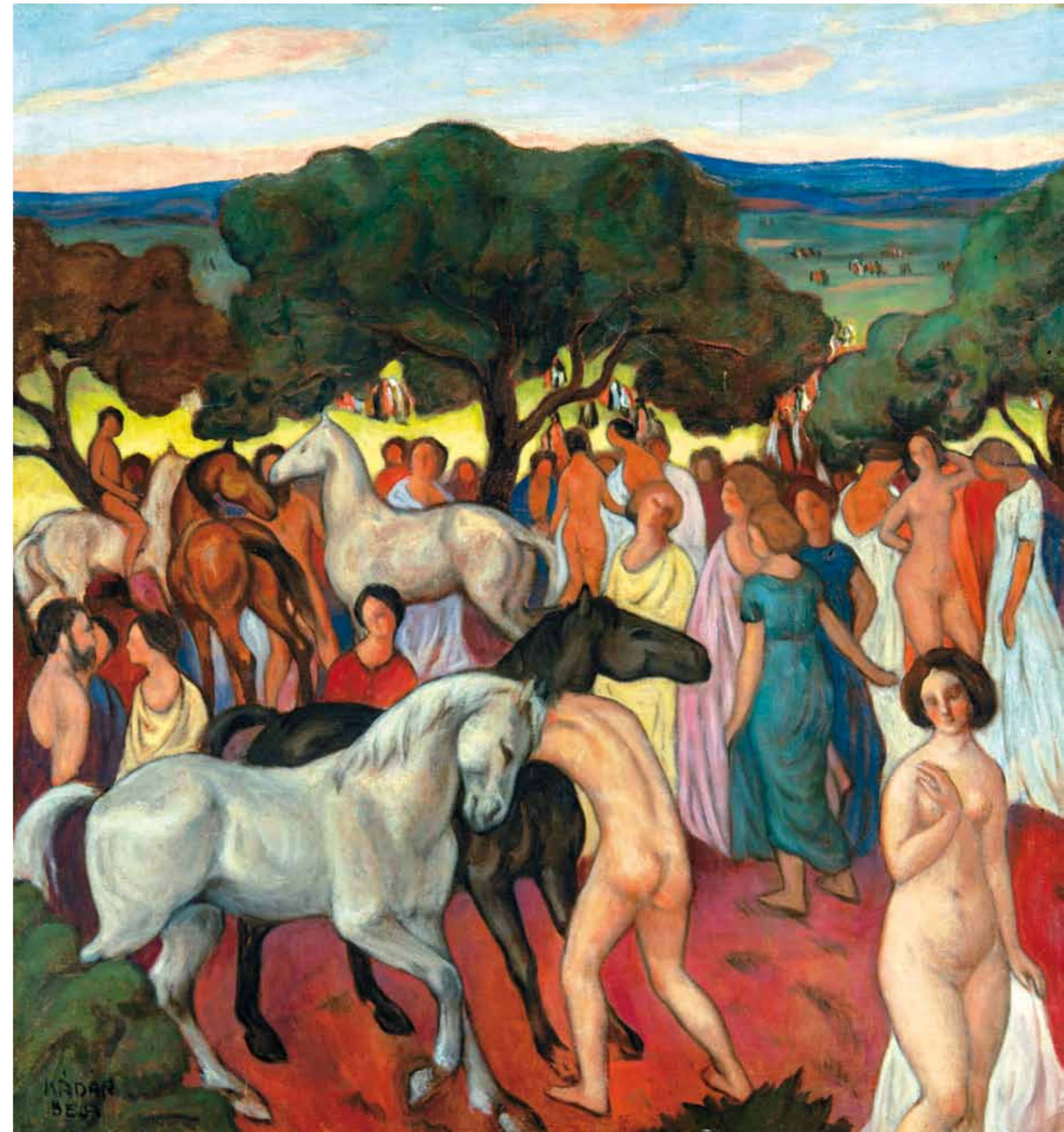
Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár, 2017. október 15. - 2018. január 14., katalógus: 8.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Melankolikus utazás. Kádár Béla. Szerk: Gergely Mariann.

Mű-Terem Galéria, Budapest, 2002., katalógus: 28. (*Tömegjelenet tájban, lovakkal, Leányvásár* címen)

KÁDÁR
BÉLA

65 | 184
aukción | tétel

MOLNÁR C. PÁL (1894-1981)

Szent Család | The Holy Family, 1933

Olaj, fa | Oil on wood, 150x125,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: MCP 1933

Kezdő ár | Starting price: 6 000 000 Ft | 16 438 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

Molnár C. Pál festőművész gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1934. január, 43. tétel (Szent Család I), vagy 52. tétel (Szent Család II) vagy 132. tétel (Szent Család címmel)

185

Itétel

Bevésett vonalrajzos váza, virágos díszítéssel, Zsolnay, 1903 | Vase with Engraved Flower Motifs, Zsolnay, 1903

TERV | DESIGN BY: APÁTI ABT SÁNDOR, 1903

Keménycserep, mélyített, aranyozott kontúrvonalak közötti geometrikus díszítéssel, magas tűzű mázon színes eoziinfestéssel.

Fazonszám | Form number: 7179

Magasság | Height: 24,5 cm, szélesség | width: 21,5 cm

Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 7179, 50, 36 számok |

Signed with raised round stamp and impressed numbers of 7179, 50, 36

Kezdő ár | Starting price: 1 000 000 Ft | 2 740 EUR

Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft

Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

PÁRDARABJA REPRODUKÁLVA | PENDANT REPRODUCED:

| Csenkey Éva, Gyugyi László, Hárs Éva: Zsolnay a nagyvilágból. Gyugyi László gyűjteménye, Helikon Kiadó, 2006., 485. ábra

186

Itétel

Grés kancsó, bogyós gyümölcscsel, Zsolnay, 1903 | Grés Pitcher with Berries, Zsolnay, 1903

TERV | DESIGN BY: APÁTI ABT SÁNDOR

Grés, lapos reliefmintával. A transzparens, színtelen, savmaratott alapon transzparens, zöld eoziinfestés.

Fazonszám | Form number: 7150

Magasság | Height 23 cm, szélesség | width: 16,5 cm

Jelzés: domború körpecsét és masszába nyomott 7150 szám | Signed with raised round stamp and impressed number of 7150

Kezdő ár | Starting price: 1 600 000 Ft | 4 384 EUR

Becsérték: 2 400 000 – 3 000 000 Ft

Estimate: 6 575 – 8 219 EUR

187
tétel

SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Leány portré | *Portrait of a Young Girl*, 1928

Gouache, pasztell, papír | Gouache, pastel on paper, 37x28 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Schönberger A. 1928

Kezdő ár | Starting price: 460 000 Ft | 1 260 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimate: 1 918 – 2 740 EUR

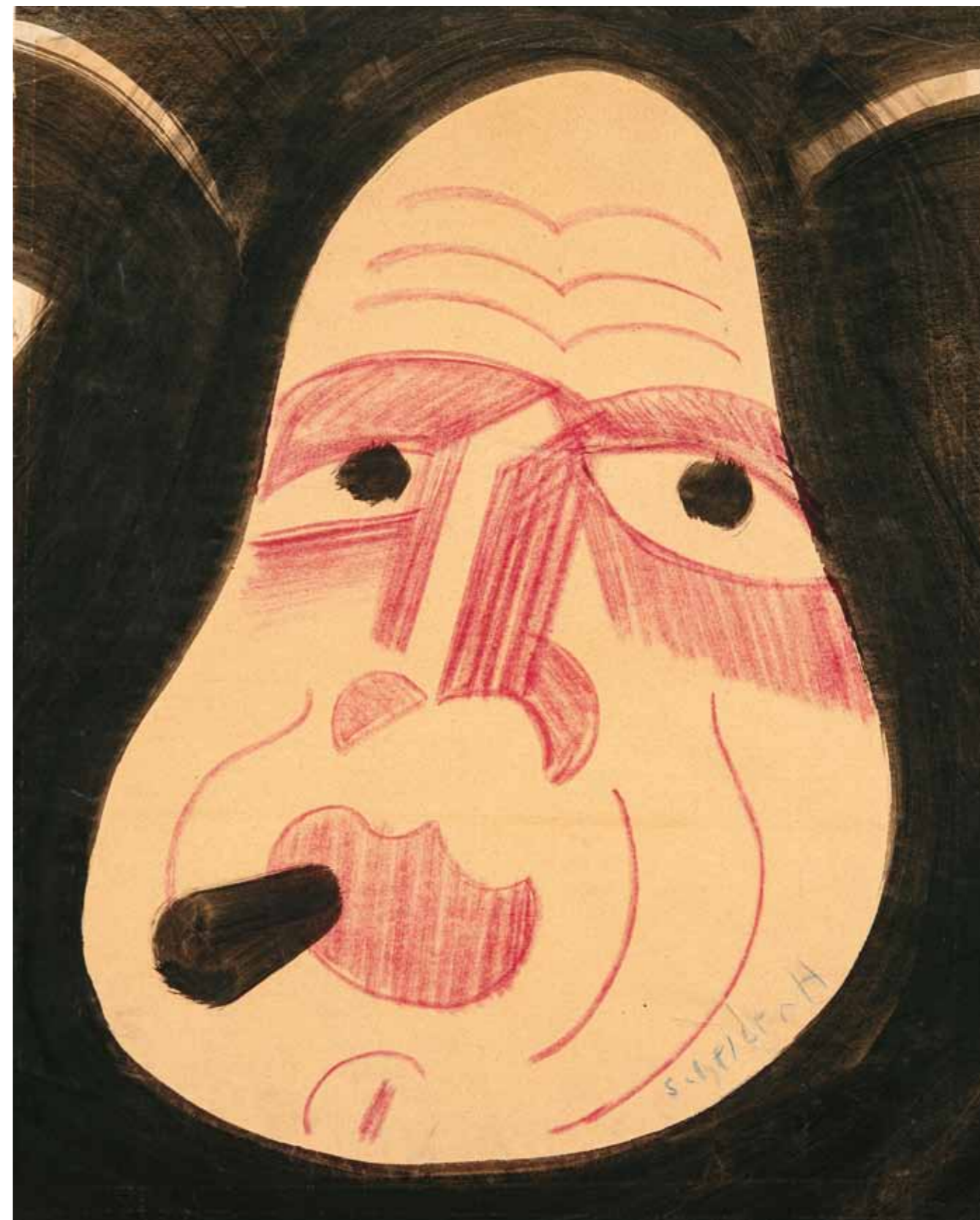
188
tétel

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Szivarozó önarckép | *Self portrait with a Cigar*

Tus, kréta, papír | Ink, crayon on paper, 41x33 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Scheiber H

Kezdő ár | Starting price: 1 200 000 Ft | 3 288 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimate: 5 479 – 8 219 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

- Inter Art Galerie, Basel
- majd Paul Kövesdy (New York) tulajdonában

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

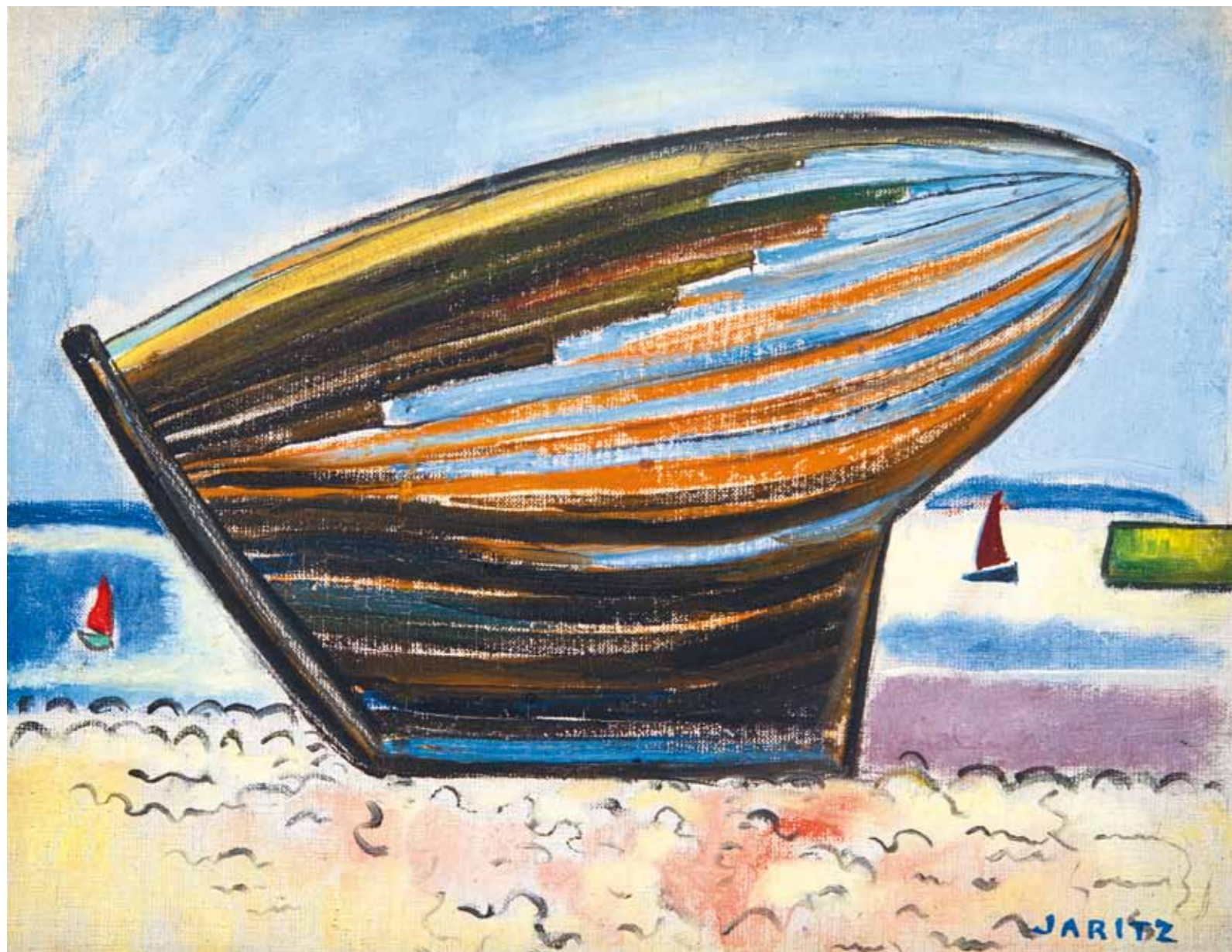
- Hugo Scheiber – Futurism in Vienna & Berlin 1919-1939.
Kövesdy Gallery, New York, 1986. április 2. – június 29., katalógus: szám nélkül

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- Hugo Scheiber. *Leben und werk*. Edition Inter Art Galeria, Basel, 1982.
oldalszám nélkül (*Selbst mit Cigarre* címmel)

Kövesdy Pál new yorki lakásában, 1980-as évek. Jobbra a falon a most aukcióra kerülő festmény

189

tétel

JÁRITZ JÓZSA (1893-1986)

Barka a tengerparton | *Barque on the Beach, 1927*

Olaj, vászon papírlemezen | Oil, canvas on paperboard, 27x35 cm
Jelezve jobbra lent: Jaritz | Signed bottom right: Jaritz

Kezdő ár | Starting price: 600 000 Ft | 1 644 EUR

Becsérték: 800 000 – 1 000 000 Ft

Estimate: 2 192 – 2 740 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

Járity Józsa festőművész kiállítása.

MOM Művelődési Ház, Budapest, 1965., 1. tétel (*Barka* címmel)

190

tétel

SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Vitorlás | *Sailboat*

Gouache, pasztell, papír | Gouache, pastel on paper, 56x44 cm
Jelezve jobbra lent: Scheiber H. | Signed bottom right: Scheiber H.

Kezdő ár | Starting price: 750 000 Ft | 2 055 EUR

Becsérték: 1 000 000 – 1 500 000 Ft

Estimate: 2 740 – 4 110 EUR

191
tétel

GRÁBER MARGIT (1896-1993)

Csendélet | Still life

Olaj, vászon | Oil on canvas, 61x80,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Gráber

Kezdő ár | Starting price: 340 000 Ft | 932 EUR
Becsérték: 600 000 – 900 000 Ft
Estimate: 1 644 – 2 466 EUR

192
tétel

ZIFFER SÁNDOR (1880-1962)

Orgonás csendélet | Still life with Lilacs, 1919

Olaj, vászon | Oil on canvas, 70,5x70,5 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Ziffer S. 1919

Kezdő ár | Starting price: 3 200 000 Ft | 8 767 EUR
Becsérték: 4 800 000 – 6 000 000 Ft
Estimate: 13 151 – 16 438 EUR

AUKCIONÁLVA | AUCTIONED:
| BÁV 40. aukció, 192. tétel (1976. szeptember)

1. Edouard Manet: Csendélet brüsszal, 1880 magántulajdon

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Reggelizőasztal | Breakfast Table, 1918

Olaj, vászon | Oil on canvas, 62,2x79,5 cm
Jelezve balra fent | Signed above left: Vaszary J 1918

Kezdő ár | Starting price: 30 000 000 Ft | 82 192 EUR
Becsérték: 40 000 000 – 60 000 000 Ft
Estimate: 109 589 – 164 384 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

■ egykor özvegy Bäcker Béla tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

■ Repräsentativ magyar művészeti kiállítás, Oslo, 1928.
■ Vaszary János festőművész és Borberek Zoltán szobrászművész csoportos kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1937. február, 38. tétel

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

■ Repräsentativ magyar művészeti kiállítás, Ungerskonst, Stockholm, 1928 október - Liljevalchs Konsthall, Stockholm, Katalógus 554.
■ Ezt követően egy redukált anyag ment tovább Göteborgba és Malmöbe, november - december - Radhus, Malmö. katalógus 339
■ Neuzzeitliche Ungarische Ausstellung, Nürnberg, 1929. február-április, katalógus: 399.
■ Vaszary János emlékkiállítás. Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézet kiállítása (volt Ernst Múzeum), 1940. március 3 - 17., katalógus: 49 (A reggeli címmel)
■ Vaszary János (1867-1939) gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria Kiadványai, Budapest, 2007., 121. tétel

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

■ Magyar Kulturszemle 1940/3. szám, 75. oldal.
■ Petrovics Elek-Kárpáti Aurél: Vaszary. Athenaeum Kiadó, Budapest, 1941. XXI., 15. oldal (Reggeli címmel)
■ Lyka Károly: Vaszary János fény- és színálmai. In: Élet és Tudomány 1960, 30. szám, 944. (Reggeli címmel)
■ Haulisch Lenke: Vaszary. A művészet kiskönyvtára XXII., Budapest, 1960., 25.
■ Haulisch Lenke: Vaszary János. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1978., 126. kép (Reggelizőasztal címen)

2. Edouard Vuillard: Az asztal, 1909 magántulajdon

“A FÉNY ÉS SZÍNHA TÁSOK FESTŐJE”

„...Minden módon igyekeznek át tanulmányozni és nyomára jutni annak, hogy a fény és a szín mi módon válhat értékes kifejező eszközzé. Ilyen kísérlete volt például egy csendélete, amelyet “A reggeli” címmel állított ki. A szokástól eltérően fekete festékkel alapozta meg, hogy ezen annál élénkebb hatású legyen a gyümölcs sárga, vörös színe, egy ciklámen vörös virága, az edények csillogó porcelánja. A fehér abroszt pedig kusza vonásokkal festette meg, olyképp, hogy minduntalan előbúvik az alap fekete színe, s ezáltal bizonyos változatosságot teremtett az abrosz egyébként semmitmondó fehér foltjára.”- elemzte Lyka Károly kortárs szemmel Vaszary fenti csendéletét (Lyka 1960).

A mű Vaszary un. fekete-alapos képei sorozatának egyik első, egyben kulcsdarabját jelenti. (Vaszary e korszakáról lásd bővebben - *Fekvő nő* katalógus szám: 150.)

A fekete nemcsak ekkor készült festményeinek alapját jelenti, legfőbb színként is használja, számos árnyalatában festi meg. A feketének, mint a legsötétebb színnek a befedése, sűrű festékréteggel történhet. A feketére való építkezés, azaz az abból előtörő gyors ecsetvonásokkal felrakott színes festékrétegek a mozgalmasságot, a drámaiságot, azaz az expresszionizmus főbb kritériumait hordozzák magukban.

3. Vaszary János: Akt műteremben, 1920 körül magántulajdon

BÄCKER BÉLA

A csendélet eredetileg Bäcker Béla gyűjteményében volt. Bäcker Béla Majovszky Pál mellett a legjelentősebb nemzetközi modern grafikai anyaggal rendelkezett a századelőn, grafikai gyűjteményét a Szépművészeti Múzeum vásárolta meg.

A mű kvalitásait mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a svédországi magyar reprezentatív, hazai művészetet áttekintő, részben retrospektív kiállításon a háború utáni magyar expresszionizmust többek között Vaszary János e műve képviselte, majd Nürnbergben, 1929. februárjában a kortárs magyar művészetet bemutató tárlaton a legújabb Vaszary művek mellett szintén szerepelhetett.

KOPÓCSY ANNA

VIRÁG JUDIT GALÉRIA

19. ÉS 20. SZÁZADI MAGYAR FESTÉSZET

KEDVES BARÁTAINK, ÜGYFELEINK!

2011-ben angolszász mintáknak megfelelően bevezettük aukcióinkon a becsértékes rendszert, mely meggyőződésünk szerint nagyban segíti a vásárlókat döntésük meghozatalában.

Ezzel egy időben jelentettük be, hogy galériánk bizonyos, indokolt esetekben, reális összeg erejéig limitárat fogad el, amely nem lehet magasabb, mint a tárgy első becsértéke. Aukcióinkon a limitár a tételek mintegy 10-15%-át érinti. Eddigi gyakorlatunk szerint a limitárat az árverező teljesítette; a licit megindulása után visszaküldte a tételt, amennyiben az nem érte el a tulajdonos által kért árat, azaz a limitet.

Annak érdekében, hogy a magyar aukciós piac még átláthatóbb legyen, most új fejezetet nyitunk. A limitárat nem az árverésvezető, hanem az 1-es tárcsa fogja teljesíteni. Amennyiben a tárgy nem éri el a tulajdonos által megszabott limitárat a licit során, a tétel nem kerül leütésre, és az árverésvezető a következő tételt kérve folytatja az árverést.

Köszönjük megértésüket, és együttműködésüket.

VIRÁG JUDIT GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

Virág Judit Galéria és Aukciósház (Mű-Terem Galéria Kft.) ■ 1055 Budapest, Falk Miksa u. 30.
Tel/Fax: 36-1-312-2071, 36-1-269-4681 ■ [http:// www.viragjuditgaleria.hu](http://www.viragjuditgaleria.hu) ■ E-mail: info@viragjuditgaleria.hu

VÉTELI MEGBÍZÁS – ABSENTEE BID FORM

Művészeti Aukció:
Sale no.:

Dátum / Date:

Megbízom a Mű-Terem Galériát, hogy nevemben a fenti aukción az alább felsorolt tételeket megvegye az általam limitált, de a többi licitáló által lehetővé tett legalacsonyabb leütési áron. A katalógusban leírt árverési feltételeket elfogadom.

Please bid on my behalf at the above sale for the following lots up to the hammer prices mentioned below. These bids are to be executed as cheaply as is permitted by other bids. I agree to be bound by the Conditions of Sale as printed in the catalogue.

Tétel szám Lot number	Cím, leírás Title or description	Leütési ár Hammer price

Előleg /Deposit:

Fizetési határidő
Payment deadline:

Aláírás – Signature

Név /
Name:

Cím /
Address:

E-mail:

Tel. /
Phone:

Dátum /
Date:

Fizetési mód – Methods of payment:

Készpénz
Cash

Banki átutalás
Wire Transfer to our Bank
Mű-Terem Galéria Kft.
10300002 - 20116523-00003285

Hitelkártya
Credit card

Szállítás – Transport

Saját megoldás - On my own

Kérem a szállítást - I require the transport

Aláírás – Signature

ÁLTALÁNOS SZERZŐDÉSI FELTÉTELEK

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK

1. A Mű-Terem Galéria, mint Árverési Ház, az árverést az árvezetettők megbízásából, mint kereskedelmi megbízott szervezi, rendezi és vezeti. A tételek a katalógus sorrendjében kerülnek kikiáltásra úgy, hogy az árverésvezető a sorra kerülő tárgy katalógusszámát, valamint kikiáltási árát élőszóval kihirdeti, amire a venni szándékozók kézfeltartással teszik meg ajánlatukat.

2. A tárgy tulajdonjogát az az árverési vevő szerzi meg, aki a legmagasabb ajánlatot teszi, kivéve, ha a katalógusban jelzett védett tárgy esetében a 2001. évi LXIV Tv-ben biztosított elővásárlási jogát valamely magyar múzeum érvényesíti.

3. Az Árverési Ház, mint kereskedelmi megbízott, az árvezetető megbízó nevében és képviselőtében, annak teljeskörű meghatalmazása alapján jogosult az aukció során legmagasabb vételárat kínáló vevővel az adásvételi szerződés megkötésére és a vételár átvételére. Ennek értelmében az adásvételi szerződés a megbízó (árvezetető) és a vevő (árverező) között jön létre.

4. A vevő a vételár 20%-át foglalóként az árverésen készpénzben, vagy bankkártyával azonnal tartozik kifizetni.

Amennyiben a teljes vételár egy összegben az árverésen kifizetésre kerül, úgy a tárgy a helyszínen átvehető. Az Árverési Ház biztosítja annak lehetőségét, hogy az árverési vevő a foglaltó meghaladó vételárrészt az árverés időpontjától számított 7 napon belül egyenlítse ki. A vételárba a foglaló összege – határidőben történő teljesítés esetén – beleszámít. Amennyiben az árverési vevő a megadott határidőig az árvezetetőnél a teljes vételárat nem rendezi, az Árverési Ház az adásvételi szerződéstől elállhat. Ebben az esetben a vevő által adott foglaló nem térítendő vissza.

5. A vevő az Árverési Ház részére közvetítői (megbízási) díjat tartozik fizetni, amely a leütési ár összegének 20%-a. A közvetítői díj az ÁFA-t tartalmazza.

6. A vevő a vételár kiegyenlítését követően köteles gondoskodni a megvett tárgy elszállításáról saját költségére és felelősségére. Ennek elmulasztása esetén az Árverési Ház nem felel a tárgy sériüléseierért. Amennyiben a vevő a megvett tárgyat az árverést követően felszólítás ellenére sem szállítja el, úgy 6 hónap elteltével a kereskedelmi képviselő a tárgyat szabadon értékesíti, (- a költségei levonását követően -) a fennmaradt összeget pedig a vevő számára letétbe helyezi.

7. A leütött tárgyat visszavenni, és újra árverezésre bocsátani tilos. Amennyiben a már leütött tárgy esetén a vevő személye pontosan nem állapítható meg, az árvezetető jogosult a tárgyat újra árverésre bocsátani.

8. Tilos mindenféle összebeszélés vagy vállalkozás, amely arra irányul, hogy harmadik személyeket, a piaci árat lényegesen meghaladó vételár kínálatára rávegyen, illetve így megkárosítson.

9. Az árverés előtti kiállításon és az árverésen minden tárgy megtekinthető. A katalógusban szereplő leírások és illusztrációk kizárólag azonosításul szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell – az árverést megelőzően

– meggyőződniük az árverési tételek állapotáról, és arról, hogy azok megfelelnek-e a katalógus leírásainak. A tárgyak minden hibájukkal és hiányosságukkal együtt abban az állapotban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

10. A Mű-Terem Galéria valamennyi árverésre kerülő tárgy eredetiségéért garanciát vállal. Leütés után semmilyen felszólamlást nem veszünk figyelembe, kivéve, ha a tárgy hamis, bár a katalógusban eredetinek van feltüntetve. Ebben az esetben az árverési vevő írásban, a tárgy származásával vagy eredetiségével kapcsolatban felmerült első kételyétől számított három hónapon belül, de nem később, mint az árverés napjától számított 5 év elteltével felszólamlással élhet.

A kereskedelmi képviselő vállalja, hogy a szerződés megkötésétől számított 5 éven belül a felszólalótól az értékesített tárgyat a leütési ár, valamint az árverési jutalék összegének ellenében visszaveszi, amennyiben arról független szakértő megállapítja, hogy nem eredeti.

11. Az eladásra kerülő tárgyak a kikiáltási ár alatt nem vásárolhatók meg. Az árvezetető által tett ajánlatért, a lefizetett árverési árért az Árverési Ház felelősséget nem vállal, és nem kötelezhető, hogy a nevezett tételt ugyan-ezen az áron egy későbbi időpontban újra árverésre ajánlja, vagy forgalomba hozza.

12. Az árverési katalógusban „VÉDETT” jelzéssel szereplő tárgyakat Magyarországról kivinni nem lehet. A „VÉDETT” jelzésű tárgyak tulajdonosait a Miniszterelnökség nyilvántartásba veszi, a tulajdonosváltozás kötelezően bejelentendő.

13. Az árverés végén az el nem kelt tárgyak újra árverezését lehet kérni a kereskedelmi képviselőtől. A katalógusban jelzett EUR árak kizárólag információs céllal szerepelnek a katalógusban. Az elszámolás alapja minden esetben a vételár kiegyenlítése napján érvényes valuta-árfolyam.

14. Jelen üzleti feltételek pontjaiban nem szabályozott kérdésekben a Ptk. rendelkezései irányadóak, vitás kérdések esetén a felek alávetik magukat a Fővárosi Bíróság illetékességének.

ONLINE AUKCIÓN VALÓ RÉSZVÉTEL FELTÉTELEI

Az online aukcióinkon előzetes regisztráció után lehet részt venni.

A regisztráció során meg kell adnia személyes adatait, felhasználó nevét, jelszavát.

Az Ön által megadott adatokat az Adatvédelmi Szabályzat szerint eljárva, bizalmasan kezeljük.

Regisztrálni utoljára az aukció kezdete előtt 24 órával lehet.

A Virág Judit Galéria és Aukciósház (Mű-Terem Galéria Kft.) nem vállal felelőséget az online aukciók esetében előre nem látható technikai, vagy természeti események következtében meghibásodás okozta üzemzavarból eredő károkért.

TECHNIKAI INFORMÁCIÓK A VÁSÁRLÓK SZÁMÁRA

TECHNIKAI INFORMÁCIÓK A VÁSÁRLÓK SZÁMÁRA

A Virág Judit Galéria aukcióin a következő módokon licitálhat

- A Virág Judit Galéria online aukciós felületén**
- személyesen**

Amennyiben személyesen vesz részt árveréseinken, az aukció megkönnyítése érdekében kérjük kedves vásárlóinkat, hogy tárcsával árverezzenek. A számozott tárcsák megkönnyítik az aukció vezetőjének, hogy az Ön licitjét azonosítani tudja. Abban az esetben, ha Ön a sikeres licitáló, kérjük, győződjön meg arról, hogy az aukció vezetője az Ön számával ütötte-e le a tételt. Kérjük, bármilyen probléma esetén azonnal jelezzen az aukció vezetőjének. Az Ön kényelme érdekében lehetőség van regisztrálásra. Ez esetben az Ön-nél leütött tételeket tárcsaszámmal gyűjtjük, melyet licitálása befejezése után egy alkalommal rendezhet.

3. írásbeli vételi megbízás útján

Írásbeli vételi megbízást leadhat személyesen, email-en, telefonon, valamint a Virág Judit Galéria online aukciós felületén.

Vételi megbízás esetén, az Ön által adott megbízás alapján, a kereskedelmi megbízott – a megbízásnak megfelelően – hivatalból árverezhet. A tételt a többi licit függvényében a lehető legalacsonyabb áron biztosítjuk. Ugyanolyan összegű megbízás esetén a korábban beérkezőt részesítjük előnyben. Kérjük, azt az összeget határozza meg, amelyet – személyes részvétel esetén – megadna a tárgyért. Amennyiben az árverés során azonos összegű ajánlat érkezik a teremből, mint a vételi megbízáson megadott maximális összeg, a vételi megbízás élvez elsőbbséget.

Online rendszeren keresztül leadott vételi megbízást legkésőbb 24 órával az aukció kezdetét megelőzően tudunk fogadni.

Online leadott vételi megbízását az aukció időpontját megelőzően 24 órával vonhatja vissza.

Vételi megbízás esetén a meghatározott összeg 20%-a előlegképpen készpénzben vagy bankkártyával fizetendő, amiről a megbízó fél átvételi elismervényt kap. Ha ugyanarra a tárgyra harmadik személy magasabb összegű megbízást ad, vagy az árverés résztvevői magasabb ajánlatot tesznek, akkor a megbízó az árverés után az előleget – a vételi megbízás elismervényének ellenében – levonás nélkül visszakapja. Amennyiben a megbízás sikeres, az előlegből az árverési vételár 20%-a foglalónak tekintendő.

4. telefonon

Telefonos megbízást adhat emailen, telefonon, vagy személyesen a galériában.

- A vételár kiegyenlítése az árverési feltételek 4. és 5. pontja szerint készpénzzel történik.
- A megvásárolt tárgyak kiadása az árverés napján a helyszínen, azt követően munkanapokon 10-18 óra között a Mű-Terem Galériában (Budapest, Falk Miksa u. 30.) történik. Amennyiben az árveréssel kapcsolatban további kérdése van, érdeklődni a kiállítás ideje alatt a Mű-Terem Galériában, a 00-36-1-312-20-71, 00 36-1-269-46-81 telefonszámon lehet.

FIZETÉSI MÓDOK:

KÉSZPÉNZ

BANKKÁRTYA

Banki átutalás esetén a következő adatokat kérjük figyelembe venni.

NÉV: Mű-Terem Galéria Kft.

CÍM: 1055 Budapest, Falk Miksa u. 30.

BANK NÉV: Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.

BANK CÍM: 1056 Budapest, Váci u. 36.

BANKSZÁMLASZÁM:

IBAN: **HU17 10300002-20116523-00003285**

(Külföldi utalás esetén az első nyolc számjegy a banki azonosítót jelenti és az azt követő 2x8 számjegy jelöli a bankszámlaszámot)

SWIFT: MKKBHUHB

Az esetleges árfolyamkülönbségekből adódó problémák elkerülése miatt kérjük külföldi utalás esetén a vételár összegét Ft-ban megadni.

CONDITIONS OF SALE

CONDITIONS OF SALE

1. Mű-Terem Gallery, as Auctioneer organises, handles and conducts the Auction on behalf of the vendors and acts as a commercial agent. The lots are called up in the same succession as in the catalogue in a way that the auctioneer announces the catalogue number, painter and starting price of the lot to be auctioned. The buyers then indicate their intention to bid by raising their numbered bidding paddle.

2. The buyer offering the highest bid shall acquire the title of the lot. In the case of items marked in the catalogue as 'protected – VÉDETT'; all Hungarian museums have priority to purchase the lot at the hammer price. The protected items cannot be exported from Hungary. Owners of these items are registered by the Ministry and any change in ownership must be reported to the relevant authorities.

3. The Auction House as a commercial agent is authorised by the commissioning party to sign the sale and the purchase agreement of the lot with the highest bidder and receive the purchase price on behalf of and to the benefit of the commissioning party. Under this arrangement the sale and purchase agreement shall be settled between the commissioning party (owner of the lot) and the buyer.

4. The buyer shall pay a deposit of 20% of the purchase price in cash or credit card upon the successful bid. In case the full purchase price is paid in one amount after the auction, the buyer can take immediate possession of the object. The Auction House allows a seven-day period from the date of the auction for the payment of the balance amount between the deposit and the full purchase price. The purchase price includes the amount of the deposit provided the deadline set for the balance payment has been met. The Auction House reserves the right to terminate the sale and purchase agreement unilaterally if the purchase price has not been paid in full by the set deadline. In this case the paid deposit is not reimbursable to the buyer.

5. Beside the hammer price, the buyer shall pay a buyer's premium equalling 20 % of the hammer price to the Auction House. The buyer's premium includes VAT, but it is not refundable.

6. The buyer is responsible for the package and transport of the purchased item at his own cost and risk once the full purchase price has been paid. Failure to do so on the part of the buyer shall release the Auction House from any responsibility for any loss of or damage to the purchased item.

7. Once awarded to the highest bidder, the item may not be repurchased or re-auctioned again, unless the identity of the buyer cannot be established. In this case the Auctioneer is entitled to re-auction the item.

8. All collusion or conspiracy on behalf of any party, planning to force a third party to make an unreasonable high bid, and thus inflict any loss on the third party is strictly forbidden.

9. All lots shall be on display at the exhibition prior to the Auction. All descriptions and illustrations in the catalogue are only for identification purposes. The bidder is responsible for inspecting the condition of the auction lots – prior to the auction – and for deciding whether this is in accordance with the catalogue description.

10. Mű-Terem Gallery guarantees that all items in the Auction are genuine. All items are sold with the defects and imperfections they may have at the time of the Auction. Once awarded to the Buyer, no objections to the physical condition of the item will be considered, unless the item is fake though marked genuine in the catalogue. In this case the buyer may contest the sale in writing within 3 months of the initial doubt to the provenance or genuineness of the item, but no later than 5 years from the date of the Auction. The Auction House undertakes to repurchase the item from the Buyer for a price including the hammer price and the buyer's premium within 5 years from the Auction date if an independent expert establishes that the item is not genuine.

11. Auction items may not be purchased below the starting price. The Auction House cannot be compelled to re-enter the same item in another auction at a later date.

12. Unsold items may be re-auctioned at the end of the Auction upon request to the Commercial Agent.

13. The EUR prices listed in the catalogue are only published for information purposes. The current daily exchange rates will be used on the day of actual payment.

PARTICIPATION IN ONLINE AUCTIONS – TERMS AND CONDITIONS

14. You can participate in our online auctions following the pre-registration.

During registration you must provide your personal information, username and password.

The information you provide will be treated confidentially in accordance with the Privacy Policy.

You can register last until 24 hours before the start of the auction.

In the case of online auctions Virág Judit Gallery and Auction House (Mű-Terem Galéria Kft.) is not liable for damages resulting from malfunctions. The Civil Code shall govern in any matter unregulated in the present Conditions of Sale. Should any dispute arise, the Parties accept the competence of the Municipal Court of Budapest.

TECHNICAL INFORMATION FOR BIDDERS

TECHNICAL INFORMATION FOR BIDDERS

1. You can bid on Virág Judit Gallery's auctions the following ways: Through the online auction platform of Virág Judit Gallery, In person, by a written absentee bid, and by phone.

You can place a written absentee bid form in person, via email, by phone, and on the online auction platform of Virág Judit Gallery.

We can accept an absentee bid submitted through the online system no later than 24 hours before the start of the auction.

It is possible to cancel your online absentee bid 24 hours before the auction date.

You can place a telephone absentee bid via email, by phone, or in person in the gallery.

Bids can be made in person, through the commercial agent or over the phone. The following rules shall apply:

All bidders are requested to use their paddle when bidding in order to help make the auction process more effective. The use of numbered paddles will help the auctioneer to identify one's bid. In case one's bid has been accepted, please ascertain that your paddle number has been registered. In case of any problems, please notify the auctioneer immediately. Bidders can have their paddle numbers registered for their convenience. All items awarded to the bidder will then be collected under the registered paddle number and the bidder will have the right to settle payment for all items in one amount at the end of the bidding.

2. Absentee bids will be made on the bidder's behalf by the commercial agent in accordance with the authorisation given by the bidder to agent. Such bids can be submitted to the Mű-Terem Gallery, during the exhibition, in a postal letter or through fax (fax no.: +36-1-269-46-81). Such bids must be received by the auctioneer no later than 24 hours before the auction date. The Commercial agent will make every effort to secure the item at the lowest price to the absentee bidder. In case two absentee bids of the same price indication are submitted for one auction lot, the one submitted first will take precedence. Please always indicate your price limit where you would stop bidding for the item if you participated in person at the auction. Absentee bids submitted without a price limit indicated will not be accepted. If during the auction the same amount is received from a bidder in the room as the maximum amount specified within the absentee bid form for the very same lot, the absentee bid enjoys priority.

3. For absentee bids, 20% of the indicated limit price amount will be paid in cash or credit card as a deposit, for which a receipt will be given to bidder. If another absentee bid with a higher price limit indicated is submitted for the same lot, or higher bids are placed during the auction, the paid deposit will be returned to the bidder against the issued receipt without any deduction after the auction. If the absentee bid is successful, the deposit will be included in the purchase price.

4. The purchase price shall be settled in cash in accordance with Points 4 and 5 of the Conditions of Sale.

IN CASE OF WIRING PLEASE INDICATE THE AMOUNT IN HUF IN ORDER TO AVOID EXCHANGE RATE DIFFERENCES.

NAME: Mű-Terem Galéria Kft.
ADDRESS: Falk Miksa u. 30., 1055 Budapest, Hungary
IBAN: HU17 10300002-20116523-00003285
ACCOUNT NUMBER: 20116523-00003285
BANK ACCOUNT: 10300002
SWIFT: MKKBHUHB
BANK: Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. – Hungarian Foreign Trade Bank Ltd.
BANK ADDRESS: Váci u. 38., 1056 Budapest, Hungary

7. Buyers can take possession of purchased items at the auction venue on the day of the auction or in the Mű-Terem Gallery (30. Falk Miksa utca, Budapest between 10:00 a.m. and 6:00 p. m. on workdays.)

Should you have further questions with regards to the Auction, please contact Mű-Terem Gallery in person or on the phone